

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 8ης Ιουλίου 2008*

Στην υπόθεση T-48/05,

Yves Franchet, πρώην υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Νίκαιας (Γαλλία),

Daniel Byk, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Λουξεμβούργου (Λουξεμβούργο),

εκπροσωπούμενοι από τους G. Vandersanden και L. Levi, δικηγόρους,

ενάγοντες,

κατά

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον J. F. Pasquier,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα αποζημιώσεως για την υλική και ηθική ζημία που φέρεται ότι υπέστησαν λόγω των παρανόμων ενεργειών που διέπραξαν η Επιτροπή και η OLAF στο πλαίσιο των ερευνών σχετικά με την υπόθεση «Eurostat»,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, Πρόεδρο, V. Tiili (εισηγήτρια) και T. Tchirev, δικαστές,
γραμματέας: K. Rocheé, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Οκτωβρίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το νομικό πλαίσιο

- 1 Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (Office européen de lutte antifraude, στο εξής: OLAF ή Υπηρεσία), που ιδρύθηκε με την απόφαση 1999/352/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1999 (ΕΕ L 136, σ. 20), είναι επιφορτισμένη, μεταξύ άλλων, με τη διεξαγωγή, εντός των θεσμικών οργάνων, διοικητικών ερευνών που αποσκοπούν στον εντοπισμό των σοβαρών πράξεων που συνδέονται με την άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων, οι οποίες συνιστούν ενδεχομένως παράλειψη των υποχρεώσεων των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού των Κοινοτήτων, η οποία μπορεί να επισύρει πειθαρχικές και, ενδεχομένως, ποινικές διώξεις.
- 2 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την OLAF (ΕΕ L 136, σ. 1), ρυθμίζει τους ελέγχους, τις εξακριβώσεις και τις ενέργειες που πραγματοποιούνται από τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι έρευνες που πραγματοποιούνται από την Υπηρεσία συνίστανται σε «εξωτερικές» έρευνες, δηλαδή εκτός των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας, και σε «εσωτερικές» έρευνες, δηλαδή εντός των οργάνων αυτών.
- 3 Η αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 1073/1999 ορίζει τα εξής:

«ότι οι έρευνες αυτές πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τη Συνθήκη και, ιδίως, το πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τηρώντας τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

και το καθεστώς που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό [...] καθώς και με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, και ιδίως της αρχής της ισότητας, του δικαιώματος του ενδιαφερομένου ατόμου να διατυπώσει την άποψή του ως προς τα γεγονότα που το αφορούν και του δικαιώματος σύμφωνα με το οποίο τα συμπεράσματα μιας έρευνας πρέπει να βασίζονται μόνο σε στοιχεία με αποδεικτική αξία ότι, για τον σκοπό αυτόν, τα θεσμικά όργανα, όργανα και οργανισμοί πρέπει να προβλέψουν τους όρους και τις λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες θα διεξάγονται οι εν λόγω εσωτερικές έρευνες ότι, επομένως, θα πρέπει να τροποποιηθεί ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης, προκειμένου να προβλεφθούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού σε θέματα εσωτερικών ερευνών.»

- 4 Η αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού 1073/1999 ορίζει τα εξής:

«ότι εναπόκειται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ή, αναλόγως των περιπτώσεων, στα θεσμικά όργανα, όργανα και οργανισμούς να αποφασίζουν για τη συνέχεια που θα δίδεται στις ολοκληρωθείσες έρευνες, με βάση την έκθεση που εκπονείται από την Υπηρεσία ότι θα πρέπει πάντως να προβλεφθεί η υποχρέωση του διευθυντή της Υπηρεσίας να διαβιβάζει απευθείας στις δικαστικές αρχές του ενδιαφερομένου κράτους μέλους τις πληροφορίες που συλλέγει η Υπηρεσία κατά τη διενέργεια εσωτερικών ερευνών για πράξεις που μπορούν να επισύρουν ποινική δίωξη».

- 5 Το άρθρο 4 του κανονισμού 1073/1999 ορίζει τα εξής:

«Εσωτερικές έρευνες

1. Στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 1, η Υπηρεσία πραγματοποιεί τις διοικητικές έρευνες εντός των θεσμικών οργάνων, οργάνων και οργανισμών [...]

Οι εν λόγω εσωτερικές έρευνες διεξάγονται σύμφωνα με τους κανόνες των Συνθηκών, και ιδίως του πρωτοκόλλου περί προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης, υπό τους όρους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο παρών κανονισμός και τις αποφάσεις που λαμβάνει το κάθε θεσμικό όργανο, όργανο και οργανισμός. Τα θεσμικά όργανα συνεννοούνται μεταξύ τους ως προς το καθεστώς που θα θεσπίζουν [με] αυτές τις αποφάσεις.

[...]

5. Όταν από τις έρευνες ανακύψει το ενδεχόμενο να εμπλέκεται προσωπικά κάποιο μέλος, διευθυντικό στέλεχος, υπάλληλος ή μέλος του λοιπού προσωπικού, ενημερώνεται σχετικά το οικείο θεσμικό όργανο, όργανο ή οργανισμός.

Σε περιπτώσεις στις οποίες χρειάζεται η τήρηση απόλυτης μυστικότητας για τους σκοπούς της έρευνας ή απαιτείται η προσφυγή σε μέσα έρευνας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα εθνικής δικαστικής αρχής, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να δίδονται σε μεταγενέστερο στάδιο.

[...]»

6 Δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, του κανονισμού 1073/1999:

«Οι έρευνες διεξάγονται αδιαλείπτως κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου ανάλογης προς τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης.»

7 Το άρθρο 8 του κανονισμού 1073/1999 που φέρει τον τίτλο «Εμπιστευτικότητα και προστασία των δεδομένων», ορίζει τα εξής:

«1. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται στο πλαίσιο των εξωτερικών ερευνών, υπό οποιαδήποτε μορφή, προστατεύονται από τις διατάξεις σχετικά με τις έρευνες αυτές.

2. Οι πληροφορίες που διαβιβάζονται ή λαμβάνονται στο πλαίσιο των εσωτερικών ερευνών, υπό οποιαδήποτε μορφή, καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο και απολαύουν της προστασίας που παρέχουν οι διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται στα θεσμικά όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Οι πληροφορίες αυτές δεν επιτρέπεται ιδίως να ανακοινώνονται σε πρόσωπα άλλα από εκείνα τα οποία, λόγω των καθηκόντων τους στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών καλούνται να τις γνωρίζουν ούτε να χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, εκτός της καταπολέμησης της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας.

3. Ο διευθυντής φροντίζει ώστε οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας και τα άλλα πρόσωπα που ενεργούν υπό την εποπτεία του να τηρούν τις κοινοτικές και εθνικές διατάξεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως τις προβλεπόμενες από την οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών [EE L 281, σ. 31].

4. Ο διευθυντής της Υπηρεσίας και τα μέλη της επιτροπής εποπτείας του άρθρου 11 μεριμνούν για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθώς και των άρθρων 286 [ΕΚ] και 287 [ΕΚ].»

8 Το άρθρο 9 του κανονισμού 1073/1999, που φέρει τον τίτλο «Εκθεση της έρευνας και συνέχεια που δίδεται στις έρευνες», ορίζει τα εξής:

«1. Μετά το πέρας της έρευνας που διεξήγαγε, η Υπηρεσία καταρτίζει, υπό την εποπτεία του διευθυντή, έκθεση που προσδιορίζει ιδίως τα διαπιστωθέντα περιστατικά, την ενδεχόμενη οικονομική ζημία και τα συμπεράσματα της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του διευθυντή της Υπηρεσίας για τη συνέχεια που θα πρέπει να δοθεί.

2. Οι εκθέσεις αυτές καταρτίζονται, λαμβάνοντας υπόψη τις διαδικαστικές απαιτήσεις που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους. Οι εκθέσεις που καταρτίζονται με τον τρόπο αυτόν αποτελούν, όπως οι διοικητικές εκθέσεις που καταρτίζονται από τους εθνικούς διοικητικούς ελεγκτές και υπό τους ίδιους όρους, αποδεικτικά στοιχεία παραδεκτά στις διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες του κράτους μέλους, στο οποίο η χρησιμοποίησή τους αποβαίνει αναγκαία. Υπόκεινται στους ίδιους κανόνες εκτίμησης με εκείνους που εφαρμόζονται στις διοικητικές εκθέσεις τις καταρτιζόμενες από τους εθνικούς διοικητικούς ελεγκτές και έχουν ισότιμο κύρος με αυτές.

3. Οι εκθέσεις που καταρτίζονται μετά από εξωτερική έρευνα και κάθε συναφές χρήσιμο έγγραφο, διαβιβάζονται στις αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών σύμφωνα με τις ρυθμίσεις σχετικά με τις εξωτερικές έρευνες.

4. Οι εκθέσεις που καταρτίζονται μετά από εσωτερική έρευνα και κάθε συναφές χρήσιμο έγγραφο, διαβιβάζονται στο οικείο θεσμικό όργανο, όργανο ή οργανισμό. Τα θεσμικά όργανα, όργανα και οργανισμοί δίνουν στις εσωτερικές έρευνες τη συνέχεια, ιδίως πειθαρχική και δικαστική, την οποία απαιτούν τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών, και ενημερώνουν σχετικά τον διευθυντή της Υπηρεσίας, εντός προθεσμίας που ορίζει αυτός στα συμπεράσματα της έκθεσής του, για τη συνέχεια που δίδουν στις έρευνες.»

- 9 Το άρθρο 10 του κανονισμού 1073/1999, που φέρει τον τίτλο «Διαβίβαση πληροφοριών από την Υπηρεσία», ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 8, 9 και 11 του παρόντος κανονισμού και των διατάξεων του κανονισμού (Ευρατόμ, ΕΚ) 2185/96, η Υπηρεσία δύναται να διαβιβάσει, ανά πάσα στιγμή, στις αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών πληροφορίες που έχει συλλέξει κατά τη διάρκεια των εξωτερικών ερευνών.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 8, 9 και 11 του παρόντος κανονισμού, ο διευθυντής της Υπηρεσίας διαβιβάζει στις δικαστικές αρχές του οικείου κράτους μέλους τις πληροφορίες που συνέλεξε η Υπηρεσία κατά τη διάρκεια των εσωτερικών ερευνών σχετικά με πράξεις που μπορούν να επισύρουν ποινική δίωξη. Υπό την επιφύλαξη των απαιτήσεων της έρευνας, ενημερώνει ταυτόχρονα το οικείο κράτος μέλος.

3. Με την επιφύλαξη των άρθρων 8 και 9 του παρόντος κανονισμού, η Υπηρεσία δύναται να διαβιβάσει, ανά πάσα στιγμή, στο οικείο θεσμικό όργανο, όργανο ή οργανισμό, τις πληροφορίες που συνέλεξε κατά τη διάρκεια των εσωτερικών ερευνών.»

10 Το άρθρο 11 του κανονισμού 1073/1999, που φέρει τον τίτλο «Επιτροπή εποπτείας», ορίζει τα εξής:

«1. Η επιτροπή εποπτείας, με τον τακτικό έλεγχο που διενεργεί όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων διεξαγωγής ερευνών, ενισχύει την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας.

Κατόπιν αιτήσεως του διευθυντή ή με δική της πρωτοβουλία, η επιτροπή εποπτείας δίνει στον διευθυντή γνώμες σχετικά με τις δραστηριότητες της Υπηρεσίας, χωρίς πάντως να αναμειγνύεται στη διεξαγωγή των τρεχουσών ερευνών.

[...]

7. Ο διευθυντής διαβιβάζει, κάθε έτος, στην επιτροπή εποπτείας το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος κανονισμού. Ο διευθυντής ενημερώνει τακτικά την επιτροπή εποπτείας σχετικά με τις δραστηριότητες της Υπηρεσίας, τις έρευνές της, τα αποτελέσματά τους και τη συνέχεια που δόθηκε. Όταν μια έρευνα διεξάγεται επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των εννέα μηνών, ο διευθυντής ανακοινώνει στην επιτροπή εποπτείας τους λόγους για τους οποίους η έρευνα δεν έχει μπορέσει ακόμη να περατωθεί και την προβλεπόμενη για την ολοκλήρωσή της αναγκαία προθεσμία. Ο διευθυντής ενημερώνει την επιτροπή εποπτείας στις περιπτώσεις στις οποίες, το οικείο θεσμικό όργανο, όργανο ή οργανισμός δεν έδωσε συνέχεια στις συστάσεις που του έγιναν από τον διευθυντή. Ο διευθυντής ενημερώνει την επιτροπή εποπτείας σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται η διαβίβαση πληροφοριών στις δικαστικές αρχές κράτους μέλους.

[...]»

- 11 Το άρθρο 12, παράγραφος 3, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 1073/1999 ορίζει τα εξής:

«Ο διευθυντής υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο Ελεγκτικό Συνέδριο σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών που πραγματοποιούνται από την Υπηρεσία, σεβόμενος τον εμπιστευτικό τους χαρακτήρα, τα νόμιμα δικαιώματα των ενδιαφερομένων ατόμων και, ανάλογα με την περίπτωση, τηρώντας τις εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται στις δικαστικές διαδικασίες.

Τα εν λόγω θεσμικά όργανα εξασφαλίζουν την τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των ερευνών που χρησιμοποιούνται από την Υπηρεσία, τον σεβασμό των νομίμων δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων ατόμων και, στην περίπτωση που έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες, την τήρηση όλων των εθνικών διατάξεων που εφαρμόζονται στις εν λόγω διαδικασίες.»

- 12 Η απόφαση 1999/396/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ, της 2ας Ιουνίου 1999, σχετικά με τους όρους και τις λεπτομέρειες των εσωτερικών ερευνών στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας επιζήμιας για τα συμφέροντα των Κοινοτήτων (ΕΕ L 149, σ. 57), προβλέπει, στο άρθρο 4, τις λεπτομέρειες ενημέρωσης του ενδιαφερομένου ως εξής:

«Στην περίπτωση που αποκαλύπτεται το ενδεχόμενο προσωπικής εμπλοκής μέλους, υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού της Επιτροπής, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ενημερώνεται ταχέως, εφόσον από την ενημέρωση αυτή δεν υπάρχει κίνδυνος να θιγεί η έρευνα. Δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να εξαχθούν κατά τη λήξη της έρευνας συμπεράσματα που θα αφορούν ονομαστικά μέλος, υπάλληλο ή μέλος του λοιπού προσωπικού της Επιτροπής χωρίς να έχει δοθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του σχετικά με όλα τα πραγματικά περιστατικά που τον αφορούν.

Στις περιπτώσεις που είναι αναγκαία για τους σκοπούς της έρευνας η τήρηση του απορρήτου και απαιτείται η προσφυγή σε μέτρα έρευνας που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα εθνικής δικαστικής αρχής, η υποχρέωση να δοθεί στο μέλος, τον υπάλληλο ή το μέλος του λοιπού προσωπικού της Επιτροπής η δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του, μπορεί να αναβληθεί σε συμφωνία με τον πρόεδρο ή τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής, αντιστοίχως.»

- 13 Δυνάμει του άρθρου 2 του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής εποπτείας της OLAF (ΕΕ 2000, L 41, σ. 12), που φέρει τον τίτλο «Τήρηση της νομιμότητας»:

«Η επιτροπή εποπτείας μεριμνά ώστε οι δραστηριότητες της OLAF να διεξάγονται με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, σύμφωνα με τις συνθήκες και το παράγωγο δίκαιο και ιδίως το πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών, καθώς και τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων.»

- 14 Δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφοι 1 έως 3, του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής εποπτείας της OLAF:

«1. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής εποπτείας δεν είναι δημόσιες. Οι διαβουλεύσεις καθώς και τα πάσης φύσεως έγγραφα που έχουν οδηγήσει σε αυτές τις διαβουλεύσεις είναι εμπιστευτικά, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά η επιτροπή εποπτείας.

2. Τα έγγραφα και οι πληροφορίες που διαβιβάζονται από τον Διευθυντή της OLAF υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 287 [ΕΚ] για την προστασία του απορρήτου.

3. Βάση των διαβουλεύσεων της επιτροπής εποπτείας αποτελούν έγγραφα και σχέδια γνωμοδοτήσεων, εκθέσεων ή αποφάσεων.»

- 15 Το άρθρο 6 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, σχετικά με το δικαίωμα για δίκαιη δίκη, ορίζει τα εξής:

«[...]

2. Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του.

3. Ειδικότερον, πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα:

α) όπως πληροφορηθή, εν τη βραχυτέρα προθεσμία, εις γλώσσαν την οποίαν εννοεί και εν λεπτομερεία την φύσιν και τον λόγον της εναντίον του κατηγορίας

β) όπως διαθέτη τον χρόνον και τας αναγκαίας ευκολίας προς προετοιμασίαν της υπερασπίσεώς του,

[...]»

- 16 Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προκηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ 2000, C 364, σ. 1, στο εξής: Χάρτης) προβλέπει τα εξής:

«Άρθρο 41

Δικαίωμα χρηστής διοίκησης

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου χρόνου εξέταση των υποθέσεων του από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.

2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει ιδίως:

- το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση προτού ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του,

- το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στο φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου,

- την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της.

3. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα στην αποκατάσταση εκ μέρους της Κοινότητας της ζημίας που του προξένησαν τα όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τις γενικές αρχές που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών.

[...]

Άρθρο 48

Τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης

1. Κάθε κατηγορούμενος τεκμαίρεται ότι είναι αθώος μέχρι αποδείξεως της ενοχής του σύμφωνα με τον νόμο.

2. Διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων της υπεράσπισης σε κάθε κατηγορούμενο.»

Το ιστορικό της διαφοράς

¹⁷ Οι ενάγοντες, Y. Franchet και D. Byk, είναι, αντιστοίχως, ο πρώην γενικός διευθυντής και ο πρώην διευθυντής της Ευρωστάτ (Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων).

- 18 Σε πολλούς εσωτερικούς οικονομικούς ελέγχους της Ευρωστάτ επισημάνθηκαν ενδεχόμενες παρατυπίες στην οικονομική διαχείριση. Κατόπιν αυτού, η OLAF προχώρησε σε διάφορες έρευνες που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις συμβάσεις που είχε συνάψει η Ευρωστάτ με τις εταιρίες Eurocost, Eurogramme, Datashop, Planistat και CESD Communautaire και τα κονδύλια που δόθηκαν σε αυτές.
- 19 Στις 4 Ιουλίου 2002, η OLAF διαβίβασε στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές φάκελο σχετικά με την έρευνα που αφορούσε την Eurocost καθώς και άλλο φάκελο σχετικά με την έρευνα που αφορούσε την Eurogramme.
- 20 Στις 13 Νοεμβρίου 2002, ο Υ. Franchet απηύθυνε στον γενικό διευθυντή της OLAF επιστολή με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«[...]

Μαθαίνω από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Cocobu) ότι τους δώσατε πληροφορίες σχετικά με τους φακέλους που διαβιβάσατε στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές, πληροφορίες τις οποίες εγώ δεν έχω. Διαβάζω στο περιοδικό *Stern* ότι εντοπίσατε στην Ευρωστάτ “μια ολόκληρη σειρά περιπτώσεων”, σχετικά με τις οποίες οι υπηρεσίες σας δεν μου κοινοποίησαν κανένα στοιχείο.

[...]»

- 21 Στις 13 Μαρτίου 2003, το Κοινοβούλιο υιοθέτησε ψήφισμα σχετικά με την υπόθεση Ευρωστάτ.
- 22 Στις 19 Μαρτίου 2003, ο γενικός διευθυντής της OLAF διαβίβασε στις γαλλικές δικαστικές αρχές έγγραφο με αντικείμενο «Διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν αξιόποινες CMS N° IO/2002/0510 — Eurostat/Datashop/Planistat» (στο εξής: έγγραφο της 19ης Μαρτίου 2003), συνοδευόμενο από σημείωμα δύο υπεύθυνων ερευνών της OLAF, το οποίο απευθύνθηκε την ίδια ημέρα στον γενικό διευθυντή της OLAF, με αντικείμενο «Καταγγελία πράξεων που μπορούν να χαρακτηρισθούν αξιόποινες CMS N° IO/2002/0510 — Eurostat/Datashop/Planistat» (στο εξής: σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003).
- 23 Στις 3 Απριλίου 2003, ο γενικός διευθυντής της OLAF απηύθυνε ένα συγκεκριαλιωτικό υπόμνημα στον γενικό γραμματέα της Επιτροπής, σχετικά με τις τρέχουσες έρευνες για την Ευρωστάτ.
- 24 Στις 19 Μαΐου 2003, οι ενάγοντες ζήτησαν από την Επιτροπή «την αρωγή που προβλέπεται στο άρθρο 24 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως για να διασφαλίσουν την υπόληψη [τους] και τα δικαιώματα άμυνας κατά των συντακτών και αυτών που διέδωσαν τις ψευδείς αυτές πληροφορίες» και την απαλλαγή από τα καθήκοντά τους για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν την άμυνά τους.
- 25 Στις 21 Μαΐου 2003, οι ενάγοντες μετατέθηκαν κατόπιν δικής τους αιτήσεως.
- 26 Στις 26 Μαΐου 2003, οι ενάγοντες απηύθυναν δύο επιστολές στον γενικό διευθυντή της OLAF και ζήτησαν, μεταξύ άλλων, να ενημερωθούν «το ταχύτερο δυνατόν, για τις αιτιάσεις και κατηγορίες που διατυπώθηκαν από την OLAF» εις βάρος τους προκειμένου να εξασφαλίσουν την τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο των οικονομικών ελέγχων που ορίστηκαν για το τέλος του Ιουνίου 2003. Ζήτησαν, έτσι, πρόσβαση στο σύνολο του φακέλου. Υπογράμμισαν ότι δεν είχαν ενημερωθεί ούτε ασκήσει το δικαίωμα της προηγούμενης ακροάσεως πριν από τη διαβίβαση των

φακέλων στις εθνικές δικαστικές αρχές. Επιπλέον, ανέφεραν ότι «[ήταν] επίσης προφανές ότι [είχαν] πραγματοποιηθεί διαρροές εμπιστευτικών στοιχείων από την OLAF προς τον Τύπο και ότι οι διαρροές αυτές είχαν, ενδεχομένως, οργανωθεί σκοπίμως στο πλαίσιο εκστρατείας δυσφημίσεως και αμφισβητήσεως της Ευρωστάτ, μάλιστα δε και άλλων υψηλά ισταμένων προσώπων εντός της Επιτροπής».

27 Την ίδια ημέρα, οι ενάγοντες απηύθυναν και δύο επιστολές στην επιτροπή εποπτείας της OLAF ενημερώνοντάς την ότι είχαν πληροφορηθεί από τον Τύπο ότι η OLAF είχε υποβάλει στις εθνικές δικαστικές αρχές φάκελο ο οποίος περιελάμβανε κατηγορίες αναφερόμενες σε «παραβάσεις καταχρήσεως εμπιστοσύνης, αποδοχής προϊόντων εγκλήματος και συστάσεως ενώσεως κακοποιών», ότι ποτέ δεν άσκησαν το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως ενώπιον της OLAF και ότι υπήρξαν διαρροές. Ζήτησαν από την επιτροπή εποπτείας να «αποφανθεί επί της απαράδεκτης συμπεριφοράς της OLAF η οποία, είτε ε[ίχε] οργανώσει τις διαρροές αυτές είτε δεν ε[ίχε] λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να τις αποτρέψει, αναλαμβάνοντας έτσι την πλήρη ευθύνη της απέναντί [τους] [...] και να επιβάλει, αφετέρου, στην OLAF την υποχρέωση να μεριμνά ώστε τα θεμελιώδη δικαιώματά τους να τηρούνται εφεξής στο ακέραιο».

28 Στις 26 Μαΐου 2003, οι ενάγοντες απηύθυναν ακόμη δύο επιστολές, αντιστοίχως, στον γενικό γραμματέα και σε ένα γενικό διευθυντή της Επιτροπής, ζητώντας από την Επιτροπή να διευκρινίσει το περιεχόμενο της αρωγής που είχε δεχθεί να τους παράσχει. Ζήτησαν επίσης να συμβουλευθούν τα στοιχεία σχετικά με τον φάκελο της OLAF που βρίσκονταν ενδεχομένως στη διάθεση της Επιτροπής.

29 Στις 5 Ιουνίου 2003, οι ενάγοντες απευθύνθηκαν στον γενικό διευθυντή της OLAF ζητώντας του πρόσβαση στον φάκελο πριν από τις ακροάσεις που είχαν προβλεφθεί για το τέλος Ιουνίου του 2003.

- 30 Στις 11 Ιουνίου 2003, η Επιτροπή έδωσε εντολή στην υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου (service d'audit interne, στο εξής: SAI) να εξετάσει, στο πλαίσιο της διαδικασίας χορηγήσεως απαλλαγής, τις συμβάσεις που είχε συνάψει και τα κονδύλια που είχε χορηγήσει η Ευρωστάτ. Η SAI κατήρτισε τρεις εκθέσεις: την πρώτη με ημερομηνία 7 Ιουλίου, τη δεύτερη με ημερομηνία 24 Σεπτεμβρίου και την τρίτη με ημερομηνία 22 Οκτωβρίου 2003.
- 31 Κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο του 2003, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Κοινοβουλίου (στο εξής: Cocobu) συνεδρίασε και προέβη σε ανταλλαγή απόψεων επί του φακέλου Ευρωστάτ, μεταξύ άλλων, με ορισμένα μέλη της Επιτροπής.
- 32 Στις 18 Ιουνίου 2003, οι ενάγοντες απευθύνθηκαν εκ νέου στον γενικό διευθυντή της OLAF υπογραμμίζοντας ότι το «δικαίωμα προηγούμενης ακρόασεως προϋπ[έθετε] ότι ο ενδιαφερόμενος έχει ενημερωθεί για τις αιτιάσεις που του προσάπτονται και ότι έχει πρόσβαση στον φάκελο» και αναφέροντας ότι οι ακροάσεις που προβλέφθηκαν για το τέλος Ιουνίου δεν μπορούσαν, επομένως, να πραγματοποιηθούν νομοτύπως. Διαπίστωσαν ότι «[αφ]ής θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί η πρόσβαση στον φάκελο και οι δικηγόροι και οι πελάτες τους [θα μπορούσαν] να διαθέσουν τον αναγκαίο χρόνο για να εξετάσουν τα έγγραφα, οι ακροάσεις θα μπορούσαν να λάβουν χώρα».
- 33 Στις 23 Ιουνίου 2003, κατά τον πρώτη ακρόαση που πραγματοποίησε η OLAF, ο Y. Franchet κατέθεσε προηγούμενη δήλωση με νομικό υπόμνημα για τα δικαιώματα άμυνας. Στις 25 και 26 Ιουνίου 2003, άσκησε το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασεως ενώπιον της OLAF για τον φάκελο Eurocost. Στις 26 και 27 Ιουνίου 2003, άσκησε το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασεως για τους φακέλους Datashop και Planistat και, στις 2 Ιουλίου 2003, για τον φάκελο CESD Communautaire.
- 34 Την 1η Ιουλίου 2003, ο M. P., προϊστάμενος διοικητικής μονάδας στη γενική γραμματεία της Επιτροπής, απέστειλε σημείωμα προς τα μέλη της Επιτροπής σχετικά με τη συνεδρίαση της Cocobu καθώς και την ανταλλαγή απόψεων με τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής και τον γενικό διευθυντή της OLAF της 30ής Ιουνίου 2003.

- 35 Στις 3 και 4 Ιουλίου 2003, ο D. Byk άσκησε το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως ενώπιον της OLAF για τους φακέλους Datashop και Planistat. Κατέθεσε επίσης προηγούμενη δήλωση και νομικό υπόμνημα σχετικά με τα δικαιώματα άμυνας.
- 36 Στις 9 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά των εναγόντων. Η διαδικασία αυτή ανεστάλη αμέσως διότι βρισκόταν σε εξέλιξη η έρευνα της OLAF. Η Επιτροπή όρισε επίσης διεπιστημονική ομάδα εργασίας καλούμενη «task-force» (στο εξής: task-force).
- 37 Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου με τίτλο «Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα κατόπιν αθέμιτων χρηματοοικονομικών πρακτικών στην Ευρωστάτ» (IP/03/979).
- 38 Στις 17 Ιουλίου 2003, οι ενάγοντες απηύθυναν έγγραφα στον Πρόεδρο της Επιτροπής, ενημερώνοντάς τον για την κατάσταση τους.
- 39 Στις 22 Ιουλίου 2003, οι ενάγοντες απηύθυναν έγγραφο στην Επιτροπή εκθέτοντας τις παράνομες ενέργειες στις οποίες αυτή προέβη και οι οποίες στοιχειοθετούν την ευθύνη της. Ζήτησαν επίσης να τους κοινοποιήσει η Επιτροπή τα έγγραφα που παρατίθενται στις αποφάσεις περί κινήσεως των πειθαρχικών διαδικασιών.
- 40 Τα πρακτικά των ακροάσεων των εναγόντων που πραγματοποιήθηκαν στο τέλος του μηνός Ιουνίου και στην αρχή του μηνός Ιουλίου καταρτίστηκαν στις 11 Αυγούστου 2003.

- 41 Στις 24 Σεπτεμβρίου 2003, ο γενικός διευθυντής της OLAF κοινοποίησε στον Πρόεδρο της Επιτροπής «περίληψη των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί». Κατά το διαβιβαστικό σημείωμα, «το συγκεφαλαιωτικό αυτό υπόμνημα δεν μπορ[ούσε] κατ' ουδένα τρόπο να θεωρηθεί ότι συνιστά τελική έκθεση έρευνας υπό την έννοια του κανονισμού 1073/1999» και «ε[ίχε] ως μοναδική φιλοδοξία να καταστήσει σαφή τα κυριότερα συμπεράσματα που συνάγοντ[αν] από τις διεξαχθείσες έρευνες».
- 42 Η περίληψη αυτή, συνοδευόμενη από έκθεση με τίτλο «Έκθεση της task-force Eurostat (TFES) — Περίληψη και συμπεράσματα» και από ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με την Ευρωστάτ, στηριζόμενο στη δεύτερη ενδιάμεση έκθεση που κατήρτισε η SAI, κοινοποιήθηκαν την ίδια ημέρα στο Κοινοβούλιο.
- 43 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2003, η OLAF κατήρτισε τις τελικές εκθέσεις έρευνας, υπό την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 1073/1999, στις υποθέσεις Eurocost, Datashop, Planistat και CESD Communautaire.
- 44 Την ίδια ημέρα, ο Πρόεδρος της Επιτροπής αγόρευσε ενώπιον της Cosobu και εκφώνησε ομιλία ενώπιον της Διασκέψεως των Προέδρων των κοινοβουλευτικών ομάδων του Κοινοβουλίου.
- 45 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2003, οι ενάγοντες απήθυσαν έγγραφο στην Επιτροπή αναφερόμενοι στα έγγραφα που κοινοποιήθηκαν στις 24 Σεπτεμβρίου 2003 στο Κοινοβούλιο. Με το έγγραφο αυτό, θεώρησαν ότι «[ήταν] απαράδεκτο ότι κατηγορούνται δημοσίως χωρίς να έχουν πρόσβαση στα έγγραφα που τους κατηγορ[ούσαν]» και διερωτήθηκαν ως προς το αν «[ήταν] φυσικό ότι εκ νέου πληροφορούνται από τον Τύπο ότι κατηγορ[ούνταν] για διάφορες αθέμιτες

χρηματοοικονομικές πρακτικές». Με το έγγραφο αυτό, ζητούσαν επιπλέον από την Επιτροπή να τους κοινοποιήσει τις εκθέσεις αυτές καθώς και τα έγγραφα που ζητούσαν με την επιστολή της 22ας Ιουλίου 2003, δηλαδή:

- «— το σημείωμα της 3ης Απριλίου 2003 (004201) και τα σημειώματα της 19ης Μαρτίου 2003 (003441 και 003440) που συνέταξε η OLAF,

- την έκθεση της ΓΔ [“Προϋπολογισμός”] της 4ης Ιουλίου 2003 (“DGBUDG Report — Analysis of audit reports on Eurostat systems for grants and procurement”),

- την έκθεση της [SAI] της Επιτροπής της 7ης Ιουλίου 2003 (“First Interim Report — IAS examination of Eurostat contracts and grants: reportable events”),

- τις τρεις εκθέσεις που κατήρτισαν η [SAI], η task-force και η OLAF για την ακρόαση που πραγματοποίησε ο [Πρόεδρος της Επιτροπής] στις 25 Σεπτεμβρίου 2003.»

⁴⁶ Την 1η Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση περί αναδιοργάνωσης της Ευρωστάτ, με ισχύ από 1ης Νοεμβρίου 2003. Αποφασίστηκε η κατάργηση μιας διευθύνσεως και μιας θέσεως διευθυντή.

⁴⁷ Στις 10 Οκτωβρίου 2003, οι ενάγοντες έλαβαν αντίγραφο των τελικών εκθέσεων της 25ης Σεπτεμβρίου 2003 στις υποθέσεις Eurocost, Datashop και CESD Communautaire καθώς και αντίγραφο των τριών εγγράφων που κοινοποιήθηκαν στο Κοινοβούλιο στις

24 Σεπτεμβρίου 2003, των οποίων γίνεται μνεία στη σκέψη 42 ανωτέρω. Κατά την ίδια ημερομηνία, έλαβαν τα έγγραφα των οποίων γίνεται μνεία στις αποφάσεις περί κινήσεως των πειθαρχικών διαδικασιών, τα οποία ζήτησαν με τα έγγραφα της 22ας Ιουλίου και της 25ης Σεπτεμβρίου 2003, με την εξαίρεση του εγγράφου και του σημειώματος της 19ης Μαρτίου 2003, με το αιτιολογικό ότι «[επρόκειτο] για τα έγγραφα που απηύθυνε η OLAF στις γαλλικές δικαστικές αρχές στο Παρίσι και ότι αυτό αποτελ[ούσε] επομένως αναπόσπαστο τμήμα δικαστικής έρευνας σε εθνικό επίπεδο».

48 Στις 23 Οκτωβρίου 2003, οι ενάγοντες υπέβαλαν αίτηση βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως ίσχυε στην υπό κρίση υπόθεση (στο εξής: ΚΥΚ) με σκοπό την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν λόγω των παρανόμων ενεργειών που διέπραξε η Επιτροπή, περιλαμβανομένων και αυτών που καταλογίζονται στην OLAF.

49 Με απόφαση της 10ης Μαΐου 2004, η οποία περιήλθε στους ενάγοντες στις 17 Μαΐου 2004, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) απέρριψε την αίτηση αυτή.

50 Στις 19 Μαΐου 2004, οι ενάγοντες υπέβαλαν ένσταση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, κατά της αποφάσεως της 10ης Μαΐου 2004. Στις 5 Αυγούστου 2004, οι ενάγοντες υπέβαλαν συμπλήρωμα της ενστάσεώς τους.

51 Με απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2004, η οποία κοινοποιήθηκε στους ενάγοντες με έγγραφο της 3ης Νοεμβρίου 2004, η ΑΔΑ απέρριψε ρητώς την ένσταση αυτή.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 52 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Ιανουαρίου 2005, οι ενάγοντες άσκησαν την παρούσα αγωγή.
- 53 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, κάλεσε τους διαδίκους να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα και να απαντήσουν σε ορισμένες γραπτές ερωτήσεις. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν εν μέρει προς τα αιτήματα αυτά εμπροθέσμως.
- 54 Με διάταξη της 6ης Ιουνίου 2007, το Πρωτοδικείο, σύμφωνα με τα άρθρα 65, στοιχείο β', 66, παράγραφος 1, και 67, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, υποχρέωσε την Επιτροπή να προσκομίσει όλα τα έγγραφα που διαβιβάστηκαν στις γαλλικές δικαστικές αρχές στο πλαίσιο της υποθέσεως Ευρωστάτ, ορίζοντας παράλληλα ότι αυτά δεν θα κοινοποιηθούν στους ενάγοντες στο παρόν στάδιο της διαδικασίας. Το αίτημα αυτό ικανοποιήθηκε.
- 55 Στις 11 Ιουνίου 2007, η Επιτροπή κατέθεσε τις παρατηρήσεις της επί των απαντήσεων των εναγόντων στις ερωτήσεις και επί των αιτημάτων προσκομίσεως εγγράφων του Πρωτοδικείου. Την ίδια ημέρα, οι ενάγοντες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί των απαντήσεων της Επιτροπής στις εν λόγω ερωτήσεις και αιτήματα.
- 56 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 3ης Οκτωβρίου 2007.

57 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι διάδικοι επιβεβαίωσαν ότι, μεταξύ των εγγράφων που προσκόμισε η Επιτροπή κατόπιν της διεξαγωγής αποδείξεων που διέταξε το Πρωτοδικείο, τα μόνα έγγραφα τα οποία δεν διέθεταν οι ενάγοντες ήσαν τα παραρτήματα του σημειώματος της 19ης Μαρτίου 2003, η καταγγελία της 10ης Ιουλίου 2003 και η τελική έκθεση Planistat. Οι ενάγοντες συμφώνησαν να μπορέσει το Πρωτοδικείο να χρησιμοποιήσει, εφόσον παραστεί ανάγκη, τις πληροφορίες που περιέχουν τα έγγραφα αυτά, τα οποία δεν τους είχαν κοινοποιηθεί, πράγμα το οποίο σημειώθηκε στα πρακτικά. Το Πρωτοδικείο έκρινε αναγκαίο να χρησιμοποιήσει μόνον τα έγγραφα τα οποία ήσαν στη διάθεση των εναγόντων.

58 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατόπιν της αιτήσεως του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή κατέθεσε σημείωμα της OLAF με ημερομηνία 16 Μαΐου 2003. Οι ενάγοντες δεν αντιτάχθηκαν στην κατάθεση αυτή, πράγμα το οποίο σημειώθηκε στα πρακτικά.

59 Οι ενάγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να τους καταβάλει ποσόν που εκτιμάται προσωρινώς στο 1 εκατομμύριο ευρώ ως αποκατάσταση της υλικής ζημίας και της ηθικής βλάβης που υπέστησαν,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

60 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή,

— να καταδικάσει τους ενάγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 61 Προς στήριξη των αγωγών τους, οι ενάγοντες επικαλούνται την ύπαρξη παρανόμων ενεργειών που διέπραξαν τόσο η OLAF όσο και η Επιτροπή, την επέλευση σοβαρής υλικής ζημίας και ηθικής βλάβης καθώς και την ύπαρξη άμεσου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των προβαλλομένων παρανόμων ενεργειών και της ζημίας που προκλήθηκε από αυτές.
- 62 Εκ προοιμίου, η Επιτροπή βάλλει κατά της εκ μέρους των εναγόντων προσκομίσεως ορισμένων εγγράφων της επιτροπής εποπτείας της OLAF, που επισυνάπτονται σε παράρτημα του δικογράφου της αγωγής.
- 63 Η Επιτροπή φρονεί επίσης ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι εν μέρει πρόωρη.

I — Επί του αιτήματος αποσύρσεως ορισμένων παραρτημάτων του δικογράφου της αγωγής

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

- 64 Η Επιτροπή ζητεί να αποσυρθούν από τη δικογραφία ορισμένα έγγραφα της επιτροπής εποπτείας της OLAF που προσκόμισαν οι ενάγοντες προς στήριξη της αγωγής τους. Πρόκειται για έξι παραρτήματα του δικογράφου της αγωγής.

- 65 Αφενός, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα έγγραφα αυτά είναι εσωτερικής φύσεως και δεν πρέπει να δημοσιοποιηθούν. Αφετέρου, οι ενάγοντες τα προμηθεύθηκαν με αθέμιτα μέσα και θα πρέπει, επομένως, να αποσυρθούν από τη δικογραφία, περιλαμβανομένων και των αναφορών και παραπομπών που επαναλαμβάνονται στο δικόγραφο της αγωγής (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 197/80 έως 200/80, 243/80, 245/80 και 247/80, Ludwigshafener Walzmühle Erling κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 3211, σκέψεις 13 έως 16).
- 66 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι εσωτερικά απόρρητα έγγραφα δεν μπορούν να προσκομίζονται από ενάγοντες προς στήριξη των αγωγών τους παρά μόνον εάν αυτοί είναι σε θέση να αποδείξουν ότι τα απέκτησαν με θεμιτά μέσα.
- 67 Πάντως, εν προκειμένω, τα επίμαχα έγγραφα είναι σαφώς εσωτερικά έγγραφα της επιτροπής εποπτείας της OLAF και, δυνάμει του άρθρου 14 του εσωτερικού κανονισμού της, είναι απόρρητα. Η επιτροπή εποπτείας ουδέποτε αποφάσισε να άρει τον απόρρητο χαρακτήρα που έχουν τα έγγραφα αυτά και να τα δημοσιοποιήσει, ούτε καν να τα κοινοποιήσει στους ενάγοντες στο πλαίσιο της υπερασπίσεώς τους. Δεδομένου ότι πρόκειται για έγγραφα που προορίζονται να παραμείνουν αμιγώς εσωτερικά, το γεγονός ότι τα έγγραφα αυτά δεν φέρουν τη μνεία «απόρρητο» δεν συνεπάγεται ότι δεν έχουν απόρρητο χαρακτήρα.
- 68 Εν πάση περιπτώσει, κατά την Επιτροπή, στους ενάγοντες απόκειται να εξηγήσουν με ποια θεμιτά μέσα απέκτησαν τα έγγραφα αυτά, για παράδειγμα με αίτηση προσβάσεως στην οποία δόθηκε θετική απάντηση της επιτροπής εποπτείας της OLAF. Δεν συνιστά δικαιολογία της θεμιτής αποκτήσεως των εν λόγω εγγράφων η προσκόμιση εκ μέρους των εναγόντων βεβαιώσεων κατά τις οποίες ούτε υπεξάιρεσαν ούτε έκλεψαν ούτε παρακράτησαν εσωτερικό έγγραφο που προσκόμισε η γραμματεία της επιτροπής εποπτείας της OLAF, πράγμα για το οποίο ουδέποτε τους κατηγόρησε η Επιτροπή.

- 69 Τέλος, κατά την Επιτροπή, κανένα από τα έγγραφα αυτά δεν μπορεί να αποδείξει καθ' οιονδήποτε τρόπο τις προβαλλόμενες παράνομες ενέργειες της OLAF ή της Επιτροπής.
- 70 Οι ενάγοντες αμφισβητούν τον απόρρητο χαρακτήρα των εγγράφων αυτών καθώς και το γεγονός ότι τα απέκτησαν με αθέμιτα μέσα.
- 71 Οι ενάγοντες υπογραμμίζουν ότι, εάν, σε φάκελο όπως αυτός της υπό κρίση υποθέσεως, στο πλαίσιο του οποίου επιδιώκεται η αποκατάσταση ζημίας, δεν είναι δυνατό να διατυπωθούν σχόλια ούτε να αποκτηθεί πρόσβαση σε έγγραφα τα οποία πράγματι αποδεικνύουν τις παράνομες ενέργειες στις οποίες προέβησαν η OLAF και η Επιτροπή και τα οποία είναι ουσιώδη στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση ευθύνης, είναι σαφές ότι αυτό θα συνιστούσε σοβαρή και πραγματική προσβολή της αρχής του πλήρους σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.
- 72 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι τα επίμαχα έγγραφα ενισχύουν τη θέση τους όσον αφορά τις επικρίσεις τους έναντι της λειτουργίας της OLAF, πράγμα που είναι ο πραγματικός λόγος για τον οποίον η Επιτροπή αμφισβητεί τη νομιμότητα της προσκομίσεώς τους.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 73 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ορισμένα παραρτήματα του δικογράφου της αγωγής είναι εσωτερικά απόρρητα έγγραφα της επιτροπής εποπτείας της OLAF τα οποία δεν αποκτήθηκαν νομοτύπως από τους ενάγοντες. Πρόκειται για τα ακόλουθα έγγραφα:

— τα πλήρη πρακτικά της παρεμβάσεως του γενικού γραμματέα της Επιτροπής ενώπιον της επιτροπής εποπτείας της OLAF, στις 3 Σεπτεμβρίου 2003 ο γενικός

γραμματείας δεν ενημερώθηκε ότι γινόταν η εγγραφή αυτή κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του και έλαβε αργότερα τη διαβεβαίωση του προέδρου της επιτροπής εποπτείας ότι το έγγραφο αυτό θα παρέμενε καθαρώς εσωτερικό της επιτροπής αυτής και της γραμματείας της

- το υπόμνημα της γραμματείας της επιτροπής εποπτείας προς τον πρόεδρο της επιτροπής αυτής και προς ένα από τα μέλη της, της 5ης Μαρτίου 2003
- το υπόμνημα της γραμματείας της επιτροπής εποπτείας προς τον πρόεδρο της επιτροπής αυτής, της 27ης Μαΐου 2003
- τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 2ας και της 3ης Σεπτεμβρίου 2003 της επιτροπής εποπτείας
- την έκθεση της επιτροπής εποπτείας, της 15ης Ιανουαρίου 2004, που καταρτίστηκε κατόπιν αιτήσεως του Κοινοβουλίου σχετικά με τα διαδικαστικά ζητήματα που ανέκυψαν κατά τις έρευνες που διεξήχθησαν στην υπόθεση Ευρωστάτ
- το ενημερωτικό σημείωμα της γραμματείας της επιτροπής εποπτείας, της 10ης Οκτωβρίου 2003, για τη διεξαγωγή των ερευνών της OLAF στην υπόθεση Ευρωστάτ και των επιπτώσεών της στην κατάσταση της OLAF.

⁷⁴ Επισημαίνεται ότι ούτε ο ενδεχόμενος απόρρητος χαρακτήρας των επίμαχων εγγράφων ούτε το γεγονός ότι τα έγγραφα αυτά ενδεχομένως αποκλήθηκαν παρατύπως εμποδίζει τη διατήρησή τους στη δικογραφία.

- 75 Πράγματι, δεν υπάρχει διάταξη που να προβλέπει ρητώς απαγόρευση να λαμβάνονται υπόψη αποδεικτικά μέσα που αποκτήθηκαν παρανόμως, για παράδειγμα κατά παράβαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- 76 Βεβαίως, στην απόφαση Ludwigshafener Walzmühle Erling κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 65 ανωτέρω, την οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, καθόσον υπήρχε αμφιβολία τόσο ως προς την ίδια τη φύση του αμφισβητούμενου εγγράφου όσο και ως προς το ζήτημα αν οι παρεμβαίνουσες το είχαν αποκτήσει κατά θεμιτό τρόπο, το έγγραφο έπρεπε να αποσυρθεί από τη δικογραφία (σκέψη 16).
- 77 Επομένως, κατά γενικό κανόνα, ένα θεσμικό όργανο βασίμως ζητεί την απόσυρση εσωτερικού εγγράφου όταν αυτός που το επικαλείται δεν το έχει αποκτήσει με θεμιτά μέσα. Πράγματι ένα εσωτερικό έγγραφο έχει απόρρητο χαρακτήρα, εκτός εάν το θεσμικό όργανο από το οποίο προέρχεται έχει δεχθεί να το δώσει στη δημοσιότητα.
- 78 Πάντως, στη μεταγενέστερη νομολογία του, το Δικαστήριο δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο, σε ορισμένες περιπτώσεις, να περιλαμβάνονται νομίμως στη δικογραφία ακόμη και εσωτερικά έγγραφα (διατάξεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 1985, 232/84, Tordeur κ.λπ., μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 8, και της 15ης Οκτωβρίου 1986, 31/86, LAISA κατά Συμβουλίου, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 5). Επιπλέον, το Πρωτοδικείο ενίοτε έχει δεχθεί να λάβει υπόψη έγγραφα ως προς τα οποία δεν είχε πάντως αποδειχθεί ότι είχαν αποκτηθεί με θεμιτά μέσα.
- 79 Επομένως, σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν ήταν αναγκαίο για τον προσφεύγοντα να αποδείξει ότι είχε αποκτήσει νομίμως το απόρρητο έγγραφο που επικαλούνταν προς στήριξη της απόψεώς του. Το Πρωτοδικείο έκρινε, προβαίνοντας σε στάθμιση των προστατευτέων συμφερόντων, ότι έπρεπε να εκτιμηθεί αν ειδικές συνθήκες, όπως ο κρίσιμος χαρακτήρας του εγγράφου προς εξασφάλιση του ελέγχου της νομιμότητας της διαδικασίας εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως (βλ., υπό την έννοια αυτή,

απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Μαρτίου 2001, T-192/99, Dunnett κ.λπ. κατά ΕΤΕ, Συλλογή 2001, σ. II-813, σκέψεις 33 και 34) ή προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, T-280/94, Lopes κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-77 και II-239, σκέψη 59), δικαιολογούσαν τη μη απόσυρση εγγράφου από τη δικογραφία.

- 80 Επισημαίνεται ότι, εν προκειμένω, το ειδικό πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής παρέχει τη δυνατότητα να κριθεί ότι τα επίμαχα έγγραφα πρέπει να παραμείνουν στη δικογραφία. Πράγματι, τα έγγραφα αυτά είναι αναγκαία προκειμένου να εκτιμηθεί η συμπεριφορά της OLAF στο πλαίσιο των ερευνών σχετικά με την Ευρωστάτ. Επομένως, ο ειδικός χαρακτήρας της παρούσας αγωγής στο πλαίσιο της οποίας οι ενάγοντες επιδιώκουν να αποδείξουν τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς της OLAF δικαιολογεί να μην αποσυρθούν τα έγγραφα αυτά (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Dunnett κ.λπ. κατά ΕΤΕ, σκέψη 79 ανωτέρω, σκέψεις 33 και 34).
- 81 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι πρόκειται για προπαρασκευαστικά έγγραφα της επιτροπής εποπτείας της OLAF, της οποίας η αποστολή, δυνάμει του άρθρου 2 του εσωτερικού κανονισμού της, είναι να μεριμνά «ώστε οι δραστηριότητες της OLAF να διεξάγονται με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, σύμφωνα με τις συνθήκες και το παράγωγο δίκαιο και ιδίως το πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών, καθώς και τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων», καθώς και για πλήρη πρακτικά της παρεμβάσεως του γενικού γραμματέα της Επιτροπής ενώπιον της εν λόγω επιτροπής εποπτείας. Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες βρίσκονται σε δύσκολη θέση προκειμένου να αποδείξουν τον ενδεχόμενο παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς της OLAF. Τέλος, επισημαίνεται ότι τα έγγραφα αυτά μπορούν να αποδείξουν τα πραγματικά περιστατικά που οι ενάγοντες προσάπτουν στην OLAF και μπορούν, επομένως, να έχουν μεγάλη σημασία για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς.
- 82 Κατά συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως των επίμαχων εγγράφων και των ειδικών συνθηκών της διαφοράς, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα απόσυρσεως των εγγράφων αυτών.

II — Επί του προώρου της αγωγής

A — Επιχειρήματα των διαδίκων

- 83 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η πλειονότητα των ισχυρισμών των εναγόντων ως προς υποτιθέμενες παρατυπίες της διαδικασίας έρευνας έχουν πρόωρο χαρακτήρα.
- 84 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι δεν προβάλλει το απαράδεκτο της αγωγής, αλλά ότι επικαλείται τον πρόωρο χαρακτήρα της αγωγής, διότι φρονεί, αφενός, ότι ορισμένοι ισχυρισμοί των εναγόντων, που αφορούν διαδικαστικά σφάλματα στα οποία υπέπεσε η ίδια ή η OLAF, δεν μπορούν να εκτιμηθούν παρά μόνον ενόψει των συνεπειών που θα μπορούσαν να έχουν σε ενδεχόμενη τελική απόφαση που θα εκδοθεί στις ποινικές ή πειθαρχικές διαδικασίες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 1992, T-10/92 έως T-12/92 και T-15/92, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2667, σκέψη 48) και, αφετέρου, ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι είναι δυνατόν να προσαφθούν σφάλματα στην ίδια ή στην OLAF, η εκτίμηση της προκληθείσας ζημίας ποικίλλει ανάλογα με την έννοια των ποινικών και/ή πειθαρχικών αποφάσεων που τους αφορούν. Επομένως, η εκτίμηση της προβαλλομένης ηθικής βλάβης συνδέεται με τον βαθμό «ενοχοποιήσεως» τους και οι συνέπειες των παρανόμων ενεργειών της OLAF ή της Επιτροπής, ακόμη και αν θεωρηθούν αποδεδειγμένες, δεν θα μπορούσαν να εκτιμηθούν χωρίς να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενα πταίσματα των εναγόντων.
- 85 Η Επιτροπή αναφέρεται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1979, 90/78, Granaria κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 615, σκέψη 6), και παραπέμπει στη δυνατότητα του Πρωτοδικείου να αποφανθεί, σε ένα πρώτο στάδιο της διαδικασίας, ως προς το αν η συμπεριφορά της OLAF ή της Επιτροπής μπορεί να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Κοινότητας, επιφυλασσόμενο ενδεχομένως να αποφανθεί, ανάλογα με τη φύση των παρανόμων ενεργειών που θα γίνουν δεκτές, ως προς το ζήτημα του περιεχομένου της ηθικής βλάβης σε μεταγενέστερο στάδιο.

- 86 Οι ενάγοντες αμφισβητούν τον προβαλλόμενο πρόωρο χαρακτήρα της αγωγής και διαπιστώνουν ότι τα συμπεράσματα της Επιτροπής δεν είναι σαφή ως προς το σημείο αυτό.
- 87 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η αγωγή πληροί όλες τις προϋποθέσεις του παραδεκτού και του βασίμου που είναι αναγκαίες για να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη της Επιτροπής και για να παρασχεθεί στο Πρωτοδικείο η δυνατότητα να ασκήσει τον δικαστικό του έλεγχο.
- 88 Από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η αγωγή αποζημιώσεως έχει επικουρικό χαρακτήρα σε σχέση με την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας και/ή με έρευνες που διεξάγονται από τις δικαστικές αρχές κράτους μέλους. Θα συνιστούσε προσβολή της θεμελιώδους αρχής που κατοχυρώνει το δικαίωμα στην αποτελεσματική δικαστική προστασία και στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης εάν ένα μέλλον και αβέβαιο γεγονός μπορούσε, αφεαυτού, να αποτελέσει προϋπόθεση για την άσκηση αγωγής αποζημιώσεως με αποτέλεσμα η ζημία να εξακολουθεί να αυξάνεται και οι ενδιαφερόμενοι να στερούνται του δικαιώματος αποκατάστασης της ζημίας αυτής.
- 89 Κατά τους ενάγοντες, η ζημία τους είναι υποστατή και ενεστώσα από της τελέσεως των πταισματικών πράξεών της και έκτοτε αυξάνεται συνεχώς με την πάροδο του χρόνου.

B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 90 Είναι σαφές ότι οι εθνικές ένδικες διαδικασίες βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη. Πάντως, τα ενδεχόμενα αποτελέσματα των διαδικασιών αυτών δεν μπορούν να επηρεάσουν την παρούσα διαδικασία. Πράγματι, στην παρούσα διαδικασία, δεν τίθεται το ζήτημα αν τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στους ενάγοντες έχουν αποδειχθεί ή όχι, καθόσον το ζήτημα αυτό δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου.

Επομένως, δεν πρόκειται, στην υπό κρίση υπόθεση, για το αν οι ενάγοντες υπέπεσαν, κατά την επαγγελματική τους δραστηριότητα, σε πταίσματα ή όχι, αλλά πρέπει να εξετασθεί ο τρόπος κατά τον οποίο η OLAF διεξήγαγε και ολοκλήρωσε μια έρευνα που τους εντοπίζει ονομαστικά και ενδεχομένως τους καταλογίζει την ευθύνη των παρατυπιών που διαπιστώθηκαν δημοσίως πολύ πριν από την τελική απόφαση καθώς και ο τρόπος κατά τον οποίο συμπεριφέρθηκε η Επιτροπή στο πλαίσιο της έρευνας αυτής. Ακόμη και αν οι ενάγοντες δεν θεωρηθούν ένοχοι από τις εθνικές δικαστικές αρχές, ούτε το γεγονός αυτό θα αποκαθιστούσε οπωσδήποτε την ενδεχόμενη ζημία που αυτοί θα έχουν τότε επίσης υποστεί.

- 91 Επομένως, δεδομένου ότι η ζημία που προβάλλεται στο πλαίσιο της παρούσας αγωγής είναι διαφορετική από αυτήν την οποία θα μπορούσε να συγκεκριμενοποιήσει η τυχόν διαπίστωση της μη ενοχής των εναγόντων εκ μέρους των εθνικών δικαστικών αρχών, το αίτημα αποζημίωσης δεν μπορεί να απορριφθεί ως πρόωρο κατά τρόπον ώστε οι ενάγοντες να μπορούν να υποβάλουν τέτοιο αίτημα μόνο μετά από τις ενδεχόμενες οριστικές αποφάσεις των εθνικών δικαστικών αρχών.
- 92 Κατά συνέπεια, εφόσον η αγωγή δεν έχει πρόωρο χαρακτήρα, δεν πρέπει να μετατεθεί η εξέταση των ζητημάτων των σχετικών με τη φύση και την έκταση της ζημίας σε μεταγενέστερο ενδεχομένως στάδιο.

III — Επί της στοιχειοθέσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας

- 93 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας για παράνομη συμπεριφορά των οργάνων της, υπό την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου

προϋποθέσεων, δηλαδή: την έλλειψη νομιμότητας της προσαπτόμενης στα θεσμικά όργανα συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εν λόγω συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, *Oleifici Mediterranei* κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16 αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, T-175/94, *International Procurement Services* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-729, σκέψη 44 της 16ης Οκτωβρίου 1996, T-336/94, *Efisol* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1343, σκέψη 30, και της 11ης Ιουλίου 1997, T-267/94, *Oleifici Italiani* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1239, σκέψη 20).

⁹⁴ Αν μία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούται, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της, χωρίς να χρειάζεται να εξετασθούν οι λοιπές προϋποθέσεις της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2002, T-170/00, *Förde-Reederei* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-515, σκέψη 37 βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, *ΚΥΔΕΠ* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψη 81).

⁹⁵ Προκειμένου για την πρώτη από τις προϋποθέσεις, η νομολογία απαιτεί να αποδειχθεί κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, *Bergaderm* και *Goupil* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 42). Όσον αφορά την προϋπόθεση της κατάφωρης παραβάσεως, το αποφασιστικό κριτήριο που παρέχει τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι αυτή πληρούται, είναι το αν συντρέχει, εκ μέρους του θεσμικού κοινοτικού οργάνου, πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στην εξουσία εκτιμήσεώς του. Όταν το θεσμικό αυτό όργανο διαθέτει αισθητά μειωμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παραβίαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, *Επιτροπή* κατά *Camar* και *Tico*, Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 54, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 και T-225/99, *Comafrika* και *Dole Fresh Fruit Europe* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1975, σκέψη 134).

⁹⁶ Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι παράνομες ενέργειες διέπραξαν τόσο η OLAF όσο και η Επιτροπή και ότι δεν μπορεί να διωχθεί μόνον η Επιτροπή για το σύνολο των

παράνομων αυτών ενεργειών. Η OLAF διέπραξε παράνομες ενέργειες τόσο έναντι των εναγόντων όσο και έναντι της Επιτροπής.

- ⁹⁷ Επομένως, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρέπει να εξετασθεί, κατ' αρχάς, το ζήτημα αν η OLAF και/ή η Επιτροπή διέπραξαν κατάφωρες παραβάσεις κανόνα δικαίου που αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες.

A — Επί του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της OLAF

1. Επί των παράνομων ενεργειών που διαπράχθηκαν επ' ευκαιρία των διαβιβάσεων από την OLAF των φακέλων σχετικά με την υπόθεση Ευρωστάτ στις γαλλικές και λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

- ⁹⁸ Κατ' αρχάς, οι ενάγοντες υπογραμμίζουν τη σαφή διάκριση που υφίσταται, όσον αφορά τη διαβίβαση των πληροφοριών από την OLAF, μεταξύ των εξωτερικών και των εσωτερικών ερευνών. Επισημαίνουν τη σύγχυση που έγινε προκειμένου περί της φύσεως της έρευνας και της φύσεως της διαβιβάσεως της 19ης Μαρτίου 2003 στις γαλλικές δικαστικές αρχές. Πράγματι, κατά τις δηλώσεις του γενικού διευθυντή της OLAF ενώπιον της Cocobu, στις 30 Ιουνίου 2003, πρόκειται για «εξωτερικό φάκελο» στον οποίο γίνεται εντούτοις μνεία των ονομάτων των εναγόντων. Πάντως, η έρευνα ήταν αμιγώς εσωτερικής φύσεως, πράγμα που προϋπόθετε ότι το οικείο θεσμικό όργανο είχε ενημερωθεί σχετικά πριν από κάθε εξωτερική διαβίβαση.

- 99 Κατά τους ενάγοντες, η OLAF χαρακτήρισε, επομένως, τις εσωτερικές της έρευνες ως εξωτερικές έρευνες για να καλύψει διαδικαστικές παρατυπίες που οφείλονταν στο γεγονός ότι ούτε η Επιτροπή ούτε η επιτροπή εποπτείας της είχαν ενημερωθεί προηγουμένως για τη διαβίβαση του φακέλου Ευρωστάτ στις γαλλικές και λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές από την OLAF.
- 100 Στη συνέχεια, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι δεν ενημερώθηκαν προηγουμένως ούτε για τη διαβίβαση των φακέλων Datashop και Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές από την OLAF και ότι ο Y. Franchet δεν ενημερώθηκε για τη διαβίβαση του φακέλου Eurocost, στον οποίο δεν εμπλεκόταν ο D. Byk, στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές.
- 101 Επομένως, η OLAF σκοπίμως προσέβαλε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, την αρχή της εκατέρωθεν ακρόασεως, τα δικαιώματα άμυνας και την απαίτηση διεξαγωγής έρευνας για τη διαπίστωση της ενοχής ή της αθωότητας των ενεχομένων προσώπων, που κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, στην ΕΣΔΑ και στον Χάρτη.
- 102 Οι ενάγοντες επικαλούνται και το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 και αναφέρονται συναφώς στην απόφαση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή της 26ης Απριλίου 2002, σχετικά με την καταγγελία που πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό 781/2001/IJH, στο μέτρο που αυτή αφορά την OLAF, κατά την οποία «η διάταξη αυτή υποχρεώνει την OLAF να μην αντλεί δυσμενή συμπεράσματα για πρόσωπο επί του οποίου διεξάγει έρευνα παρά αφού ενημερώσει τον ενδιαφερόμενο για τους ισχυρισμούς των οποίων αποτελεί το αντικείμενο και για τα πραγματικά περιστατικά που τους στηρίζουν και αφού του παράσχει την ευκαιρία να διατυπώσει την άποψή του», καθόσον ο Διαμεσολαβητής θεώρησε άλλωστε ότι «[ε]πρόκειτ[ο] για σύνηθες στοιχείο κάθε διαδικασίας αποτελεσματικής και δίκαιης έρευνας» και ότι, «[ε]πιπλέον, μια μαρτυρία η οποία δεν αμφισβητήθηκε δεν αποκτά κατά κανόνα αποδεικτική αξία».

- 103 Κατά τους ενάγοντες, η Επιτροπή ερμηνεύει λίκαν συσταλτικά τα άρθρα 4 και 10 του κανονισμού 1073/1999 καθώς και το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 και παραβιάζει, επομένως, τα θεμελιώδη δικαιώματα. Κατά την ερμηνεία αυτή, η απόφαση της OLAF να αναβάλει την παροχή πληροφοριών που όφειλε στο θεσμικό όργανο δεν υπόκειται, κατ' αρχήν, σε έλεγχο και η OLAF θα μπορούσε έτσι να λάβει σχετική απόφαση για να απαλλαγεί, χωρίς πραγματικό χρονικό όριο, από κάθε υποχρέωση ενημερώσεως.
- 104 Πράγματι, ούτε η OLAF ούτε η Επιτροπή εξήγησαν ποτέ ως προς τι ήταν αναγκαία η αυστηρή τήρηση του απορρήτου ή ποια είναι η δικαιολογία της προβαλλόμενης ανάγκης να αναβληθεί η παροχή πληροφοριών στην Επιτροπή, εξαιρουμένου του συγκεκριαιωτικού υπομνήματος για τις τρέχουσες έρευνες σχετικά με την Ευρωστάτ, που απύθυνε ο γενικός διευθυντής της OLAF στον γενικό γραμματέα της Επιτροπής, στις 3 Απριλίου 2003 (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω). Προκειμένου για την ανάγκη αναβολής της παροχής πληροφοριών στον ενδιαφερόμενο υπάλληλο, εξ όσων γνωρίζουν οι ενάγοντες, ο γενικός γραμματέας ουδέποτε συμφώνησε, όπως απαιτεί το άρθρο 4, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως 1999/396.
- 105 Οι ενάγοντες επικαλούνται και μια πρόταση κανονισμού του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2004, για την τροποποίηση του κανονισμού 1073/1999 [COM(2004) 103 τελικό] καθώς και σχέδιο διοργανικής συμφωνίας της 14ης Αυγούστου 2003, που αποσκοπεί στην εφαρμογή κώδικα συμπεριφοράς προκειμένου να εξασφαλισθεί ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της OLAF και της Επιτροπής στο πλαίσιο των εσωτερικών ερευνών [SEC(2003) 871 κωδικοποιημένο], που προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση να καθορισθεί το περιεχόμενο της ενημερώσεως της OLAF. Ομοίως, κατά την πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού 1073/1999, ο εμπλεκόμενος υπάλληλος θα πρέπει να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως κατά τον χρόνο της διαβιβάσεως των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές, πράγμα το οποίο δεν συνιστά τροποποίηση του υφισταμένου κανονισμού, διότι αυτό θα καθιέρωνε απλώς τις θεμελιώδεις αρχές που περιέχει ο Χάρτης, όπως υπενθύμισε η Επιτροπή. Οι ενάγοντες σημειώνουν ότι ανέπτυξαν τα επιχειρήματά τους ενώπιον της OLAF, διότι ζήτησαν την ακρόαση αυτή και όχι διότι η OLAF τους κάλεσε σε ακρόαση.
- 106 Τέλος, κατά τους ενάγοντες, η OLAF «προσανατόλισε» τις γαλλικές δικαστικές αρχές καθόσον προέβη ήδη σε ποινικής φύσεως χαρακτηρισμούς πραγματικών περιστά-

τικών που θεώρησε ότι μπόρεσε να εντοπίσει στην υπόθεση Ευρωστάτ, πράγμα το οποίο είναι αντίθετο στη λειτουργία της που έγκειται στο να προβαίνει σε διοικητικές έρευνες. Το σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, που απέστειλε στις γαλλικές δικαστικές αρχές, περιέχει πραγματική νομική ανάλυση κατά το γαλλικό δίκαιο των εκτιθεμένων πραγματικών περιστατικών και προβαίνει στον ποινικό χαρακτηρισμό τους υπό το πρίσμα του γαλλικού δικαίου, υπερβαίνοντας τη διαβίβαση πληροφοριών την οποία προβλέπει ο κανονισμός 1073/1999.

- 107 Πρώτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι ενάγοντες δεν μπορούν να επικαλεστούν την υποχρέωση της OLAF να την ενημερώσει, να τους καλέσει σε ακρόαση ή να τους ενημερώσει πριν από τη διαβίβαση πληροφοριών σε εθνικές δικαστικές αρχές, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού της έρευνας (εσωτερικής ή εξωτερικής).
- 108 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού 1073/1999, η OLAF πρέπει να διαβιβάσει στις δικαστικές αρχές του οικείου κράτους μέλους τις πληροφορίες που συνέλεξε κατά τις εσωτερικές έρευνες επί των πραγματικών περιστατικών που μπορούν να επισύρουν ποινική δίωξη, ενώ, στο πλαίσιο εξωτερικών ερευνών, η διαβίβαση αυτή δεν είναι παρά μια απλή ευχέρεια. Καμία διάταξη του άρθρου αυτού δεν προβλέπει ότι πριν από ή παράλληλα με τη διαβίβαση αυτή πρέπει να παρασχεθούν πληροφορίες στο οικείο όργανο ή στους ενδεχομένως εμπλεκόμενους υπαλλήλους.
- 109 Η Επιτροπή αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 1073/1999 και διαπιστώνει ότι η έλλειψη ενημερώσεως του θεσμικού οργάνου στο οποίο ανήκουν οι υπάλληλοι που ενδέχεται να εμπλέκονται προσωπικά μπορεί να δικαιολογηθεί από την ανάγκη αναβολής της παροχής των πληροφοριών αυτών. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η αναβολή αυτή δεν μπορεί να δικαιολογηθεί στην υπό κρίση υπόθεση, η ενδεχόμενη έλλειψη ενημερώσεως της Επιτροπής παραμένει άνευ συνεπειών για το νομότυπο της διαδικασίας σχετικά με τους ενάγοντες εφόσον αυτοί δεν έχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο θιγεί από την εν λόγω έλλειψη ενημερώσεως.

- 110 Προκειμένου περί του δικαιώματος των εναγόντων να εκθέσουν τα επιχειρήματά τους ή να ενημερωθούν, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396, η ενημέρωση του υπαλλήλου που ενδεχομένως εμπλέκεται προσωπικά εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει κίνδυνος να θιγεί η έρευνα, προϋπόθεση που απόκειται στην OLAF να εκτιμήσει αν πληρούται. Η υποχρέωση να παρασχεθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του επί όλων των πραγματικών περιστατικών που τον αφορούν είναι καθοριστική στον χρόνο κατά τον οποίον η OLAF αντλεί συμπεράσματα μετά το πέρας της έρευνας, καθόσον η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να αναβληθεί, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, παρά μόνο με συμφωνία του Προέδρου της Επιτροπής ή του γενικού γραμματέα της, όχι όμως στον χρόνο κατά τον οποίο, βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 1073/1999, η OLAF διαβιβάζει κατά τη διάρκεια της έρευνας πληροφορίες στις δικαστικές αρχές κράτους μέλους.
- 111 Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396, παρασχέθηκε στους ενάγοντες η δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους επί όλων των πραγματικών περιστατικών που τους αφορούσαν πριν η OLAF αντλήσει τα συμπεράσματα από τις έρευνες που τους αφορούν.
- 112 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς των εναγόντων, θα ήταν ανακριβές να υποστηριχθεί ότι η απόφαση της OLAF να αναβάλει την παροχή πληροφοριών που οφείλει στο θεσμικό όργανο δεν υπόκειται, κατ' αρχήν, σε έλεγχο, αλλά ότι ο έλεγχος αυτός θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο μετά το πέρας της έρευνας εάν σ' αυτήν δεν δοθεί συνέχεια, ή μετά το πέρας της ποινικής και/ή πειθαρχικής διαδικασίας. Επομένως, κατά την Επιτροπή, η έλλειψη ενημερώσεως δικαιολογείται από την ανάγκη αυστηρής τηρήσεως του απορρήτου για τους σκοπούς της έρευνας ή από την απαίτηση προσφυγής σε μέτρα έρευνας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα εθνικής δικαστικής αρχής, και η άσκηση ελέγχου της δικαιολογίας αυτής σε προηγούμενο στάδιο θα κατέληγε στον «κλονισμό της».
- 113 Επιπλέον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι πταίσμα μπορεί να συνιστά η παράβαση του νομικού πλαισίου που ισχύει κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών και όχι η παράβαση διατάξεως που περιέχεται σε πρόταση νέου νομικού πλαισίου η οποία υποβλήθηκε μετά από τα πραγματικά περιστατικά.

- 114 Δεύτερον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι χαρακτηρισμοί ως ποινικά αδικήματα με τους οποίους η OLAF συνοδεύει τις αντικειμενικές υποστάσεις αξιοποιώνων πράξεων που διαβιβάζει στην εθνική δικαστική αρχή δεν είναι παρά απλές ενδείξεις, οι οποίες ουδόλως δεσμεύουν τη δικαστική αρχή. Πρόκειται μόνο για τη διατύπωση σκέψεων των υπαλλήλων της OLAF που χειρίζονταν την υπόθεση, δεδομένου ότι η διαβίβαση σε δικαστική αρχή δικαιολογείται μόνον εάν η OLAF φρονεί ότι τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ποινικά αδικήματα. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι εθνικές δικαστικές αρχές στις οποίες προσφεύγει η OLAF παραμένουν πλήρως ελεύθερες να δεχθούν και/ή να περιορίσουν την προσφυγή αυτή και ότι δεν απόκειται στην OLAF να παρέχει οδηγίες προς τις αρχές αυτές.
- 115 Άλλωστε, οι ενάγοντες προβαίνουν σε εσφαλμένη ερμηνεία του σημείου 3.4.3 της εκθέσεως της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 2003, σχετικά με την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της OLAF [COM(2003) 154 τελικό]. Η Επιτροπή ουδόλως είχε την πρόθεση να υποστηρίξει ότι η προσφυγή σε εθνική δικαστική αρχή είχε ως συνέπεια να δεσμεύσει την αρχή αυτή όσον αφορά τα αποτελέσματα της έρευνας της OLAF, αντιθέτως μάλιστα.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Επί του χαρακτηρισμού των ερευνών

- 116 Υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του κανονισμού 1073/1999, οι έρευνες που διεξάγει η OLAF συνίστανται σε εξωτερικές έρευνες, δηλαδή εκτός των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας, και σε εσωτερικές έρευνες, δηλαδή στο εσωτερικό των οργάνων αυτών. Οι διαδικαστικοί κανόνες τους οποίους εφαρμόζει η OLAF διαφέρουν ανάλογα με τη φύση της έρευνας.
- 117 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η OLAF χαρακτήρισε τις εσωτερικές της έρευνες ως εξωτερικές έρευνες για να καλύψει διαδικαστικές πλημμέλειες. Η έρευνα ήταν

καθαρώς εσωτερικής φύσεως, πράγμα που σήμαινε ότι το οικείο θεσμικό όργανο, η επιτροπή εποπτείας της OLAF και οι εμπλεκόμενοι υπάλληλοι έπρεπε να ενημερωθούν πριν από οιαδήποτε εξωτερική διαβίβαση.

- 118 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι, πράγματι, υπήρξε σύγχυση όσον αφορά τη φύση των διαφόρων επίμαχων ερευνών κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής τους.
- 119 Συναφώς, από το συγκεφαλαιωτικό σημείωμα της 3ης Απριλίου 2003 (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω) προκύπτει ότι η OLAF είχε χαρακτηρίσει ως εσωτερικές έρευνες τις έρευνες σχετικά με τις υποθέσεις Eurocost (που διαβιβάστηκε στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές) και Datashop (που διαβιβάστηκε στις γαλλικές δικαστικές αρχές). Στην «περίληψη των υποθέσεων Eurostat που έχουν επί του παρόντος περατωθεί», η έρευνα που διεξήχθη σχετικά με την υπόθεση Eurocost είχε χαρακτηριστεί ως εσωτερική έρευνα, η έρευνα σχετικά με την υπόθεση Eurogramme ως εξωτερική έρευνα, η έρευνα σχετικά με την υπόθεση CESD Communautaire ως εσωτερική έρευνα και η έρευνα σχετικά με την υπόθεση Datashop ως εσωτερική έρευνα. Διαπιστώνεται επίσης ότι η εσωτερική έρευνα σχετικά με το δίκτυο Datashop παρέσχε τη δυνατότητα να καταστεί σαφής ο εστιακός ρόλος της εταιρίας Planistat, λόγος για τον οποίον η OLAF κίνησε, στις 18 Μαρτίου 2003, εξωτερική έρευνα ως προς την εταιρία αυτή.
- 120 Πάντως, από το σημείωμα της 1ης Ιουλίου 2003 (βλ. σκέψη 34 ανωτέρω) το οποίο αφορά τη συνεδρίαση της Cocobu και την ανταλλαγή απόψεων με τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής και τον γενικό διευθυντή της OLAF, της 30ής Ιουνίου 2003, προκύπτει ότι ο χαρακτηρισμός αυτός δεν ήταν σαφής. Πράγματι, κατά το σημείωμα αυτό, ο γενικός διευθυντής της OLAF είχε επισημάνει ότι η εσωτερική και η εξωτερική πτυχή συμπλέκονται στην υπόθεση Ευρωστάτ, και ακριβέστερα ότι, στις υποθέσεις Eurocost και Eurogramme, η εξωτερική πτυχή είχε σχεδόν κλείσει, ότι είχε διαβιβασθεί στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές και ότι στις υποθέσεις Datashop και Planistat εμφανίζεται η ίδια αλληλουχία της εξωτερικής και της εσωτερικής πτυχής.

- 121 Επιπλέον, στην έκθεση της επιτροπής εποπτείας της OLAF, της 15ης Ιανουαρίου 2004, που καταρτίστηκε κατόπιν αιτήσεως του Κοινοβουλίου, σχετικά με τα διαδικαστικά ζητήματα που ανέκυσαν κατά τις έρευνες όσον αφορά την Ευρωστάτ, η εν λόγω επιτροπή διαπίστωσε τα εξής:

«Η OLAF αντιμετώπισε επίσης δυσκολίες κατά την εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού σχετικά με τις εσωτερικές έρευνες, αφενός, και τις εξωτερικές έρευνες, αφετέρου. Αρχικώς, η OLAF κίνησε εξωτερικές έρευνες και μόνον όταν κατέστη σαφές ότι εμπλεκόνταν ενδεχομένως υπάλληλοι κινήθηκαν εσωτερικές έρευνες. Η εν λόγω καθαρώς διοικητική διανομή των ιδίων φακέλων κατέστη πηγή συγχύσεων.»

- 122 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, τουλάχιστον κατά το πέρας των ερευνών, οι υποθέσεις Eurocost, Datashop και CESD Communautaire ήσαν εσωτερικές υποθέσεις, ενώ οι υποθέσεις Eurogramme και Planistat ήσαν εξωτερικές υποθέσεις. Πάντως, προκύπτει επίσης ότι οι υποθέσεις Datashop και Planistat συνδέονταν στενά μεταξύ τους.

- 123 Πρέπει να καθοριστεί η φύση της αποστολής εγγράφων που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαρτίου 2003 προς τις γαλλικές δικαστικές αρχές. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι το γεγονός ότι, στο έγγραφο και στο σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, γίνεται μνεία της εξωτερικής υποθέσεως Planistat (που άνοιξε την προηγούμενη ημέρα), και όχι του εσωτερικού φακέλου Datashop, δεν ασκεί επιρροή. Το γεγονός αυτό δεν μπορεί να απαλλάξει από τις διαδικαστικές υποχρεώσεις που συνδέονται με τις εσωτερικές έρευνες εφόσον υπάρχουν εμπλεκόμενοι υπάλληλοι. Επιπλέον, παρά την αναφορά που γίνεται σε εξωτερική υπόθεση, στο σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, οι υπεύθυνοι ερευνών αναφέρονται στην ασκούμενη επιρροή διάταξη του κανονισμού 1073/1999 σχετικά με τη διαβίβαση των πληροφοριών που συνέλεξε η OLAF κατά τις εσωτερικές έρευνες. Στο έγγραφο της 19ης Μαρτίου 2003, δεν διευκρινίζεται ρητώς αν επρόκειτο για εσωτερική ή εξωτερική έρευνα. Πάντως, σύμφωνα με το αντικείμενό της, επρόκειτο για τη «[δ]ιαβίβαση πληροφοριών σχετικών με πραγματικά περιστατικά που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως αξιόποινες πράξεις», πράγμα που αντιστοιχεί στο περιεχόμενο του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1073/1999, σχετικά με τη διαβίβαση των πληροφοριών που συνελέγησαν κατά τη διάρκεια εσωτερικών ερευνών σχετικά με πράξεις που μπορεί να επισύρουν ποινική δίωξη. Επομένως, το γεγονός ότι δεν υπάρχει μνεία περί του ότι πρόκειται για εσωτερική υπόθεση δεν έχει ως συνέπεια να επιτρέπει

την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας των προσώπων τα οποία αναφέρονται εκεί. Εν πάση περιπτώσει, μετά τη μνεία της υποθέσεως, αναγράφεται «Eurostat/Datashop/Planistat». Επιπλέον, ο γενικός διευθυντής της OLAF διαπίστωσε ο ίδιος στο από 3 Απριλίου 2003 σημειώμά του (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω) ότι η εσωτερική υπόθεση Datashop, στην οποία εμπλέκονταν υπάλληλοι, είχε διαβιβασθεί στον Procureur de la République (εισαγγελέα) του Παρισιού (Γαλλία).

- 124 Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι, για την παρούσα διαδικασία, η αποστολή του σχετικού με την υπόθεση Eurocost φακέλου στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές στις 4 Ιουλίου 2002 αφορούσε εσωτερική έρευνα, όπως και η αποστολή του σχετικού με την υπόθεση Datashop — Planistat φακέλου στις γαλλικές δικαστικές αρχές στις 19 Μαρτίου 2003.
- 125 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν η OLAF παρέβη κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες κατά τις διαβιβάσεις των σχετικών με τις εσωτερικές έρευνες φακέλων στις εθνικές δικαστικές αρχές.

Ενημέρωση των εναγόντων, της Επιτροπής και της επιτροπής εποπτείας της OLAF

— Ενημέρωση των εναγόντων

- 126 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι δεν ενημερώθηκαν προηγουμένως για τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές και ότι ο Υ. Franchet δεν ενημερώθηκε ούτε για τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Eurocost, στην οποία ο D. Byk δεν εμπλεκόταν, στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές. Επομένως, η OLAF σκοπίμως προσέβαλε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, την

αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως, τα δικαιώματα άμυνας και την απαίτηση διεξαγωγής έρευνας για τη διαπίστωση της ενοχής ή της αθωότητας των ενεχομένων προσώπων, που κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, στην ΕΣΔΑ και στον Χάρτη. Οι ενάγοντες παραπέμπουν και στο άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396.

- 127 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η ενημέρωση των οικείων υπαλλήλων προβλέπεται μόνο στο πλαίσιο των εσωτερικών ερευνών, στο άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396, με την οποία η Επιτροπή καθόρισε την εφαρμογή των προϋποθέσεων και των λεπτομερειών των εσωτερικών ερευνών.
- 128 Από τις διατάξεις του άρθρου 4, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 1999/396 προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος πρέπει να ενημερώνεται ταχέως για το ενδεχόμενο της προσωπικής του εμπλοκής, εφόσον από την ενημέρωση αυτή δεν υπάρχει κίνδυνος να θιγεί η έρευνα, και ότι δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να συναχθούν μετά το πέρας της έρευνας συμπεράσματα που θα αφορούν ονομαστικά υπάλληλο της Επιτροπής χωρίς να έχει δοθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του σχετικά με όλα τα πραγματικά περιστατικά που τον αφορούν [διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 8ης Απριλίου 2003, C-471/02 P(R), Gómez-Reino κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-3207, σκέψη 63].
- 129 Η μη λήψη υπόψη των διατάξεων αυτών, οι οποίες προσδιορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί η τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας του ενδιαφερομένου υπαλλήλου να συμβιβασθεί με τις επιταγές του απορρήτου που αφορούν ειδικά κάθε έρευνα αυτού του είδους, θα συνιστούσε παράβαση ουσιώδους τύπου εφαρμοστέου στη διαδικασία έρευνας (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου Gómez-Reino κατά Επιτροπής, σκέψη 128 ανωτέρω, σκέψη 64).
- 130 Πάντως, το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 δεν αφορά ρητώς τη διαβίβαση των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές και δεν προβλέπει, κατά συνέπεια, υποχρέωση ενημερώσεως του ενδιαφερομένου υπαλλήλου πριν από τη διαβίβαση αυτή. Πράγματι, δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού 1073/1999, η OLAF μπορεί

(εξωτερικές έρευνες) ή οφείλει (εσωτερικές έρευνες) να διαβιβάσει πληροφορίες στις εθνικές δικαστικές αρχές. Η διαβίβαση αυτή των πληροφοριών μπορεί, επομένως, να προηγηθεί των «συμπερασμάτων που συνάγονται μετά το πέρας της έρευνας», τα οποία περιλαμβάνονται συνήθως στην έκθεση έρευνας.

- 131 Επιπλέον, κατά τη διάταξη Gómez-Reino κατά Επιτροπής, σκέψη 128 ανωτέρω (σκέψη 68), τα συμπεράσματα που αντλεί η OLAF μετά το πέρας της έρευνας και αφορούν ονομαστικώς έναν υπάλληλο, υπό την έννοια του άρθρου 4 της αποφάσεως 1999/396, είναι κατ' ανάγκην αυτά που περιλαμβάνονται στην έκθεση που συντάσσεται υπό την εποπτεία του διευθυντή της υπηρεσίας αυτής, όπως προβλέπει το άρθρο 9 του κανονισμού 1073/1999, και η συνέχεια που δίδεται στην εσωτερική έρευνα από το οικείο θεσμικό όργανο μπορεί να είναι ιδίως πειθαρχική και δικαστική.
- 132 Επομένως, είναι απολύτως δυνατό να θεωρηθεί ότι, κατά τον χρόνο της διαβίβασης πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές, δεν υφίστατο καμία έκθεση υπό την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 1073/1999 που διαβιβάσθηκε από την OLAF στην Επιτροπή και που κατηγορούσε προσωπικώς τους ενάγοντες.
- 133 Πάντως, πρέπει να εξετασθεί ακόμη αν, ενδεχομένως, οι «πληροφορίες» που διαβιβάσθηκαν στις λουξεμβουργιανές και στις γαλλικές δικαστικές αρχές πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι περιέχουν «συμπεράσματα που αφορούν ονομαστικώς» τους ενάγοντες.
- 134 Όσον αφορά, πρώτον, τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Eurocost στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές στις 4 Ιουλίου 2002, αναφέρεται στο διαβιβαστικό σημείωμα ότι ούτε ο Υ. Franchet ούτε οι εκπρόσωποι της Eurocost ανέπτυξαν τα επιχειρήματά τους ενώπιον της OLAF, και τούτο ηθελημένως, προκειμένου να μη διακυβευθούν τα αποτελέσματα της δικαστικής έρευνας. Επομένως, δεν υπάρχει

αμφιβολία ότι ο Y. Franchet δεν ανέπτυξε τις απόψεις του σε σχέση με την υπόθεση αυτή πριν από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές.

135 Στο σημείωμα αυτό αναφέρεται ότι ο Y. Franchet είναι ένας από τους ιδρυτές και ήταν επίσης ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και μέλος της Eurocost, ότι ήταν τακτικά παρών στις γενικές συνελεύσεις της Eurocost και ότι υπέγραψε τη σύμβαση εργασίας του διευθυντή της Eurocost κατά την εποχή που ήταν πρόεδρος. Ο γενικός διευθυντής της OLAF υπογραμμίζει ότι υπάρχει δύναμη σύγκρουση συμφερόντων και ότι τα συμπεράσματα εσωτερικού οικονομικού ελέγχου καθιστούν εμφανείς πολλές παρατυπίες και περιπτώσεις απάτης που διέπραξαν οι υπεύθυνοι της Eurocost εις βάρος της Ευρωστάτ. Όσον αφορά τις «αθέμιτες χρηματοοικονομικές πρακτικές προκειμένου να καλυφθούν οι απάτες εις βάρος της Ευρωστάτ», αναφέρεται ότι προβλήθηκε συναφώς η ύπαρξη σωπηρών συμφωνιών με την Ευρωστάτ. Γίνεται επίσης μνεία «διπλών και μάλιστα τριπλών επιδοτήσεων ορισμένων δαπανών».

136 Επισημαίνεται ότι το εν λόγω διαβιβαστικό σημείωμα, στο οποίο γινόταν ρητώς μνεία του Y. Franchet όσον αφορά ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιέχει «συμπεράσματα που αφορούν ονομαστικά» τον Y. Franchet. Συναφώς, πρέπει να τονισθεί επίσης ότι, στο σημείωμα της 3ης Απριλίου 2003 (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω), ο γενικός διευθυντής της OLAF ανέφερε ότι, «[μ]ε έγγραφο της 10ης Ιουλίου 2002, ο Procureur d'État του Λουξεμβούργου δεν αντιτάχθηκε στην ακρόαση των κατηγορουμένων υπαλλήλων από τους υπευθύνους ερευνών της OLAF» και ότι «ενδεχομένως εμπλέκεται ο [γ]ενικός διευθυντής [της Ευρωστάτ]».

137 Όσον αφορά, δεύτερον, τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές στις 19 Μαρτίου 2003, είναι σαφές ότι οι ενάγοντες ούτε ενημερώθηκαν συναφώς ούτε τους παρασχέθηκε η δυνατότητα να διατυπώσουν τις απόψεις τους επί της υποθέσεως πριν από τη διαβίβαση του σχετικού φακέλου. Στη συνέχεια, πρέπει να υπομνησθεί ότι το έγγραφο της 19ης Μαρτίου 2003 είχε ως αντικείμενο τη «[δ]ιαβίβαση πληροφοριών σχετικά με σχετικά με πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν αξιόποινες», και το σημείωμα που το συνόδευε, την «[κ]αταγγελία πράξεων που μπορούν να χαρακτηρισθούν αξιόποινες».

- 138 Στο έγγραφο της 19ης Μαρτίου 2003, ο γενικός διευθυντής της OLAF αναφέρει ότι, υπό την επιφύλαξη της εκτιμήσεως των γαλλικών δικαστικών αρχών, «φαίνεται ότι η OLAF εντόπισε δόλιες συμπεριφορές οι οποίες προκάλεσαν ζημία στον κοινοτικό προϋπολογισμό και οι οποίες μπορούν να χαρακτηρισθούν ως αξιόποινες πράξεις», διευκρινίζοντας ότι «[α]πό την έρευνα προέκυψε ότι οι πράξεις αυτές ήσαν το έργο των υπευθύνων ψυχαγωγίας της εταιρίας Planistat Europe SA της οποίας η έδρα βρίσκεται στο Παρίσι, με την ενεργό συμμετοχή Ευρωπαίων υπαλλήλων».
- 139 Στο σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, αναφέρεται, στο πλαίσιο ενός «[ι]στορικού των πραγματικών περιστατικών που αποτελούν αντικείμενο της έρευνας», στο σημείο 2.3, που φέρει τον τίτλο «Οι διαπιστώσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της έρευνας», ότι μια έκθεση εσωτερικής οικονομικής έρευνας της Ευρωστάτ με ημερομηνία τον Σεπτέμβριο του 1999 σχετικά με τα Datashops που βρίσκονται στις Βρυξέλλες (Βέλγιο), στο Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο) και στη Μαδρίτη (Ισπανία), βάσει της οποίας είχε αρχίσει η έρευνα της OLAF, «ε[ίχε] εντοπίσει πολλές παρατυπίες που διεπράχθησαν στο πλαίσιο της διαχείρισεως των τριών αυτών Datashops κατά τη διάρκεια των ετών 1996 έως το τέλος του 1999» και ότι, «[ε]ν προκειμένω, ένα σημαντικό μέρος των κύκλων εργασιών “που δήλωσαν” τα τρία αυτά Datashops — μεταξύ 50 και 55 % — τροφοδοτούσε ένα μαύρο ταμείο του για τη χρησιμοποίηση του οποίου ήταν αναγκαία η άδεια υπαλλήλου της [Ευρωστάτ]».
- 140 Αναφέρεται επίσης ότι «[ο]ι μόνοι που είχαν συνολική εποπτεία της υποθέσεως αυτής ήσαν τα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου Planistat και πιθανόν ο D. Byk, προϊστάμενος διοικητικής μονάδας στην Ευρωστάτ, γαλλικής υπηκοότητας», ότι οι πλαστές αποδείξεις «είχαν πληρωθεί από το μαύρο ταμείο [...] κατόπιν εγκρίσεως του D. Byk, διευθυντή στην Ευρωστάτ, γαλλικής υπηκοότητας», ότι «[π]ερίπου 922 500 [ευρώ] [είχα]ν χρεωθεί και πληρωθεί» και ότι «η Ευρωστάτ, με τη στρατηγική των μαύρων ταμείων, ε[ίχε] ρυθμίσει ένα σημαντικό έλλειμμα της Planistat Europe SA το οποίο θα έπρεπε κανονικά να εξακολουθήσει να βαρύνει τον αντισυμβαλλόμενο της Επιτροπής», διευκρινίζοντας, εντούτοις, ότι «το μαύρο ταμείο ε[ίχε] χρησιμοποιηθεί και για την πληρωμή των εξόδων εστιατορίου, ξενοδοχείου, μετακινήσεων [...] που προκάλεσαν ορισμένοι υπάλληλοι της Ευρωστάτ, μεταξύ των οποίων ο D. Byk».

- 141 Στο πλαίσιο της περιγραφής των επίμαχων ποινικών αδικημάτων, στο σημείο 3.1, που φέρει τον τίτλο «Κατάχρηση εμπιστοσύνης», διαπιστώνονται τα εξής:

«Η εγκατάσταση από ορισμένους κοινοτικούς υπαλλήλους δικτύου επιχειρηματιών ένας από τους σκοπούς του οποίου είναι να αποκρύψει από την Επιτροπή ένα τμήμα των εσόδων που προέρχονται από την πώληση προϊόντων ή κοινοτικών στατιστικών υπηρεσιών μπορεί να συνιστά υπεξαίρεση “κεφαλαίων, ή αξιών ή οιοδήποτε αγαθού” όπως προβλέπει το άρθρο 314-1 του Ποινικού Κώδικα που ορίζει την κατάχρηση εμπιστοσύνης. Όλες οι ενέργειες που συνθέτουν την αξιόποινη πράξη τελέστηκαν, από κοινού, από τους κοινοτικούς υπαλλήλους, τα διευθυντικά στελέχη του ομίλου Planistat και τα διευθυντικά στελέχη των οικείων Datashops. Οι κοινοτικοί υπάλληλοι δεν μπορούσαν να αγνοούν τον ισχύοντα δημοσιονομικό κανονισμό ο οποίος τους επέβαλλε την υποχρέωση να αυξήσουν τα συνολικά έσοδα.

Επιπλέον, οι ίδιοι αυτοί κοινοτικοί υπάλληλοι διέθεσαν τα επίμαχα ποσά για σκοπούς ξένους προς το κοινοτικό συμφέρον, στο μέτρο που τα χρήματα αυτά προδήλως χρησιμοποιήθηκαν για να πληρωθούν δαπάνες που δεν προβλέπονταν στη σύμβαση της εταιρίας Planistat Europe SA με την Επιτροπή ή ακόμη προσωπικές δαπάνες των υπαλλήλων αυτών. Η πρόθεση εξαπατήσεως απορρέει από την εν λόγω χρήση για σκοπούς διαφορετικούς από τους κοινοτικούς.»

- 142 Αφού εξετάσθηκε το ζήτημα της καταχρήσεως εμπιστοσύνης, που αφορά την εταιρία Planistat, αναφέρονται, στο σημείο 3.3, που φέρει τον τίτλο «Η ένωση κακοποιών», τα εξής:

«Κατά το άρθρο 450-1 του Ποινικού Κώδικα, “[σ]υνιστά ένωση κακοποιών κάθε ομάδα που συγκροτείται ή συμφωνία που συνάπτεται με σκοπό την προετοιμασία, που χαρακτηρίζεται από ένα ή περισσότερα πραγματικά περιστατικά, ενός ή περισσότερων κακουργημάτων ή ενός ή περισσότερων πλημμελημάτων που τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον πέντε ετών [...]”

Θα πρέπει να εξετασθεί αν ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί να εφαρμοστεί και στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, στο μέτρο που για τη ληλασία αυτή των κοινοτικών κονδυλίων χρειάστηκε η συνεργασία των υπαλλήλων, των διευθυντικών στελεχών της Planistat και των διευθυντικών στελεχών των Datashops που διέπραξαν τις ενέργειες που στοιχειοθετούν την κατάχρηση εμπιστοσύνης.

[...]»

¹⁴³ Τέλος, στο σημείο 3.5, που φέρει τον τίτλο «Εφαρμογή του γαλλικού νόμου στις αξιόποινες πράξεις που διεπράχθησαν στην αλλοδαπή από Γάλλους», αναφέρονται τα εξής:

«[...]

Στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, ο Υ. Franchet, διευθυντής της Ευρωστάτ, και ο D. Byk, προϊστάμενος διοικητικής μονάδας στην Ευρωστάτ, αμφότεροι υπάλληλοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάτοικοι Λουξεμβούργου, οι οποίοι ενδέχεται να έχουν εγκαταστήσει το σύνολο ή μέρος του συστήματος, είναι Γάλλοι υπήκοοι.

Το σύνολο των στοιχείων που αναλύθηκαν ανωτέρω παρέχει τη δυνατότητα να υποστηριχθεί ότι η OLAF βρίσκεται αντιμέτωπη με μια τεράστια επιχείρηση ληλασίας κοινοτικών κονδυλίων στη βάση της οποίας βρίσκεται μια σειρά πραγματικών περιστατικών τα οποία, υπό την επιφύλαξη της εκτιμήσεως της αρμόδιας δικαστικής αρχής, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως αξιόποινες πράξεις.

Κατά συνέπεια, θα πρέπει να διαβιβασθεί το παρόν σημείωμα και τα παραρτήματα στον Procureur de la République στο Παρίσι.»

144 Από το σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003 προκύπτει ότι περιέχει «συμπεράσματα που αφορούν ονομαστικά» τους ενάγοντες.

145 Κατά συνέπεια, πριν από τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Eurocost στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές, όσον αφορά τον Y. Franchet, και πριν από τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές, όσον αφορά τους Y. Franchet και D. Byk, αυτοί θα έπρεπε, κατ' αρχήν, να ενημερωθούν και να αναπτύξουν τις απόψεις τους σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά που τους αφορούν, βάσει του άρθρου 4 της αποφάσεως 1999/396.

146 Πάντως, το άρθρο αυτό προβλέπει εξαίρεση που αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αναγκαία για τους σκοπούς της έρευνας η αυστηρή τήρηση του απορρήτου και απαιτείται η προσφυγή σε μέσα έρευνας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα εθνικής δικαστικής αρχής. Στις περιπτώσεις αυτές, η υποχρέωση να παρασχεθεί στον υπάλληλο η δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του μπορεί να αναβληθεί με τη σύμφωνη γνώμη του γενικού γραμματέα της Επιτροπής. Επομένως, για να αναβληθεί η ενημέρωση, πρέπει να πληρούται η διττή προϋπόθεση της ανάγκης αυστηρής τηρήσεως του απορρήτου για τους σκοπούς της έρευνας και της απαιτήσεως προσφυγής σε μέσα έρευνας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα εθνικής δικαστικής αρχής. Επιπλέον, πρέπει να έχει προηγουμένως συμφωνήσει ο γενικός γραμματέας της Επιτροπής.

147 Συναφώς, όσον αφορά τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Eurocost στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές, από έγγραφο της 2ας Αυγούστου 2002 του γενικού γραμματέα της Επιτροπής προς τον γενικό διευθυντή της OLAF προκύπτει ότι ο πρώτος συμφώνησε να μην πραγματοποιηθεί ενημέρωση των ενδιαφερομένων. Αιτιολόγησε τη στάση του αυτή αναφέροντας ότι, «[ε]ν αναμονή της εκβάσεως των συζητήσεων μεταξύ των υπηρεσιών [τους] ως προς τον τρόπο βελτιώσεως των υφισταμένων διαδικασιών, μπορούσ[ε] να συμφωνήσ[ει] με την πρόταση [του γενικού διευθυντή της OLAF] να μην ενημερωθούν οι ενδιαφερόμενοι στην υπόθεση που παρατέθηκε ως προς το αντικείμενό της». Επομένως, ο γενικός γραμματέας της

Επιτροπής δεν ανέφερε καμία από τις προπαρατεθείσες προϋποθέσεις. Εν πάση περιπτώσει, η συναίνεση αυτή δόθηκε μετά τη διαβίβαση του επιμάχου φακέλου.

148 Προκειμένου για τη διαβίβαση του φακέλου Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές, από το σημείωμα της 3ης Απριλίου 2003, το οποίο ήταν, κατά συνέπεια, μεταγενέστερο της διαβίβασης της 19ης Μαρτίου 2003, προκύπτει ότι ο γενικός διευθυντής της OLAF διαπίστωσε ότι είχαν εμπλακεί υπάλληλοι της Ευρωστάτ και του Γραφείου Επισήμων Δημοσιεύσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ότι η πτυχή αυτή είχε αποτελέσει το αντικείμενο διαβίβασης στις γαλλικές δικαστικές αρχές και ότι ήταν σκόπιμο να αναβληθεί η ενημέρωση των υπαλλήλων σύμφωνα με το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 λόγω της ανάγκης αυστηρής τηρήσεως του απορρήτου για τους σκοπούς της έρευνας. Στο έγγραφο αυτό δεν υπάρχει εντούτοις αναφορά στη δεύτερη εκ των προπαρατεθεισών προϋποθέσεων.

149 Επιπλέον, απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι ο γενικός γραμματέας της «δεν ε[ίχε] την ευκαιρία να συμφωνήσει για την αναβολή της κλήσεως των εναγόντων να διατυπώσουν την άποψή τους».

150 Επομένως, οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της εξαιρέσεως που προβλέπει το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα αναβολής της ενημερώσεως, δεν συνέτρεχαν εν προκειμένω.

151 Επισημαίνεται ότι η υποχρέωση να ζητηθεί και να ληφθεί η συναίνεση του γενικού γραμματέα της Επιτροπής δεν είναι απλή τυπική προϋπόθεση η οποία θα μπορούσε, ενδεχομένως, να πληρωθεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Πράγματι, η υποχρέωση αυτή θα καθίστατο άνευ αντικειμένου, δεν θα μπορούσε δηλαδή να εξασφαλίσει την προστασία των δικαιωμάτων άμυνας των οικείων υπαλλήλων, την αναβολή

ενημερώσεώς τους μόνο σε πράγματι εξαιρετικές περιπτώσεις και την εκτίμηση του εν λόγω εξαιρετικού χαρακτήρα όχι μόνον από την OLAF, αλλά απαραίτητως και από τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής.

152 Υπό τις συνθήκες αυτές, η OLAF παρέβη το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 και τα δικαιώματα άμυνας των εναγόντων κατά τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως *Datashop — Planistat* στις γαλλικές δικαστικές αρχές, καθώς και το εν λόγω άρθρο και τα δικαιώματα άμυνας του *Y. Franchet* κατά τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως *Eurocost* στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές.

153 Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι ο παραβιασθείς εν προκειμένω κανόνας δικαίου, κατά τον οποίο τα πρόσωπα που αποτελούν το αντικείμενο έρευνας πρέπει να ενημερωθούν συναφώς και να τους παρασχεθεί η δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους σχετικά με όλα τα πραγματικά περιστατικά που τους αφορούν, απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-259/03, Νικολάου κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 263).

154 Βεβαίως, το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 παρέχει περιθώρια εκτιμήσεως στην OLAF στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αναγκαία για τους σκοπούς της έρευνας η αυστηρή τήρηση του απορρήτου και απαιτείται η προσφυγή σε μέσα έρευνας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα εθνικής δικαστικής αρχής (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψη 264). Πάντως, προκειμένου για τις λεπτομέρειες της εκδόσεως της αποφάσεως περί αναβολής της ενημερώσεως των ενδιαφερομένων υπαλλήλων, η OLAF δεν διαθέτει περιθώρια εκτιμήσεως. Ομοίως, η OLAF δεν διαθέτει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την εξακρίβωση των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 4 της αποφάσεως 1999/396.

155 Όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, οι προϋποθέσεις και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της εξαιρέσεως αυτής δεν τηρήθηκαν εν προκειμένω, εφόσον η OLAF δεν επικαλέστηκε την εφαρμογή μέτρων έρευνας και δεν ζήτησε, πολύ δε περισσότερο δεν έλαβε, τη

συναίνεση του γενικού γραμματέα της Επιτροπής σε εύλογο χρόνο προκειμένου να αναβάλει την υποχρεωτική κλήση του υπαλλήλου τον οποίο αφορά η έρευνα να διατυπώσει την άποψή του.

- 156 Υπό τις συνθήκες αυτές, καθόσον δεν τήρησε την υποχρέωση ενημέρωσης που υπέχει, η OLAF διέπραξε κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα τους ιδιώτες.

— Ενημέρωση της Επιτροπής

- 157 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε προηγουμένως για τις διαβιβάσεις των φακέλων σχετικά με την Ευρωστάτ στις λουξεμβουργιανές και τις γαλλικές δικαστικές αρχές εκ μέρους της OLAF. Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το επιχείρημα αυτό πρέπει να νοηθεί ως αναφερόμενο στο αν η Επιτροπή έπρεπε να ενημερωθεί κατά διαφορετικό τρόπο από αυτόν που προβλέπεται στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 4 της απόφασης 1999/396 ώστε ο γενικός γραμματέας της να δώσει τη συναίνεσή του, πράγμα το οποίο εξετάστηκε ανωτέρω.

- 158 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1073/1999, η OLAF πρέπει να διαβιβάζει στις δικαστικές αρχές του οικείου κράτους μέλους τις πληροφορίες που έχει συλλέξει κατά τη διάρκεια των εσωτερικών ερευνών σχετικά με πράξεις που μπορούν να επισύρουν ποινική δίωξη, ενώ, στο πλαίσιο των εξωτερικών ερευνών, η διαβίβαση αυτή αποτελεί απλώς ευχέρεια. Εν προκειμένω, σημειώνεται ότι οι εκθέσεις έρευνας δεν είχαν συνταχθεί ακόμη και ότι, κατά συνέπεια, η διαβίβαση των φακέλων συνίστατο, a priori, στη διαβίβαση πληροφοριών, ακόμη και εάν περιελάμβαναν συμπεράσματα που αφορούσαν ονομαστικά τους ενάγοντες, και όχι στη διαβίβαση των εκθέσεων ερευνών, η οποία διέπεται από το άρθρο 9 του κανονισμού 1073/1999. Δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 3, η διαβίβαση στο οικείο όργανο των πληροφοριών που συνελέγησαν κατά τις εσωτερικές έρευνες αποτελεί επίσης ευχέρεια. Καμία από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν προβλέπει ότι

της διαβίβασης των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές πρέπει να προηγείται η ενημέρωση του οικείου οργάνου ή ότι η διαβίβαση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από την ενημέρωση του οικείου οργάνου.

159 Η ενημέρωση του οικείου οργάνου στο πλαίσιο των εσωτερικών ερευνών προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 1073/1999. Πάντως, η διάταξη αυτή δεν προβλέπει καμία προθεσμία για την πραγματοποίηση της ενημερώσεως αυτής. Δεν προβλέπει, για παράδειγμα, ότι το οικείο όργανο πρέπει να ενημερωθεί πριν από τη διαβίβαση των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές. Επιπλέον, περιέχει μια εξαίρεση για την περίπτωση κατά την οποία θα ήταν αναγκαία για τους σκοπούς της έρευνας η αυστηρή τήρηση του απορρήτου. Στην περίπτωση αυτή, η OLAF μπορεί να αναβάλει την ενημέρωση. Από τον φάκελο προκύπτει ότι η OLAF θεώρησε ότι, τουλάχιστον όσον αφορά τον φάκελο της υποθέσεως Datashop — Planistat, επρόκειτο για περίπτωση που καθιστούσε αναγκαία για τους σκοπούς της έρευνας την αυστηρή τήρηση του απορρήτου (βλ. σημείωμα της 3ης Απριλίου 2003, που παρατίθεται στη σκέψη 23 ανωτέρω). Επισημαίνεται ότι απόκειται στη διακριτική ευχέρεια της OLAF να αποφασίσει αν πρέπει να εφαρμοστεί η εξαίρεση αυτή.

160 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η OLAF δεν ήταν υποχρεωμένη να ενημερώσει την Επιτροπή πριν από τη διαβίβαση των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 1073/1999.

161 Επομένως, η OLAF δεν παρέβη τα άρθρα 4 και 10 του κανονισμού 1073/1999 καθόσον δεν ενημέρωσε την Επιτροπή πριν από τη διαβίβαση των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές.

162 Εν πάση περιπτώσει, οι ενάγοντες δεν απέδειξαν κατά τι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε πριν από τη διαβίβαση των πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές προσέβαλε τα δικαιώματά τους, υπό την επιφύλαξη των σκέψεων που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 4 της αποφάσεως 1999/396. Πράγματι, επισημαίνεται ότι οι διατάξεις των οποίων γίνεται μνεία στην προηγούμενη σκέψη δεν

περιέχουν κανόνες δικαίου που απονέμουν στους ιδιώτες δικαιώματα των οποίων τον σεβασμό διασφαλίζει ο κοινοτικός δικαστής.

— Ενημέρωση της επιτροπής εποπτείας της OLAF

¹⁶³ Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι ούτε η επιτροπή εποπτείας της OLAF ενημερώθηκε πριν από τη διαβίβαση πληροφοριών στις λουξεμβουργιανές και στις γαλλικές δικαστικές αρχές.

¹⁶⁴ Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 7, του κανονισμού 1073/1999, στο πλαίσιο του τακτικού ελέγχου που ασκεί η επιτροπή εποπτείας όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων διεξαγωγής ερευνών, «[ο] διευθυντής [της OLAF] ενημερώνει την επιτροπή εποπτείας σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται η διαβίβαση πληροφοριών στις δικαστικές αρχές κράτους μέλους». Επισημαίνεται ότι από το γράμμα της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι η ενημέρωση αυτή πρέπει να γίνει πριν από τη διαβίβαση. Πράγματι, ελλείψει ενημερώσεως, δεν θα αναφερόταν σε «περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αναγκαία η διαβίβαση πληροφοριών», έκφραση η οποία παραπέμπει σε μελλοντικό γεγονός. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται και από τη δήλωση του προέδρου της επιτροπής εποπτείας της OLAF ενώπιον του House of Lords Select Committee on the European Union (Ειδική Επιτροπή για την Ευρωπαϊκή Ένωση της Βουλής των Λόρδων, Ηνωμένο Βασίλειο), της 19ης Μαΐου 2004, με την οποία βεβαίωσε ότι «[η] OLAF ε[ίχε] υποχρέωση να ενημερώσει την επιτροπή [εποπτείας] πριν απευθύνει οτιδήποτε σε δικαστική αρχή».

¹⁶⁵ Από την απάντηση της Επιτροπής στη γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι, στις 25 Οκτωβρίου 2002, ο γενικός διευθυντής της OLAF ενημέρωσε την επιτροπή εποπτείας για τη διαβίβαση των φακέλων Eurocost και Eurogramme στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές, δηλαδή μετά από τη διαβίβαση που πραγματοποιήθηκε

στις 4 Ιουλίου 2002. Ομοίως, στις 24 Μαρτίου 2003, η επιτροπή εποπτείας ενημερώθηκε για τη διαβίβαση του φακέλου Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές, δηλαδή επίσης μετά από τη διαβίβαση που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαρτίου 2003.

- 166 Κατά συνέπεια, η OLAF παρέβη το άρθρο 11, παράγραφος 7, του κανονισμού 1073/1999. Πάντως, πρέπει ακόμη να εξετασθεί αν πρόκειται για κανόνα δικαίου που απονέμει στους ιδιώτες δικαιώματα των οποίων τον σεβασμό διασφαλίζει ο κοινοτικός δικαστής.
- 167 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, ακόμη και αν, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 1073/1999, η επιτροπή εποπτείας της OLAF δεν επεμβαίνει στη διεξαγωγή των τρεχουσών ερευνών, δυνάμει του άρθρου 2 του εσωτερικού κανονισμού της, «μεριμνά ώστε οι δραστηριότητες της OLAF να διεξάγονται με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, σύμφωνα με τις συνθήκες και το παράγωγο δίκαιο και ιδίως το Πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών, καθώς και τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων».
- 168 Επομένως, η επιτροπή αυτή έχει ως αποστολή να προστατεύει τα δικαιώματα των προσώπων που αποτελούν αντικείμενο των ερευνών της OLAF. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι η απαίτηση συνεννόησης με την επιτροπή αυτή πριν από τη διαβίβαση πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές έχει ως αντικείμενο την παροχή δικαιωμάτων στα εμπλεκόμενα πρόσωπα.
- 169 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι, με την παράβαση του άρθρου 11, παράγραφος 7, του κανονισμού 1073/1999, η OLAF παρέβη κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες.

- 170 Επιπλέον, δεδομένου ότι το άρθρο 11, παράγραφος 7, του κανονισμού 1073/1999 προβλέπει ότι η ενημέρωση της επιτροπής εποπτείας συνιστά υποχρέωση άνευ αιρέσεων και δεν αφήνει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως, πρόκειται για κατάφωρη παράβαση.

Η επιρροή που ασκείται στις εθνικές δικαστικές αρχές

- 171 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η OLAF «προσανατόλισε» τις γαλλικές δικαστικές αρχές καθόσον προέβη ήδη σε ποινικής φύσεως χαρακτηρισμούς πραγματικών περιστατικών που θεώρησε ότι μπόρεσε να εντοπίσει στην υπόθεση Ευρωστάτ, πράγμα το οποίο είναι αντίθετο στη λειτουργία της που έγκειται στο να προβαίνει σε διοικητικές έρευνες.
- 172 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η συνέχεια που επιφυλάσσουν οι εθνικές αρχές στις πληροφορίες που τους διαβιβάζονται από την OLAF ανήκει στην αποκλειστική και πλήρη ευθύνη τους. Επομένως, στις αρχές αυτές απόκειται να εξακριβώσουν οι ίδιες αν οι πληροφορίες αυτές δικαιολογούν ή επιτάσσουν την κίνηση ποινικής διώξεως. Κατά συνέπεια, η δικαστική προστασία κατά των διώξεων αυτών πρέπει να εξασφαλίζεται σε εθνικό επίπεδο με όλες τις εγγυήσεις που προβλέπει το εσωτερικό δίκαιο, περιλαμβανομένων και αυτών που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία, καθόσον αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, πρέπει να τηρούνται και από τα κράτη μέλη όταν εφαρμόζουν κοινοτική νομοθεσία [αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1989, 5/88, Wachauf, Συλλογή 1989, σ. 2609, σκέψη 19, της 10ης Ιουλίου 2003, C-20/00 και C-64/00, Booker Aquaculture και Hydro Seafood, Συλλογή 2003, σ. I-7411, σκέψη 88, και διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 19ης Απριλίου 2005, C-521/04 P(R), Tillack κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-3103, σκέψη 38].
- 173 Κατά συνέπεια, το επιχείρημα των εναγόντων σχετικά με την επιρροή που ασκείται στις εθνικές δικαστικές αρχές είναι αλυσιτελές.

2. Επί της δημοσιοποίησης στοιχείων εκ μέρους της OLAF

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

¹⁷⁴ Οι ενάγοντες προσάπτουν στην OLAF ότι παρέβη την υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου, την οποία καθιερώνουν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 8 και 12 του κανονισμού 1073/1999, την αρχή της χρηστής διοικήσεως και την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας. Πράγματι, αφενός, υπήρξαν διαρροές όσον αφορά την κοινοποίηση του φακέλου στις υποθέσεις Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές. Οι ενάγοντες έλαβαν γνώση από τον Τύπο, τον Μάιο του 2003, των κατηγοριών οι οποίες τους προσήπτοντο και του γεγονότος ότι είχαν επιληφθεί συναφώς οι γαλλικές δικαστικές αρχές.

¹⁷⁵ Αφετέρου, οι διαρροές αυτές συνεχίστηκαν. Κατά τους προσφεύγοντες, στηρίζονται σε στοιχεία που ανάγονται είτε στην έκθεση και σε στοιχεία που κοινοποιήθηκαν στις εθνικές δικαστικές αρχές είτε άμεσα σε συνομιλίες που οι ενάγοντες είχαν με τους υπευθύνους ερευνών της OLAF μεταξύ της 23ης Ιουνίου και της 4ης Ιουλίου 2003. Επομένως, η προέλευσή τους είναι σαφώς αποδεδειγμένη. Οι διευκρινίσεις που παρεσχέθησαν ενώπιον των διεξαγόντων τις έρευνες της OLAF ανευρίσκονταν, την επομένη ή μερικές ημέρες αργότερα, καταγεγραμμένες, σχεδόν αυτολεξεί, στον Τύπο.

¹⁷⁶ Η κοινοποίηση από την OLAF, στις 24 Σεπτεμβρίου 2003, στον Πρόεδρο της Επιτροπής της «συνοπτικής παρουσιάσεως των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί» συνιστά αθέτηση και της υποχρεώσεως τηρήσεως του απορρήτου. Το έγγραφο αυτό δεν είχε κοινοποιηθεί στους ενάγοντες και ο γενικός διευθυντής της OLAF θα έπρεπε να γνωρίζει ότι επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί δημοσίως από τον πρόεδρο της Επιτροπής την επομένη και ότι είχε δημοσιοποιηθεί, την προηγούμενη, στο Κοινοβούλιο.

- 177 Επιπλέον, η OLAF κατονόμασε δημοσίως —και με διαρροές στον Τύπο— τους ενάγοντες ως ενόχους σειράς ποινικών αδικημάτων, πράγμα που δημιούργησε την εντύπωση της ενοχής τους και προδίκασε την εκ μέρους του Γάλλου δικαστή εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, παραβιάζοντας έτσι την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας. Ο γενικός διευθυντής της OLAF προέβη σε δηλώσεις στον Τύπο και ενώπιον της Cosobu χαρακτηρίζοντας την υπόθεση σοβαρή και σημαντική, οι οποίες δηλώσεις περιείχαν κατά συνέπεια και κρίση επί της υποθέσεως, ενώ οι έρευνες βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη. Επομένως, η OLAF δεν συμμορφώθηκε ούτε προς την υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου.
- 178 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα των επιχειρημάτων των εναγόντων και διαπιστώνει ότι σ' αυτούς απόκειται να αποδείξουν το αληθές της κατηγορίας ή του καταλογισμού που διατύπωσαν και που θίγει σοβαρά την τιμή της OLAF.
- 179 Όσον αφορά την κοινοποίηση της «συνοπτικής παρουσιάσεως των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί» της 24ης Σεπτεμβρίου 2003, η Επιτροπή αναφέρεται στο άρθρο 10 του κανονισμού 1073/1999 και διαπιστώνει ότι, ακόμη και αν επρόκειτο για εξωτερική έρευνα, η OLAF είχε τη δυνατότητα να διαβιβάσει τις πληροφορίες αυτές και στην Επιτροπή, εφόσον την αφορούσαν βάσει της προστασίας των κοινοτικών χρηματοοικονομικών συμφερόντων.
- 180 Τέλος, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αιτίαση που αφορά την παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας στερείται παντελώς ερείσματος. Πράγματι, η OLAF δεν μπορεί να λάβει καμία δικαστική ή πειθαρχική απόφαση εις βάρος των εναγόντων, διότι δεν είναι δικαστικό ή πειθαρχικό όργανο. Ακόμη και αν η παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας μπορούσε να προέλθει και από άλλες δημόσιες αρχές, οι ενάγοντες δεν απέδειξαν υπό ποιες συνθήκες η OLAF τους είχε καταδείξει δημοσίως ως ενόχους σειράς ποινικών αδικημάτων.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Επί των διαρροών

¹⁸¹ Κατά τους ενάγοντες, αφενός, πραγματοποιήθηκαν διαρροές όσον αφορά την κοινοποίηση του φακέλου της υποθέσεως *Datashop — Planistat* στις γαλλικές δικαστικές αρχές. Αφετέρου, οι διαρροές αυτές συνεχίστηκαν.

¹⁸² Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία, στον ενάγοντα απόκειται, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, να αποδείξει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας υπό την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 2003, T-273/01, *Innova Privat-Akademie κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2003, σ. II-1093, σκέψη 23, και της 17ης Δεκεμβρίου 2003, T-146/01, *DLD Trading κατά Συμβουλίου*, Συλλογή 2003, σ. II-6005, σκέψη 71). Επομένως, στο μέτρο που οι ενάγοντες δεν απέδειξαν, εν προκειμένω, ότι η δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν την έρευνα που τους αφορούσε ήταν απόρροια δημοσιοποιήσεως στοιχείων καταλογιστέας στην OLAF, η δημοσιοποίηση αυτή δεν μπορούσε, κατ' αρχήν, να προσαφθεί στην OLAF (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψη 141).

¹⁸³ Πάντως, ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται κατά τρόπο περισσότερο ελαστικό όταν ένα επιζήμιο γεγονός οφείλεται σε περισσότερες της μιας αιτίας που προκάλεσε το γεγονός αυτό, ενώ ήταν σε θέση περισσότερο από οιονδήποτε άλλον να προσκομίσει τις σχετικές αποδείξεις, οπότε πρέπει να του χρεωθεί η αβεβαιότητα η οποία εξακολουθεί να υφίσταται (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Οκτωβρίου 1986, 169/83 και 136/84, *Leussink-Brummelhuis κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1986, σ. 2801, σκέψεις 16 και 17). Υπ' αυτή την προσέγγιση πρέπει να εξεταστεί αν οι ενάγοντες απέδειξαν ότι ορισμένες πληροφορίες είχαν δημοσιοποιηθεί από την OLAF ή έναν από τους υπαλλήλους της, υπό την επιφύλαξη, στο στάδιο αυτό, της εκτιμήσεως από το Πρωτοδικείο του ζητήματος αν οι ενδεχόμενες αυτές δημοσιοποιήσεις

συνιστούν παράνομες ενέργειες που διέπραξε η OLAF (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψη 142).

— Επί του υποστατού και του περιεχομένου των διαρροών

¹⁸⁴ Επισημαίνεται ότι η ύπαρξη διαρροών πρέπει να θεωρηθεί ως πασίδηλο πραγματικό περιστατικό στην παρούσα υπόθεση. Πράγματι, η ίδια η Επιτροπή παραδέχθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι «υπ[ήρξε] διαβίβαση στις εθνικές δικαστικές αρχές, [ότι] υπ[ήρξαν] βεβαίως διαρροές τη μία ή την άλλη στιγμή οι οποίες [είχα]ν ως συνέπεια ότι, μερικές εβδομάδες αργότερα, εμφαν[ίστηκε] στον Τύπο». Παρά τη γενική αυτή παραδοχή σχετικά με την ύπαρξη διαρροών, η Επιτροπή εμμένει στο γεγονός ότι στους ενάγοντες απόκειται να αποδείξουν ότι πραγματοποιήθηκαν διαρροές με προέλευση την OLAF. Οι ενάγοντες παραδέχονται, από την πλευρά τους, ότι δεν έχουν γραπτές αποδείξεις περί του ότι οι διαρροές προήλθαν από τον τάδε ή τον δείνα αλλά ότι από ένα σύνολο ενδείξεων και τεκμηρίων συνάγεται ότι υπήρξε διαρροή από την OLAF.

¹⁸⁵ Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από τα πλήρη πρακτικά της παρεμβάσεως του γενικού γραμματέα της Επιτροπής, ενώπιον της επιτροπής εποπτείας της OLAF, στις 3 Σεπτεμβρίου 2003, προκύπτει η ύπαρξη διαρροών. Πρέπει να παρατεθεί ένα χωρίο των πρακτικών αυτών, του οποίου η Επιτροπή είχε ζητήσει την απόσυρση από τον φάκελο, το οποίο καταδεικνύει την ύπαρξη δυσχερειών:

«Επί των προβλημάτων των ακροάσεων των προσώπων, συμφωνώ απολύτως, υπάρχει πραγματικό πρόβλημα. Όλα μπορούν να εξελιχθούν ομαλά εάν τηρηθεί το απόρρητο. Εάν πράγματι τηρηθεί το απόρρητο, ένας φάκελος που κατήρτισε η OLAF διαβιβάζεται στην εισαγγελία και στην εισαγγελία απόκειται να εκτιμήσει αν πρέπει

[ή όχι] να εξετασθούν ορισμένοι άνθρωποι. Όλα αυτά είναι θαυμάσια εάν δεν υπάρχουν διαρροές. Δυστυχώς, προς το παρόν, [στην] OLAF, όλα δ[ιαρρέουν]. Επομένως, το αυτοαποκαλούμενο απόρρητο —εγώ κατηγορούμαι [Y. Franchet ή D. Byk], [διαβάζω] στους *Financial Times* ότι κατηγορούμαι ότι διέπραξα λεηλασία κοινοτικών κονδυλίων. Με συγχωρείτε, αλλά η υπόληψή σας καταστρέφεται. Δεν υπάρχει μέσον, ακόμη και αν στη συνέχεια υπάρχει πλήρης απαλλαγή, οι άνθρωποι αυτοί είναι κατεστραμμένοι, επαγγελματικά ακόμη και προσωπικά. Επομένως, όλα αυτά είναι σοβαρά. Παίζουμε με τη σταδιοδρομία, την προσωπική ζωή, την ακεραιότητα των προσώπων. Κατά συνέπεια, φρονώ ότι εφόσον δεν αποφεύχθηκαν οι διαρροές, χρειάζεται μεγάλη προσοχή όσον αφορά αυτά που γράφονται και λέγονται. Πρέπει να είναι κανείς μάλλον προσεκτικός.»

186 Επιπλέον, κατά το σημείωμα της γραμματείας της επιτροπής εποπτείας της OLAF προς τον πρόεδρο της επιτροπής εποπτείας, της 27ης Μαΐου 2003:

«Διάφορα άρθρα που δημοσιεύθηκαν στον γερμανικό και εν συνεχεία στον γαλλικό Τύπο αναφέρθηκαν στη διαβίβαση των πληροφοριών από την OLAF στον Procureur de la République στο Παρίσι.

Οι διαρροές στον γερμανικό Τύπο φαίνεται ότι πραγματοποιήθηκαν ταυτοχρόνως με, αφενός, τις μετακινήσεις στη Γερμανία ορισμένων υπευθύνων της OLAF και, αφετέρου, τις τελετές για την [50]ή επέτειο της Ευρωστάτ.

Το συνημμένο άρθρο της εφημερίδας *Libération*, που δημοσιεύθηκε στις 22 Μαΐου 2003, συντάχθηκε, προφανώς, αποκλειστικά βάσει της διαβίβασης εκ μέρους της OLAF στον Procureur de la République στο Παρίσι. Το άρθρο υπογράφουν δύο δημοσιογράφοι που υπηρετούν στις Βρυξέλλες, πράγμα που δημιουργεί την εντύπωση ότι η διαρροή προέρχεται από τις Βρυξέλλες και όχι από το Παρίσι.»

187 Ομοίως, κατά την έκθεση της επιτροπής εποπτείας της OLAF, της 15ης Ιανουαρίου 2004, που καταρτίστηκε κατόπιν αιτήσεως του Κοινοβουλίου, όσον αφορά τα διαδικαστικά ζητήματα που ανέκυψαν κατά τις έρευνες σχετικά με την Ευρωστάτ:

«Η εξέλιξη της υποθέσεως αυτής σημαδεύτηκε από την κοινοποίηση στον Τύπο και στα θεσμικά όργανα εκ μέρους της OLAF, σκοπίμως ή όχι, πληροφοριών και δηλώσεων οι οποίες, καθόσον θίγουν τα ατομικά δικαιώματα των προσώπων των οποίων ερευνώνται οι δραστηριότητες, αλλά και την ορθή διεξαγωγή της έρευνας, θα έπρεπε να έχουν καλυφθεί από το απόρρητο.»

188 Από το σημείωμα της 1ης Ιουλίου 2003 προκύπτει σαφώς (βλ. σκέψη 34 ανωτέρω) ότι ο γενικός διευθυντής της OLAF θεώρησε τις διαρροές δεδομένες, εφόσον είχε αναφέρει τα εξής: «Ως προς τις διαρροές, η υπηρεσία ασφαλείας της Επιτροπής διεξάγει έρευνα.»

189 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να τονισθεί ότι η ύπαρξη των διαρροών έχει ήδη αποδειχθεί επαρκώς βάσει των προπαρατεθέντων εγγράφων.

190 Στην απάντησή τους σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, οι ενάγοντες διευκρινίζουν ότι οι πληροφορίες και οι όροι που χρησιμοποιούνται στο έγγραφο και στο σημείωμα της OLAF της 19ης Μαρτίου 2003 αποτελούν τη βάση μιας πρώτης σειράς άρθρων ή δημοσίων τοποθετήσεων μέσω ενημερώσεως ή Ευρωπαϊών βουλευτών που είχαν σαφώς πρόσβαση στα έγγραφα αυτά. Παραθέτουν συναφώς πλείονα άρθρα στον Τύπο.

191 Στις παρατηρήσεις της επί της απαντήσεως των εναγόντων, η Επιτροπή αμφισβητεί το γεγονός ότι τα άρθρα στον Τύπο που προσκομίσθηκαν αποδεικνύουν την ύπαρξη διαρροών, ιδίως με προέλευση την OLAF, και διαπιστώνει ότι πρόκειται για ισχυρισμό χωρίς αποδείξεις. Ισχυρίζεται ότι κανένα στοιχείο στα άρθρα αυτά δεν καθιστά δυνατόν να υποστηριχθεί ότι οι διαρροές σχετικά με διαβίβαση που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαρτίου 2003 προς τις γαλλικές δικαστικές αρχές ή με οποιοδήποτε άλλο γεγονός προέρχονται από την OLAF.

192 Συναφώς, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι τα άρθρα στον Τύπο που προσκόμισαν οι ενάγοντες επιβεβαιώνουν την ύπαρξη των διαρροών. Περιέχουν αναφορές, μεταξύ άλλων, σε «καλά ενημερωμένη πηγή», καθώς και άμεσες παραθέσεις του εγγράφου και του σημειώματος της 19ης Μαρτίου 2003, που απεστάλησαν στις γαλλικές δικαστικές αρχές.

193 Πρέπει ακόμη να παρατεθούν ορισμένα από τα άρθρα αυτά για να εξετασθεί διεξοδικότερα το περιεχόμενο των διαρροών.

194 Κατά ένα άρθρο, που δημοσιεύθηκε στη *Süddeutsche Zeitung* στις 26 Απριλίου 2003:

«Θα πρέπει να είναι ημέρα γιορτής. Στις 16 Μαΐου, η Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θα γίνει 50 ετών [...]

Ενδέχεται όμως η γιορτή να είναι λιγότερο μεγαλειώδης από όσο είχε προβλεφθεί. Πριν ακριβώς από το μεγάλο αυτό ιωβηλαίο, η διαχείριση της Ευρωστάτ αντιμετωπίζει επικρίσεις. Σύμφωνα με πληροφορία που περιήλθε στη *Süddeutsche Zeitung*, εσωτερικοί οικονομικοί έλεγχοι καταλήγουν σε σοβαρές κατηγορίες. Ανακύπτει

ζήτημα “μαύρων ταμείων” τα οποία απορρόφησαν κονδύλια που προέρχονται από οργανισμούς οι οποίοι χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εδώ και μήνες, η OLAF [...] διεξάγει επισταμένως έρευνες επί του θέματος.

[...] Το αργότερο από το 1999, τουλάχιστον 900 000 ευρώ —που αντιστοιχούν στα έσοδα που αντλήθηκαν από τα εν λόγω “Data Shops” υπεξαίρεθηκαν από επίσημους λογαριασμούς. Υπάρχουν υποψίες ότι υψηλόβαθμοι υπάλληλοι υπεξείρεσαν κονδύλια για τους ίδιους από τα εν λόγω μαύρα ταμεία.

Προς το παρόν πολύ λίγα πράγματα είναι γνωστά για τις λεπτομέρειες. Μέχρις αποδείξεως του εναντίου, όλοι οι μετέχοντες πρέπει να τεκμαίρονται αθώοι. Εάν οι κατηγορίες εξακολουθήσουν να υφίστανται, θα πρόκειται για ιδιαίτερος τολμηρή απάτη. [...]

Οι υποψίες στράφηκαν και κατά των στελεχών, με επικεφαλής τον Γάλλο Υ. Franchet. Ο Υ. Franchet ανήκει στους ιδρυτές της εταιρίας Eurocost, η οποία επί πολύ καιρό ελάμβανε χρηματοοικονομικές ενισχύσεις από τη Στατιστική Υπηρεσία. Όπως επισήμανε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Μάρτιο, η Eurocost κατηγορείται, μεταξύ άλλων, ότι αλλοίωσε τον ισολογισμό της. [...]

Με τη νέα αυτή κατηγορία των μαύρων ταμείων, η υπόθεση Ευρωστάτ θα μπορούσε να αναζωπυρωθεί. Κατά την ευρωβουλευτή κ. S.: “Εάν η σοβαρή αυτή κατηγορία επιβεβαιωθεί, η υπόθεση παίρνει νέα διάσταση” [...]

195 Στις 16 Μαΐου 2003, δημοσιεύθηκε στους *Financial Times* άλλο άρθρο, κατά το οποίο:

«Η εισαγγελία στη Γαλλία κίνησε δικαστική έρευνα σχετικά με τους ισχυρισμούς περί “τεράστιας επιχειρήσεως ληλασίας” κονδυλίων που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία εμπλέκονται τα δύο κυριότερα στελέχη της Ευρωστάτ [...]

[...]

Η αναγγελία δικαστικής έρευνας έγινε στο μέσον των πέντε ημερών αναμνηστικών τελετών της 50ής επετείου της Ευρωστάτ [...]

Πρόκειται προς το παρόν για δικαστική έρευνα κατά αγνώστων που κινήθηκε από το πρωτοδικείο του Παρισιού. Πραγματοποιήθηκε σε απάντηση έρευνας της OLAF [...] που διεξήχθη κατά δύο Γάλλων υψηλόβαθμων υπαλλήλων, του Y. Franchet, γενικού διευθυντή από μακρού χρόνου της Ευρωστάτ, και του D. Byk, διευθυντή μιας από τις έξι διευθύνσεις της Ευρωστάτ

Κατά τον φάκελο που διαβίβασε η OLAF στις γαλλικές αρχές, στις 1[9] Μαρτίου, υπάρχουν υπόνοιες ότι οι δύο άνδρες άνοιξαν λογαριασμό σε τράπεζα παρακαταθηκών στο Λουξεμβούργο, ο οποίος χρησίμευσε για τη σώρευση κονδυλίων μέχρι 900 000 ευρώ τα οποία θα έπρεπε να καταλήξουν στην Ευρωστάτ.

[...]

- 196 Σε ένα άλλο άρθρο που συνέταξε ο ίδιος δημοσιογράφος στις Βρυξέλλες, γίνεται αναφορά σε «[μ]ια δικαστική έρευνα που διεξάγει η εισαγγελία στη Γαλλία όσον αφορά κατηγορίες που βαρύνουν τον Υ. Franchet, τον γενικό διευθυντή, και τον D. Byk, τον έναν από τους διευθυντές του οργάνου», καθόσον ως προς τα πρόσωπα αυτά «υπάρχουν υποψίες ότι εμπλέκονται στο άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού σε τράπεζα παρακαταθηκών στο Λουξεμβούργο, ο οποίος διέφευγε της εποπτείας των δημοσιονομικών ελεγκτών». Το άρθρο αυτό αναφέρεται και στους φακέλους Eurocost, Eurogramme και CESD Communautaire.
- 197 Επιπλέον, σύμφωνα με άρθρο που δημοσιεύθηκε στην *La Voix du Luxembourg*, στις 16 Μαΐου 2003, «κατόπιν εμπειριστατωμένης έρευνας και από καλά ενημερωμένη πηγή, αποδείχθηκε ότι η υπόθεση αυτή έχει προχωρήσει πολύ περισσότερο από αυτό» και ότι «αποδεικνύεται ότι, σε έγγραφο με ημερομηνία 19 Μαρτίου το οποίο απευθύνεται στον Procureur de la République του Πρωτοδικείου του Παρισιού, ο γενικός διευθυντής της [OLAF] καταγγέλλει την αποκάλυψη “δολίων ενεργειών που προκάλεσαν ζημία στον κοινοτικό προϋπολογισμό και που μπορεί να χαρακτηρισθούν ως ποινικά αδικήματα”». Επισημαίνεται ότι το άρθρο αυτό περιέχει αποσπάσματα από το έγγραφο και από το σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, που απεστάλησαν στις γαλλικές δικαστικές αρχές.
- 198 Κατά συνέπεια, από τα άρθρα αυτά συνάγεται ότι είναι πολύ πιθανόν ότι ο Τύπος είχε στην κατοχή του ορισμένα στοιχεία σχετικά με τη διαβίβαση πληροφοριών στις γαλλικές δικαστικές αρχές. Στα άρθρα αυτά γίνεται αναφορά στα «μαύρα ταμεία» και οι ενάγοντες αναφέρονται ονομαστικά ως πρόσωπα που ενδέχεται να έχουν θέσει σε λειτουργία ολόκληρο ή μέρος του συστήματος.
- 199 Επιπλέον, στις 14 Μαΐου 2003, ο Υ. Franchet απέστειλε στη γενική γραμματεία της Επιτροπής ανώνυμη επιστολή την οποία είχε λάβει και η οποία είχε αποσταλεί, κατ’ αυτόν, σε λουξεμβουργιανή εφημερίδα. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω ανώνυμη επιστολή, η οποία φέρει τον τίτλο «50ή επέτειος της Ευρωστάτ», περιέχει αποσπάσματα από το έγγραφο και το σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, που απεστάλησαν στις γαλλικές δικαστικές αρχές, και μνημονεύει ρητώς τα ονόματα των εναγόντων. Επισημαίνεται επίσης ότι τα αποσπάσματα αυτά είναι τα ίδια με εκείνα τα οποία βρίσκονται στο άρθρο που δημοσιεύθηκε στην *La Voix du Luxembourg*, το οποίο παρατέθηκε στη σκέψη 197 ανωτέρω.

- 200 Άλλωστε, από δήλωση της 16ης Μαΐου 2003 σχετικά με την Ευρωστάτ, η οποία διαδόθηκε με το ανακοινωθέν Τύπου της 19ης Μαΐου 2003 (IP/03/709) και την οποία προσκόμισαν οι ενάγοντες ως απάντηση σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου προκύπτει ότι η Επιτροπή είχε εκφράσει «τη λύπη της για τη μη τήρηση του απορρήτου όσον αφορά αυτή την έρευνα της OLAF, η οποία δημοι[ύργησε] μια δύσκολη κατάσταση, πρωτίστως για τους υπαλλήλους των οποίων γίνεται μνεία στα μέσα ενημερώσεως, αλλά και για την Επιτροπή, η οποία δεν [ήταν] σε θέση να αποφασίσει για την ενδεχόμενη συνέχεια που έπρεπε να δοθεί εφόσον δεν [είχε] στην κατοχή της τις κατάλληλες πληροφορίες που προέρχονταν από την έρευνα της OLAF». Διαπίστωσε ότι «κυκλοφορ[ούσα]ν πληροφορίες στα μέσα ενημερώσεως σχετικά με δραστηριότητες δήθεν παράνομες οι οποίες συνδέονταν με τα “datashops” της Ευρωστάτ και με ενδεχόμενη εμπλοκή [ορισμένων εκ των] υπαλλήλων της» και ότι «[ο]ι ισχυρισμοί αυτοί [...] [αποτελούσα]ν [...] το αντικείμενο έρευνας της OLAF, σχετικά με ορισμένες πτυχές της οποίας η OLAF ε[ίχε] διαβιβάσει φάκελο στη γαλλική εισαγγελία».
- 201 Επομένως, βάσει όλων αυτών των εγγράφων, επισημαίνεται ότι, γενικώς, υπήρξαν διαρροές και ότι οι ενάγοντες πληροφορήθηκαν από τον Τύπο τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές, πράγμα το οποίο η Επιτροπή δεν αμφισβητεί.
- 202 Όσον αφορά τη δυνατότητα καταλογισμού των διαρροών αυτών στην OLAF, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή ανέφερε ότι, δεδομένου ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στη διαβίβαση στις γαλλικές δικαστικές αρχές είχαν κοινοποιηθεί στην επιτροπή εποπτείας της OLAF και στη νομική υπηρεσία της πριν εμφανισθούν στον τύπο, δεν μπορούσε να αποδειχθεί κατά τρόπο βέβαιο ότι οι διαρροές δεν ήταν δυνατόν να προέρχονται παρά μόνον από την OLAF. Συναφώς, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι αρκεί η διαπίστωση ότι ενδεχόμενη διαρροή που προέρχεται από την επιτροπή εποπτείας της OLAF είναι καταλογιστέα στην OLAF και ότι, εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν οι διαρροές προέρχονταν από τη νομική υπηρεσία της Επιτροπής, η Κοινότητα επίσης ευθύνεται.
- 203 Υπό τις συνθήκες αυτές και δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε καν το ενδεχόμενο να είναι η πηγή των διαρροών μη κοινοτικής φύσεως, όπως οι γαλλικές δικαστικές αρχές, το γεγονός ότι η πληροφορία μπορούσε να είναι γνωστή στο εν λόγω

μη κοινοτικό όργανο δεν εμποδίζει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η πηγή της πληροφορίας αυτής ήταν η OLAF ή μια άλλη πηγή για την οποία την ευθύνη φέρει η Κοινότητα.

- 204 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ύπαρξη διαρροών είναι αποδεδειγμένη όσον αφορά τη διαβίβαση του φακέλου Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές. Επιπλέον, επειδή όλες οι ενδείξεις που περιλαμβάνονται στον φάκελο καθώς και το πλαίσιο στο οποίο αυτός εντάσσεται (βλ. ανάλυση των διαφόρων εγγράφων που πραγματοποιήθηκε ανωτέρω) καθιστούν δυνατή την εικασία ότι η πηγή των διαρροών είναι η OLAF και ελλείψει ενδείξεων που καταδεικνύουν ότι η πηγή είναι μάλλον η νομική υπηρεσία της Επιτροπής, πρέπει να θεωρηθεί ότι η πηγή των διαρροών αυτών είναι ακριβώς η OLAF.
- 205 Όσον αφορά τις υποτιθέμενες διαρροές σχετικά με τις συνομιλίες των εναγόντων με τους υπευθύνους ερευνών της OLAF μεταξύ της 23ης Ιουνίου και της 4ης Ιουλίου 2003 ή σχετικά με τις εκθέσεις, επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω εξετασθέντα έγγραφα δεν καταδεικνύουν σαφώς ότι έλαβαν χώρα διαρροές όσον αφορά τις εν λόγω συνομιλίες ή τις εν λόγω εκθέσεις. Οι ενάγοντες δεν μπόρεσαν να το αποδείξουν ούτε μέσω των άρθρων του Τύπου που προσκόμισαν. Επομένως, η ύπαρξη των εν λόγω ενδεχομένων διαρροών δεν αποδεικνύεται επαρκώς.
- 206 Πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα, λαμβανομένων υπόψη των προηγουμένων σκέψεων, ότι, ελλείψει οιαδήποτε αποδεικτικού στοιχείου προσκομισθέντος από την Επιτροπή και τείνοντος να καταδείξει ότι οι διαρροές είχαν ενδεχομένως άλλη προέλευση, η OLAF είναι υπεύθυνη για τις διαρροές σχετικά με τις πληροφορίες που περιέχονται στο έγγραφο και στο σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003 όσον αφορά τη διαβίβαση του φακέλου Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές και ότι οι πληροφορίες αυτές ανευρέθησαν στον Τύπο συνεπεία της εν λόγω διαρροής.

207 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν η OLAF παρέβη κανόνα δικαίου ο οποίος απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες.

— Ανάλυση των προβαλλομένων παραβάσεων των κανόνων δικαίου που απονέμουν δικαιώματα στους ιδιώτες οι οποίες απέρρευσαν από τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών εκ μέρους της OLAF

208 Οι ενάγοντες προβάλλουν, μεταξύ άλλων, την αθέτηση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου των ερευνών της OLAF, την προσβολή της αρχής της χρηστής διοικήσεως και την προσβολή της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας.

209 Προκειμένου περί της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η αρχή αυτή, η οποία συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα, που διατυπώνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ και στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη, παρέχει στους ιδιώτες δικαιώματα την τήρηση των οποίων διασφαλίζει ο κοινοτικός δικαστής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Οκτωβρίου 2006, T-193/04, Tillack κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3995, σκέψη 121).

210 Κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ), το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ ρυθμίζει το σύνολο της ποινικής διαδικασίας, ανεξαρτήτως της εκβάσεως των διώξεων, και όχι μόνο την εξέταση του βασίμου της κατηγορίας. Η διάταξη αυτή διασφαλίζει σε κάθε πρόσωπο ότι δεν κατονομάζεται ούτε αντιμετωπίζεται ως ένοχος αξιόποινης πράξεως πριν η ενοχή του αποδειχθεί από δικαστήριο. Επομένως, απαιτεί, μεταξύ άλλων, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, τα μέλη του δικαστηρίου να μην είναι προκατειλημμένα ότι ο κατηγορούμενος έχει διαπράξει την αξιόποινη πράξη για την οποία κατηγορείται. Το τεκμήριο αθωότητας θίγεται από δηλώσεις ή αποφάσεις στις οποίες διατυπώνεται η γνώμη ότι είναι ένοχος, οι οποίες δημιουργούν στο κοινό την εντύπωση της ενοχής του ή προδικάζουν την εκτίμηση των πραγματικών περιστάσεων από τον αρμόδιο δικαστή (βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Pandy κατά Βελγίου της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, §§ 41-42).

- 211 Το ΕΔΔΑ έκρινε, άλλωστε, ότι, μολονότι η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας που καθιερώνει το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων της δίκαιης ποινικής δίκης που επιτάσσει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, δεν περιορίζεται σε διαδικαστική εγγύηση στον ποινικό τομέα: το περιεχόμενο του είναι ευρύτερο και απαιτεί κανένας εκπρόσωπος του κράτους να μη προβαίνει σε δηλώσεις περί της ενοχής ενός προσώπου πριν η ενοχή του αποδειχθεί από το δικαστήριο (βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Υ. Β. κ.λπ. κατά Τουρκίας της 28ης Οκτωβρίου 2004, § 43). Πράγματι, το ΕΔΔΑ είχε ήδη κρίνει με την απόφασή του *Allenet de Ribemont* κατά Γαλλίας της 10ης Φεβρουαρίου 1995 (σειρά Α αριθ. 308, §§ 35-36), την οποία επικαλούνται οι ενάγοντες, υπενθυμίζοντας ότι η ΕΣΔΑ πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζει συγκεκριμένα και πραγματικά δικαιώματα και όχι θεωρητικά και απατηλά, ότι η προσβολή του τεκμηρίου αθωότητας μπορεί να προέλθει όχι μόνον από ένα δικαστή ή ένα δικαστήριο αλλά και από άλλες δημόσιες αρχές. Συναφώς, το ΕΔΔΑ τόνισε τη σημασία της επιλογής των όρων από τους υπαλλήλους του κράτους στις δηλώσεις που διατυπώνουν πριν ένα πρόσωπο κριθεί και αναγνωρισθεί ένοχο αξιόποινης πράξεως. Αυτό που έχει σημασία για την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ είναι η πραγματική έννοια των επίμαχων δηλώσεων και όχι η μορφή τους. Πάντως, το ζήτημα αν η δήλωση δημοσίου υπαλλήλου συνιστά προσβολή της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας πρέπει να επιλυθεί στο πλαίσιο των ειδικών συνθηκών υπό τις οποίες διατυπώθηκε η επίδικη δήλωση (Υ. Β. κ.λπ. κατά Τουρκίας, προπαρατεθείσα, § 44).
- 212 Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αναγνωρίζει ότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ δεν μπορεί να εμποδίσει τις αρχές, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 10 της ΕΣΔΑ, το οποίο διασφαλίζει την ελευθερία εκφράσεως, να ενημερώνουν το κοινό για τις δικαστικές έρευνες που διεξάγονται, αλλά ότι απαιτεί να το πράττουν με τη διακριτικότητα και την επιφύλαξη που επιτάσσει ο σεβασμός του τεκμηρίου αθωότητας (*Allenet de Ribemont* κατά Γαλλίας, σκέψη 211 ανωτέρω, § 38, και Υ. Β. κ.λπ. κατά Τουρκίας, σκέψη 211 ανωτέρω, § 47).
- 213 Η αρχή αυτή βρίσκει το σύστοιχό της στην υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου που υπέχει η OLAF, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 1073/1999.

- 214 Ομοίως, κρίθηκε ότι, η διοίκηση υποχρεούται, δυνάμει του καθήκοντός της αρωγής και της αρχής της χρηστής διοικήσεως, αφενός, να αποφεύγει να δίδει στον Τύπο πληροφορίες οι οποίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν ζημία στον καθού υπάλληλο, και, αφετέρου, να λαμβάνει όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία για την πρόληψη, εντός του οργάνου, οποιουδήποτε είδους δημοσιοποιήσεως στοιχείων που θα μπορούσαν να έχουν δυσφημιστικό για τον εν λόγω υπάλληλο χαρακτήρα (βλ. διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1995, T-203/95 R, Connolly κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2919, σκέψη 35).
- 215 Εν προκειμένω, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η OLAF τους κατονόμασε δημοσίως —περιλαμβανομένων και των διαρροών στον Τύπο— ως ευθυνόμενους για σειρά αξιοποιώνων πράξεων, πράγμα που δημιούργησε την εντύπωση της ενοχής τους και προδίκασε την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από τον Γάλλο δικαστή, παραβιάζοντας με τον τρόπο αυτόν την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας.
- 216 Υπενθυμίζεται ότι, για παράδειγμα, στο άρθρο της 16ης Μαΐου 2003, που δημοσιεύθηκε στους *Financial Times*, το οποίο παρατίθεται στη σκέψη 195 ανωτέρω, αναφέρεται σαφώς, βάσει στοιχείων που διέρρευσε κατά πάσα πιθανότητα από την OLAF, ότι οι ενάγοντες μπορεί να έχουν επιδοθεί σε μια «τεράστια επιχείρηση λεηλασίας των κοινοτικών κονδυλίων». Είναι προφανές ότι η δήλωση αυτή παραβιάζει την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας καθόσον δημιουργεί την εντύπωση ότι οι ενάγοντες είναι ένοχοι και παρακινεί το κοινό να πιστέψει στην ενοχή τους.
- 217 Επομένως, αφήνοντας να διαρρεύσουν πληροφορίες που περιείχαν αφεαυτών μια τέτοια δήλωση, η OLAF προσέβαλε την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας. Με τις διαρροές αυτές, παρέβη και την υποχρέωση τηρήσεως του απορρητού όσον αφορά τις έρευνες και, προκαλώντας τη δημοσίευση ευαίσθητων στοιχείων των ερευνών, προσέβαλε το συμφέρον για μια χρηστή διοίκηση, καθόσον παρέσχε στο ευρύ κοινό τη δυνατότητα προσβάσεως, διαρκούσης της διαδικασίας έρευνας, σε εμπιστευτικού χαρακτήρα πληροφορίες της διοικήσεως.

- 218 Όπως ήδη διαπιστώθηκε ανωτέρω, η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες. Επισημαίνεται ότι και η υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες οι οποίοι θίγονται από έρευνα της OLAF, στο μέτρο που δικαιούνται να αναμένουν ότι οι έρευνες που τους αφορούν διεξάγονται κατά τρόπον ώστε να τηρούνται τα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Ομοίως, οι ενάγοντες δικαιούνται να επικαλεστούν, εν προκειμένω, την αρχή της χρηστής διοικήσεως, καθόσον αυτή υποδηλώνει το δικαίωμα να αντιμετωπίζονται οι υποθέσεις τους τηρουμένων των επιταγών της εμπιστευτικότητας.
- 219 Επισημαίνεται ότι πρόκειται για κατάφωρες παραβάσεις των εν λόγω κανόνων δικαίου, στο μέτρο που στην OLAF απόκειται να μεριμνά ώστε να μην πραγματοποιούνται τέτοιες διαρροές, οι οποίες θίγουν τα θεμελιώδη δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων, όπως το τεκμήριο αθωότητας, καθόσον η διοίκηση δεν διαθέτει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την τήρηση της υποχρέωσής αυτής.

Επί των αποσταλέντων στις 24 Σεπτεμβρίου 2003

- 220 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η OLAF παρέβη την υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου με την κοινοποίηση, στις 24 Σεπτεμβρίου 2003, στον Πρόεδρο της Επιτροπής της «συνοπτικής παρουσιάσεως των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί».
- 221 Η περίληψη αυτή απεστάλη στον Πρόεδρο της Επιτροπής από τον γενικό διευθυντή της OLAF. Κατά το διαβιβαστικό σημείωμα, ο γενικός διευθυντής του διαβίβασε «συνοπτική παρουσίαση των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί και θα μπορούσαν να αποτελέσουν το αντικείμενο ενδεχόμενης δημοσιοποίησής». Επιπλέον, ο γενικός διευθυντής διευκρίνισε ότι «το συγκεκριμένο αυτών σημείωμα δεν μπορ[ούσε] κατ' ουδένα τρόπο να θεωρηθεί ότι συνιστά τελική έκθεση έρευνας υπό την έννοια του κανονισμού 1073/1999». Τέλος, σημείωσε ότι «το εν λόγω έγγραφο εργασίας ε[ίχε] ως μοναδική φιλοδοξία να καταστήσει σαφή τα κυριότερα συμπεράσματα που συνάγοντ[αν] από τις διεξαχθείσες έρευνες». Η ίδια

η περίληψη αναφέρει για κάθε υπόθεση (Eurocost, Eurogramme, Datashop, Planistat και CESD Communautaire) το αντικείμενο της έρευνας, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματά της.

222 Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί ότι, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 1073/1999, η OLAF δύναται να διαβιβάσει, ανά πάσα στιγμή, στο οικείο θεσμικό όργανο τις πληροφορίες που συνέλεξε κατά τη διάρκεια των εσωτερικών ερευνών. Επιπλέον, η επιχειρηματολογία των εναγόντων ενέχει κάποιες αντιφάσεις, διότι, αφενός, προσάπτουν στην OLAF ότι δεν κοινοποίησε ορισμένες πληροφορίες στην Επιτροπή και, αφετέρου, της προσάπτουν ότι το έπραξε όσον αφορά άλλες πληροφορίες. Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι ενάγοντες είχαν ήδη διατυπώσει τα επιχειρήματά τους επί των υποθέσεων αυτών κατά τις ακροάσεις που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2003 και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι δεν διατύπωσαν τις απόψεις τους πριν από την αποστολή των ως άνω εγγράφων.

223 Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι η OLAF είχε το δικαίωμα να υποβάλει το έγγραφο αυτό στην Επιτροπή, επιβάλλεται να τονισθεί ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής χρησιμοποίησε ενδεχομένως το έγγραφο αυτό δημοσίως και ότι αυτό είχε αποτελέσει το αντικείμενο δημοσιοποιήσεως στο Κοινοβούλιο. Η πτυχή αυτή θα εξετασθεί περαιτέρω στη συνέχεια, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της ενδεχόμενης παράνομης συμπεριφοράς της Επιτροπής.

Επί των τοποθετήσεων του γενικού διευθυντή της OLAF

224 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι ο γενικός διευθυντής της OLAF τοποθετήθηκε επί της υποθέσεως, καθόσον τον χαρακτήρισε σοβαρό και σημαντικό, τόσο στον Τύπο όσο και με την ευκαιρία των δηλώσεών του ενώπιον της Cocobu.

- 225 Όσον αφορά τις δηλώσεις του γενικού διευθυντή της OLAF στον Τύπο, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι ενάγοντες δεν προσκόμισαν τις σχετικές αποδείξεις. Επιπλέον, δεν κατέδειξαν ως προς τι το γεγονός ότι ο γενικός διευθυντής της OLAF δήλωσε σε τηλεοπτική συνέντευξη στις 30 Ιουνίου 2003 ότι η υπόθεση Ευρωστάτ ήταν «σοβαρή υπόθεση» έθιξε το απόρρητο της υποθέσεως. Εν πάση περιπτώσει, οι ενάγοντες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο που να καθιστά δυνατή την εξακρίβωση του περιεχομένου των εν λόγω δηλώσεων στην τηλεόραση.
- 226 Προκειμένου περί των δηλώσεων του γενικού διευθυντή της OLAF ενώπιον της Cocobu στις 30 Ιουνίου και στις 16 Ιουλίου 2003, οι ενάγοντες δεν απέδειξαν ως προς τι το γεγονός ότι ο γενικός διευθυντής χαρακτήρισε την υπόθεση Ευρωστάτ ως «μη συνήθη» και «μη κλασσική» έθιξε τον απόρρητο χαρακτήρα της.
- 227 Πάντως, οι ενάγοντες επικαλούνται, συναφώς, και την προσβολή της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας.
- 228 Συναφώς πρέπει να εξετασθούν όσα είπε ο γενικός διευθυντής της OLAF κατά τις δηλώσεις του ενώπιον της Cocobu. Κατά το υπόμνημα της 1ης Ιουλίου 2003, ο γενικός διευθυντής της OLAF διαπίστωσε κατά την παρέμβασή του στις 30 Ιουνίου 2003 ενώπιον της Cocobu ότι «η OLAF θα εξακολουθ[ούσε] την εσωτερική έρευνα και ότι οι Y. Franchet και D. Byk θα [εξέφραζαν] τις απόψεις τους, εφόσον η έρευνα δεν μπορούσε πάντως να ολοκληρωθεί για το τέλος Ιουνίου». Δήλωσε επιπλέον ότι, «[ό]σον αφορά το ζήτημα γιατί δεν ελήφθησαν πειθαρχικά μέτρα όπως η αναστολή ασκήσεως των καθηκόντων, ε[ίχε] αναφέρει τους ενδοιασμούς της OLAF αλλά ε[ίχε] ιδίως σημειώσει ότι η OLAF δεν θέλησε να διακυβεύσει την εσωτερική έρευνα κρούοντας αμέσως τον κώδωνα του κινδύνου». Επισημάνει, άλλωστε, ότι «ουδέποτε οι Y. Franchet και D. Byk επιχειρήσαν να εκτρέψουν την έρευνα». Κατά την παρέμβασή του στις 16 Ιουλίου 2003 ενώπιον της Cocobu, ο γενικός διευθυντής της OLAF υπογράμμισε «ότι [ήταν] εντελώς εξαιρετικό γεγονός η εμπλοκή γενικού διευθυντή» και ότι, «αρχικώς, το στοιχείο αυτό δεν είχε εμφανιστεί». Σημείωσε ακόμη «ότι μια έκθεση ελέγχου δεν υποδήλωνε κατ' ανάγκη ότι υπάρχει απόδειξη». Διαπίστωσε

επίσης ότι ο Y. Franchet είχε ενημερωθεί για την έναρξη της έρευνας καθώς και για τη διαβίβαση των αποτελεσμάτων στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές.

- 229 Επισημαίνεται ότι, παρά το γεγονός ότι ο γενικός διευθυντής της OLAF αναφέρθηκε ρητώς στους ενάγοντες κατά τις παρεμβάσεις του ενώπιον της Cocobu, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προσέβαλε την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας. Πράγματι, οι δηλώσεις του είχαν περισσότερο ενημερωτικό χαρακτήρα και αποτελούσαν, ιδίως, απάντηση στις ερωτήσεις των μελών της Cocobu, παρά χαρακτήρα ικανό να δημιουργήσει την πεποίθηση περί της ενοχής των εναγόντων.
- 230 Υπό τις συνθήκες αυτές, η OLAF δεν ενήργησε κατ' αντίθεση προς την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας συναφώς.

3. Επί των προβαλλομένων παρανόμων ενεργειών όσον αφορά την κατάρτιση και την κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

- 231 Οι ενάγοντες αναφέρονται στην απόφαση του Διαμεσολαβητή της 3ης Ιουλίου 2003, όσον αφορά την καταγγελία κατά της OLAF, η οποία καταχωρίστηκε με τον αριθμό 1625/2002/ΙJΗ, κατά την οποία η αρχή της χρηστής διοικήσεως επιτάσσει να διεξάγονται οι διοικητικές έρευνες της OLAF «με προσοχή, αμεροληψία και αντικειμενικότητα». Αυτό όμως δεν συνέβη εν προκειμένω.

- 232 Πράγματι, η OLAF είχε ήδη αντλήσει συμπεράσματα με υπόμνημα της 1ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την υπόθεση Eurocost, ενώ δεν είχε εξετάσει τον σχετικό φάκελο και δεν είχε ακούσει τα επιχειρήματα του Y. Franchet, τον οποίο πάντως αφορούσε η αποστολή των εγγράφων που πραγματοποιήθηκε στις 4 Ιουλίου 2002 στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές.
- 233 Επιπλέον, ούτε η «περίληψη των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν προς το παρόν περατωθεί» της 24ης Σεπτεμβρίου 2003 ούτε οι τελικές εκθέσεις της OLAF λαμβάνουν υπόψη τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι ενάγοντες κατά τις ακροάσεις τους που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2003 σχετικά με τις υποθέσεις Eurocost, Datashop — Planistat και CESD Communautaire. Ομοίως, η OLAF δεν διευκρίνισε τους λόγους για τους οποίους δεν τα έλαβε υπόψη. Η απλή μνεία του ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα αμφισβητούν ότι φέρουν ευθύνη δεν σημαίνει ότι εξέφρασαν λυσιτελώς τις απόψεις τους ενώπιον των υπευθύνων ερευνών της OLAF.
- 234 Περαιτέρω, η OLAF δεν έθεσε τα συμπεράσματά της υπόψη των εναγόντων πριν καταρτίσει τις τελικές εκθέσεις της, παραβιάζοντας έτσι εκ νέου το δικαίωμα ακροάσεως των εναγόντων.
- 235 Οι ενάγοντες υπογραμμίζουν ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 1073/1999, τα συμπεράσματα μιας έρευνας μπορούν να βασίζονται μόνο σε στοιχεία με αποδεικτική αξία. Επομένως, η OLAF θα πρέπει να λάβει υπόψη όλα τα στοιχεία που συνέλεξε για να στηρίξει τα συμπεράσματά της και δεν μπορεί να τα ερμηνεύει για να εξυπηρετήσει τον σκοπό ή τον στόχο που έθεσε εκ των προτέρων.
- 236 Εξάλλου, η OLAF άσκησε έντονη πίεση στις εθνικές δικαστικές αρχές για να ασκήσουν δίωξη κατά των εναγόντων. Πράγματι, η εκ μέρους της OLAF κοινοποίηση στις γαλλικές δικαστικές αρχές των τελικών εκθέσεων σχετικά με τις υποθέσεις CESD Communautaire και Datashop — Planistat είναι αντίθετη προς το άρθρο 9,

παράγραφος 4, του κανονισμού 1073/1999, διότι η συνέχεια που θα δοθεί στις τελικές εκθέσεις, πειθαρχική και δικαστική, απόκειται στο οικείο όργανο και όχι στην OLAF.

237 Η Επιτροπή υπογραμμίζει, προκειμένου για την υποχρέωση διεξαγωγής των ερευνών με προσοχή και αμεροληψία, ότι η OLAF μπορεί να καθορίσει η ίδια το χρονικό σημείο κατά το οποίο θεωρεί ότι πρέπει να διαβιβάσει πληροφορίες που συνέλεξε κατά τη διάρκεια έρευνας. Η Επιτροπή αμφισβητεί το γεγονός ότι οι υπεύθυνοι ερευνών ανέφεραν ότι διαβίβασαν τις πληροφορίες ελλείψει ακριβούς και πλήρους γνώσεως των πραγματικών περιστατικών που συνδέονται με αυτές. Οι ενάγοντες αναγνωρίζουν οι ίδιοι ότι διατύπωσαν τις απόψεις τους ενώπιον των επιφορτισμένων για τις έρευνες υπάλληλων της OLAF. Πάντως, οι επιφορτισμένοι με τις έρευνες υπάλληλοι δεν μπόρεσαν να ακούσουν τους ενάγοντες παρά σε χρόνο κατά τον οποίο το στάδιο εξελίξεως της έρευνας καθιστούσε δυνατή την ακρόαση αυτή, πράγμα το οποίο σχετικοποιεί τον ισχυρισμό των εναγόντων ότι δεν διατύπωσαν τις απόψεις τους παρά κατόπιν αιτήσεώς τους.

238 Όσον αφορά την έλλειψη συνεκτιμήσεως των στοιχείων που κοινοποίησαν οι ενάγοντες στην OLAF κατά τις ακροάσεις τους που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2003, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι επίμαχες υποθέσεις εμπίπτουν τώρα στην αρμοδιότητα των γαλλικών και λουξεμβουργιανών δικαστικών αρχών και ότι, κατά συνέπεια, δεν θεωρεί ότι οφείλει να αποφανθεί επί της ουσίας των υποθέσεων αυτών στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως. Εν πάση περιπτώσει, η OLAF δεν είναι υποχρεωμένη να συμμεριστεί την άποψη των εναγόντων. Επιπλέον, η «συνοπτική παρουσίαση των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί» διευκρινίζει ότι οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι διατύπωσαν τις απόψεις τους και ότι αμφισβητούν ότι υπέχουν ευθύνη.

239 Όσον αφορά τις προβαλλόμενες πιέσεις της OLAF στις γαλλικές δικαστικές αρχές, που οφείλονται στο γεγονός ότι απέκειτο στην Επιτροπή και όχι στην OLAF να προβεί στην κοινοποίηση των εκθέσεων έρευνας δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1073/1999, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η διάταξη αυτή ουδόλως εμποδίζει την OLAF να απευθύνει υπό μορφή ενημερώσεως την τελική έκθεση εσωτερικής έρευνας σε εθνική δικαστική αρχή, ιδίως εάν στην αρχή αυτή είχαν ήδη διαβιβασθεί πληροφορίες κατά τη διάρκεια της έρευνας. Η διάταξη αυτή επιφυλάσσει στο οικείο όργανο την ευθύνη να δώσει στα αποτελέσματα εσωτερικής έρευνας τη συνέχεια, πειθαρχική ή δικαστική, που κρίνει κατάλληλη.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 240 Πρώτον, όσον αφορά το σημείωμα της 1ης Ιουλίου 2002, αρκεί να τονισθεί ότι το σημείωμα αυτό δεν περιέχει καμία αναφορά, έστω και έμμεση, στον Υ. Franchet. Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο έχει ήδη διαπιστώσει ανωτέρω ότι ο Υ. Franchet θα έπρεπε να έχει διατυπώσει τις απόψεις του σε σχέση με τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Eurocost στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές, παρέλκει πλέον η εξέταση του ζητήματος αν θα έπρεπε να έχει διατυπώσει τις απόψεις του σε σχέση με το σημείωμα αυτό, το οποίο αποτελούσε τμήμα του φακέλου που απεστάλη στις εν λόγω αρχές.
- 241 Δεύτερον, προκειμένου για την προβαλλόμενη έλλειψη συνεκτιμήσεως των στοιχείων που κοινοποίησαν οι ενάγοντες κατά την κατάρτιση των τελικών εκθέσεων, αρκεί η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες προβαίνουν απλώς σε μακρές αναπτύξεις των πραγματικών περιστατικών χωρίς ωστόσο να προσκομίζουν κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξή τους. Επιπλέον, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να επανεξετάσει τους φακέλους αυτούς. Προσέτι, όπως διαπιστώνει η Επιτροπή, η OLAF και οι υπεύθυνοι ερευνών υπάλληλοι της ουδόλως υποχρεούνται να συμμεριστούν την άποψη των εναγόντων. Άλλωστε, στην «συνοπτική παρουσίαση των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν προς το παρόν περατωθεί» της 24ης Σεπτεμβρίου 2003, υπογραμμίσθηκε ότι οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι, αφού διατύπωσαν τις απόψεις τους ενώπιον των υπηρεσιών της OLAF, είχαν αμφισβητήσει την ύπαρξη ευθύνης τους όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά που τους είχαν προσαφθεί, εκτιμώντας, μεταξύ άλλων, ότι ενήργησαν πάντοτε προς το συμφέρον της Επιτροπής.
- 242 Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα των εναγόντων ότι τα συμπεράσματα της έρευνας μπορούν να βασίζονται μόνο σε στοιχεία με αποδεικτική αξία και, επομένως, η OLAF έπρεπε να λάβει υπόψη όλα τα στοιχεία που συνελέγησαν, χωρίς να τα ερμηνεύει για να εξυπηρετήσει τον σκοπό ή τον στόχο που καθόρισε εκ των προτέρων, αρκεί η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες ουδόλως τεκμηρίωσαν το γεγονός ότι η OLAF είχε θεμελιώσει τα συμπεράσματά της σε στοιχεία χωρίς αποδεικτική αξία ή ότι είχε θέσει ορισμένο σκοπό εκ των προτέρων.

243 Άλλωστε, προκειμένου για την προβαλλόμενη αθέτηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, καθόσον η OLAF δεν εξήγησε τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις των εναγόντων, αρκεί να επισημανθεί ότι, κατά παγία νομολογία, η αθέτηση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως που καθιερώνει το άρθρο 253 ΕΚ, δεν είναι αφεαυτής ικανή να θεμελιώσει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1982, 106/81, Kind κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 2885, σκέψη 14, της 6ης Ιουνίου 1990, C-119/88, AERPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2189, σκέψη 20, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-76/01 P, Eurocotop κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-10091, σκέψη 98, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-167/94, Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2589, σκέψη 57, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, T-481/93 και T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2941, σκέψη 104, της 20ής Μαρτίου 2001, T-18/99, Cordis κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-913, σκέψη 79, και της 6ης Δεκεμβρίου 2001, T-43/98, Emesa Sugar κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-3519, σκέψη 63). Κατά συνέπεια, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.

244 Εν πάση περιπτώσει, η υποχρέωση αιτιολογήσεως δεν υποδηλώνει ότι πρέπει να εξετάζονται όλα τα πραγματικά και νομικά επιχειρήματα που προέβησαν οι ενδιαφερόμενοι κατά τη διαδικασία (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1984, 43/82 και 63/82, VBVB και VBBB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 19, σκέψη 22, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2002, T-277/01, Stevens κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2002, σ. I-A-253 και II-1273, σκέψη 71, και της 1ης Απριλίου 2004, T-198/02, N κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2004, σ. I-A-115 και II-507, σκέψη 109).

245 Επομένως, οι ενάγοντες δεν μπορούν να επικαλεστούν ότι η OLAF δεν έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις που κοινοποίησαν.

246 Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η OLAF δεν υπέβαλε τα συμπεράσματά της στους ενάγοντες πριν την κατάρτιση των τελικών εκθέσεων της, προσβάλλοντας έτσι το δικαίωμά τους ακροάσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες διατύπωσαν τις απόψεις τους περί το τέλος Ιουνίου και τις αρχές Ιουλίου του 2003 σε σχέση με τους

επίμαχους φακέλους, δηλαδή πολύ πριν η OLAF καταρτίσει τις εκθέσεις αυτές τον Σεπτέμβριο του 2003. Το δικαίωμα ακρόασης δεν απαιτεί να υποβάλει η OLAF τα συμπεράσματά της στους ενάγοντες.

- 247 Τέταρτον, όσον αφορά την κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων στις εθνικές δικαστικές αρχές και τις υποτιθέμενες πιέσεις που ασκήθηκαν επ' αυτών, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1073/1999, η έκθεση που καταρτίστηκε κατόπιν της εσωτερικής έρευνας και κάθε συναφές χρήσιμο έγγραφο διαβιβάζονται στο οικείο θεσμικό όργανο, όργανο ή οργανισμό που δίνει στις εσωτερικές έρευνες τη συνέχεια, ιδίως πειθαρχική και δικαστική, την οποία απαιτούν τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών, και ενημερώνει σχετικά τον διευθυντή της Υπηρεσίας.
- 248 Υπενθυμίζεται επίσης ότι, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1073/1999, ο διευθυντής της OLAF διαβιβάζει στις δικαστικές αρχές του οικείου κράτους μέλους τις πληροφορίες που συνέλεξε η Υπηρεσία κατά τη διάρκεια των εσωτερικών ερευνών σχετικά με πράξεις που μπορούν να επισύρουν ποινική δίωξη.
- 249 Εν προκειμένω, η OLAF είχε ήδη διαβιβάσει πληροφορίες δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1073/1999 στις γαλλικές δικαστικές αρχές. Επισημαίνεται ότι το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1073/1999 δεν εμποδίζει την OLAF να απευθύνει, υπό μορφή ενημερώσεως, την τελική έκθεση εσωτερικής έρευνας σε εθνική δικαστική αρχή, ιδίως αν στην αρχή αυτή έχουν ήδη διαβιβασθεί πληροφορίες κατά τη διάρκεια της έρευνας. Το άρθρο 9, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού επιφυλάσσει στο οικείο όργανο την ευθύνη να δώσει στα αποτελέσματα εσωτερικής έρευνας πειθαρχική και δικαστική συνέχεια και να ενημερώσει σχετικά τον διευθυντή της OLAF.
- 250 Εν πάση περιπτώσει, οι ενάγοντες δεν απέδειξαν ότι η OLAF είχε πράγματι ασκήσει έντονη πίεση στις γαλλικές δικαστικές αρχές.

251 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι οι ενάγοντες δεν απέδειξαν ότι η συμπεριφορά της OLAF ήταν παράνομη όσον αφορά την κατάρτιση και την κοινοποίηση των σημειωμάτων και των τελικών εκθέσεων, εκτός από την παράνομη συμπεριφορά που ήδη διαπιστώθηκε κατά την εξέταση της διαβίβασης των πληροφοριών στις λουξεμβουργιανές και γαλλικές δικαστικές αρχές.

4. Επί της αρνήσεως προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

252 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι, καθόσον αρνήθηκε να τους κοινοποιήσει το σύνολο του φακέλου, η OLAF ενήργησε κατ' αντίθεση προς την αρχή της χρηστής διοικήσεως, εκτός από την προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους. Πράγματι, κανένα στοιχείο της νομοθεσίας που ασκεί εν προκειμένω επιρροή δεν δικαιολογεί την άρνηση κοινοποιήσεως του φακέλου έρευνας και, κατά μείζονα λόγο, της εκθέσεως έρευνας (εξωτερικής ή εσωτερικής) σε πρόσωπο που κατηγορήθηκε από την OLAF, ανεξαρτήτως του ζητήματος αν η έρευνα έχει καταλήξει εν όλω ή εν μέρει σε αποτελέσματα.

253 Δεν μπορεί να αναγνωρισθεί στην OLAF το δικαίωμα να αρνηθεί την πρόσβαση στα έγγραφα της με το γενικής φύσεως αιτιολογικό της εγγυήσεως της αποτελεσματικότητας και του εμπιστευτικού χαρακτήρα της αποστολής που της έχει ανατεθεί καθώς και της ανεξαρτησίας της. Εφόσον η πρόσβαση στα έγγραφα συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα, κάθε ενδεχόμενος περιορισμός θα πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά.

254 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η OLAF δεν αντιτάχθηκε παρανόμως στην πρόσβαση αυτή, εφόσον δεν υπέχει καμία σχετική υποχρέωση στο προκαταρκτικό στάδιο που συνιστά η έρευνά της. Μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, εάν δινόταν συνέχεια στις εκθέσεις της OLAF, στο πλαίσιο πειθαρχικής και/ή δικαστικής διαδικασίας, θα ήταν ανοικτή η

πρόσβαση στον φάκελο. Επιπλέον, τα κρίσιμα έγγραφα τέθηκαν υπόψη των εναγόντων στο πλαίσιο των ακροάσεών τους ανάλογα με τις ερωτήσεις που υποβάλλονταν.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

²⁵⁵ Πρέπει να υπομνησθεί ότι η OLAF δεν είναι υποχρεωμένη να παράσχει σε κοινοτικό υπάλληλο τον οποίο φέρεται να αφορά εσωτερική έρευνα —πριν από την έκδοση βλαπτικής γι' αυτόν τελικής αποφάσεως της ΑΔΑ— την πρόσβαση στα έγγραφα που αποτελούν το αντικείμενο της έρευνας αυτής ή στα έγγραφα που συνέταξε ή ίδια η OLAF με την ευκαιρία αυτή άλλως, η αποτελεσματικότητα και ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της αποστολής που έχει ανατεθεί στην OLAF καθώς και η ανεξαρτησία της θα μπορούσαν να θιγούν. Ειδικότερα, το γεγονός και μόνον ότι ένα τμήμα του εμπιστευτικού φακέλου της έρευνας είχε παρανόμως κοινοποιηθεί στον Τύπο δεν δικαιολογεί, αφεαυτού, την παρέκκλιση, υπέρ του υπαλλήλου τον οποίο φέρεται ότι αφορά, από την τήρηση του απορρήτου όσον αφορά τον φάκελο αυτόν και την έρευνα που διεξάγει η OLAF. Ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας του οικείου υπαλλήλου εξασφαλίζεται αρκούντως από το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 (διάταξη του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 2003, T-215/02, Gómez-Reino κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2003, σ. I-A-345 και II-1685, σκέψη 65 απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψη 241).

²⁵⁶ Επομένως, το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 δεν υποχρεώνει την OLAF να παράσχει πρόσβαση στα έγγραφα που αποτελούν το αντικείμενο εσωτερικής έρευνας ή σε αυτά που καταρτίζει η ίδια η OLAF, μεταξύ άλλων διότι ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως η οποία θα της επέβαλλε σχετική υποχρέωση θα παρεμπόδιζε τις εργασίες του οργάνου αυτού (απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψη 242).

- 257 Η προσέγγιση αυτή δεν τελεί σε αντίφαση προς τον σεβασμό του δικαιώματος χρηστής διοικήσεως, που προβλέπει το άρθρο 41 του Χάρτη, κατά το οποίο το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου. Επομένως, η πρόσβαση στον φάκελο μπορεί να απαγορευθεί, κατά την αρχή αυτή, εφόσον το απαιτεί η τήρηση της εμπιστευτικότητας.
- 258 Δεδομένου ότι η ερμηνεία αυτή αποκλείει κάθε υποχρέωση για την OLAF να παράσχει πρόσβαση στον φάκελό της πριν από την κατάρτιση της τελικής της εκθέσεως, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία των εναγόντων σχετικά με την πρόσβαση στον φάκελο της έρευνας.
- 259 Όσον αφορά την πρόσβαση στην τελική έκθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καμία από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 4 της αποφάσεως 1999/396 δεν αφορά το ζήτημα αυτό. Όσον αφορά την αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως, η ύπαρξη παρανομίας εκ μέρους της OLAF δεν θα μπορούσε να αποδειχθεί παρά μόνο στην περίπτωση δημοσιεύσεως της τελικής εκθέσεως ή στο μέτρο που την τελική έκθεση θα ακολουθούσε η έκδοση βλαπτικής πράξεως (βλ., υπό την έννοια αυτή και κατ' αναλογία, απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψεις 267 και 268).
- 260 Εν προκειμένω, δεν υποστηρίζεται ότι οι εκθέσεις δημοσιεύθηκαν χωρίς να έχουν προηγουμένως κοινοποιηθεί στους ενάγοντες. Στο μέτρο που οι αποδέκτες των τελικών εκθέσεων, δηλαδή η Επιτροπή και οι γαλλικές ή οι λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές, είχαν την πρόθεση να εκδώσουν τέτοια πράξη έναντι των εναγόντων στηριζόμενοι στις τελικές εκθέσεις, στις εν λόγω αρχές και όχι στην OLAF απόκειται, ενδεχομένως, να παράσχουν στους προσφεύγοντες πρόσβαση στις εκθέσεις αυτές σύμφωνα με τους δικούς τους διαδικαστικούς κανόνες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 153 ανωτέρω, σκέψη 269).
- 261 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η OLAF δεν διέπραξε εν προκειμένω παράνομη ενέργεια, όσον αφορά την πρόσβαση στις τελικές εκθέσεις.

262 Εν πάση περιπτώσει, όπως προκύπτει από τη σκέψη 47 ανωτέρω, οι ενάγοντες είχαν πρόσβαση στις τελικές εκθέσεις κατόπιν των αιτήσεών τους, εξαιρουμένης της τελικής εκθέσεως της έρευνας σχετικά με τον φάκελο της υποθέσεως Planistat, ο οποίος αφορά την εξωτερική πτυχή του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat.

5. Επί της υπερβολικά μεγάλης διάρκειας εξετάσεως της υποθέσεως Ευρωστάτ και επί της παραβάσεως των άρθρων 6 και 11 του κανονισμού 1073/1999

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

263 Οι ενάγοντες προσάπτουν στην OLAF το γεγονός ότι οι έρευνες δεν κατέληξαν σε τελικές εκθέσεις παρά στις 25 Σεπτεμβρίου 2003, δηλαδή περίπου τρία έτη από της ενάρξεώς τους ή τρεισήμισι έτη αφότου επελήφθη η OLAF όσον αφορά τις υποθέσεις Eurocost και Datashop — Planistat και δεκαοκτώ μήνες μετά την έναρξή της ή περίπου δύο έτη αφότου επελήφθη η OLAF όσον αφορά την υπόθεση CESD Communautaire. Οι προθεσμίες αυτές είναι, κατά συνέπεια, απαράδεκτα μακρές και αδικαιολόγητες σε σχέση με την προθεσμία εννέα μηνών του άρθρου 11, παράγραφος 7, του κανονισμού 1073/1999 και την υποχρέωση του άρθρου 6, παράγραφος 5, του ίδιου κανονισμού να διεξάγονται οι έρευνες αδιαλείπτως κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου ανάλογης προς τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υποθέσεως.

264 Πράγματι, ο Υ. Franchet κοινοποίησε στην OLAF τις εκθέσεις οικονομικού ελέγχου στις οποίες στηρίζονται οι έρευνες ήδη τον Μάρτιο του 2000 (υπόθεση Eurocost) και τον Νοέμβριο του 2001 (υπόθεση CESD Communautaire). Ο δημοσιονομικός ελεγκτής είχε στη διάθεσή του την έκθεση ελέγχου σχετικά με την υπόθεση Datashop — Planistat από τον Φεβρουάριο 2000 και τον διαβίβασε στην OLAF τον Μάρτιο του 2000. Η OLAF άρχισε τις έρευνές της μόλις στις 6 Οκτωβρίου 2000 όσον αφορά τις υποθέσεις Eurocost και Datashop — Planistat και στις 18 Μαρτίου 2002 όσον αφορά την υπόθεση CESD Communautaire, καθυστερώντας έτσι οκτώ μήνες

(υποθέσεις Eurocost και Datashop — Planistat) και τέσσερις μήνες (υπόθεση CESD Communautaire) μέχρι να αποφασίσει τη διεξαγωγή έρευνας, χωρίς ωστόσο να βρει τον χρόνο να ακούσει τους ενάγοντες.

- 265 Κατά τους ενάγοντες, η OLAF ουδέποτε ενημέρωσε την επιτροπή εποπτείας της ως προς τους λόγους για τους οποίους η έρευνα δεν μπορούσε να περατωθεί εντός της προθεσμίας των εννέα μηνών, ούτε ως προς την προβλεπόμενη προθεσμία ολοκλήρωσης της έρευνας.
- 266 Επομένως, καθόσον καθυστέρησε κατ' αρχάς πολύ να αρχίσει τις έρευνες, να τις διεξαγάγει και να τις περατώσει, καθόσον προσέφυγε στις δικαστικές αρχές υπό συνθήκες που στερούνταν λογικής συνέπειας και βάσει ερευνών που παρουσίαζαν ελλείψεις και δεν είχαν καταλήξει σε συμπεράσματα, η OLAF υιοθέτησε συμπεριφορά η οποία δεν λαμβάνει υπόψη την έννοια της εύλογης προθεσμίας και έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της χρηστής δημοσιονομικής διαχειρίσεως.
- 267 Επιπλέον, οι ενάγοντες υπέστησαν ζημία λόγω της προθεσμίας αυτής και δικαιολογημένα διαμαρτύρονται για την υπερβολικά μακρά διάρκεια μιας έρευνας πριν ακόμη υποβληθούν ενεργά σε μια τέτοια έρευνα ή πριν γίνει γνωστή η εμπλοκή τους στην έρευνα αυτή.
- 268 Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι παρήλθε μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ του χρόνου κατά τον οποίον η OLAF παρέλαβε τους διάφορους φακέλους, του χρόνου κατά τον οποίο άρχισε τις έρευνες και του χρόνου κατά τον οποίον οι έρευνες αυτές περατώθηκαν. Το χρονικό αυτό διάστημα δικαιολογείται εν μέρει από την ίδια τη θέση σε λειτουργία της OLAF, η οποία άρχισε να ασκεί τις δραστηριότητές της την 1η Ιουνίου 1999 με το προσωπικό της παλαιάς ομάδας «Συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης» την οποία αντικατέστησε. Η πρόσληψη των νέων υπαλλήλων πραγματοποιήθηκε σταδιακά από τα μέσα του 2001 έως τα μέσα του 2002, ενώ αυτή η αλλαγή προσωπικού είχε ως συνέπεια την πλήρη αναδιοργάνωση της υπηρεσίας και τροποποιήσεις της στελεχώσεως και ανακατανομές των υποθέσεων.

269 Πάντως, η μακρά διάρκεια της διαδικασίας δεν είναι αφεαυτής υπερβολική εάν ληφθεί υπόψη ο βαθμός πολυπλοκότητας της υποθέσεως. Πράγματι, η OLAF επελήφθη των διαφόρων πτυχών της υποθέσεως αυτής μεμονωμένα, μόνο δε κατόπιν του συσχετισμού των φακέλων αυτών, ο οποίος έγινε μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου, κατέστη εμφανής η σπουδαιότητα του προβλήματος.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

270 Επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, του κανονισμού 1073/1999, οι έρευνες διεξάγονται αδιαλείπτως κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου ανάλογης προς τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης.

271 Επιπλέον, το άρθρο 11, παράγραφος 7, του κανονισμού 1073/1999 προβλέπει ότι, όταν μια έρευνα διεξάγεται επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των εννέα μηνών, ο διευθυντής ανακοινώνει στην επιτροπή εποπτείας τους λόγους για τους οποίους η έρευνα δεν έχει μπορέσει ακόμη να περατωθεί και την προβλεπόμενη για την ολοκλήρωσή της αναγκαία προθεσμία.

272 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 1073/1999 δεν προβλέπει ακριβή και αποκλειστική προθεσμία για την ολοκλήρωση των ερευνών της OLAF.

273 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η υποχρέωση τηρήσεως εύλογης προθεσμίας κατά τη διεξαγωγή των διοικητικών διαδικασιών συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου της οποίας τον σεβασμό διασφαλίζει ο κοινοτικός δικαστής και η οποία επαναλαμβάνεται, άλλωστε, ως συστατικό στοιχείο του δικαιώματος χρηστής

διοικήσεως, στο άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Απριλίου 2006, T-394/03, Angeletti κατά Επιτροπής, Συλλογή, Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-2-95 και II-A-2-441, σκέψη 162).

274 Επομένως, η διαδικασία ενώπιον της OLAF δεν μπορεί να παραταθεί πέραν της εύλογης προθεσμίας, η οποία πρέπει να εκτιμάται ανάλογα με τις συνθήκες κάθε υποθέσεως.

275 Εν προκειμένω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η OLAF είχε στη διάθεσή της, αντιστοίχως, από τις 17 Μαρτίου 2000, τις 12 Απριλίου 2000 και τις 15 Νοεμβρίου 2001, τις εκθέσεις ελέγχου σχετικά με τις υποθέσεις Datashop, Eurocost και CESD Communautaire.

276 Από τη δικογραφία προκύπτει ακόμη ότι η OLAF κίνησε τις εσωτερικές της έρευνες στις υποθέσεις Datashop και Eurocost στις 6 Οκτωβρίου 2000 και στις 18 Μαρτίου 2002 στην υπόθεση CESD Communautaire. Επομένως, χρειάστηκε, αντιστοίχως, περίπου επτά και έξι μήνες για να κινηθεί τις έρευνες στις υποθέσεις Datashop και Eurocost, και τέσσερις μήνες στην υπόθεση CESD Communautaire.

277 Οι έρευνες αυτές περατώθηκαν με τις τελικές εκθέσεις έρευνας στις 25 Σεπτεμβρίου 2003. Επομένως, οι έρευνες που διεξήχθησαν στις υποθέσεις Datashop και Eurocost περατώθηκαν περίπου τρεισήμισι έτη αφότου η OLAF επελήφθη σχετικά και περίπου τρία έτη μετά την έναρξή τους η έρευνα που διεξήχθη στην υπόθεση CESD Communautaire περατώθηκε περίπου ένα έτος και δέκα μήνες αφότου η OLAF επελήφθη σχετικά και ενάμισι έτος μετά την έναρξή της.

278 Επισημαίνεται ότι οι προθεσμίες αυτές μπορούν να θεωρηθούν σχετικά μακρές.

- 279 Όπως αναγνωρίζει η ίδια η Επιτροπή, παρήλθε μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ του χρόνου κατά τον οποίον η OLAF παρέλαβε τους διαφόρους φακέλους, του χρόνου κατά τον οποίο κίνησε τις έρευνες και του χρόνου κατά τον οποίον οι έρευνες αυτές περατώθηκαν. Το χρονικό αυτό διάστημα εξηγείται εν μέρει από την ίδια τη θέση σε λειτουργία της OLAF, η οποία άρχισε να ασκεί τις δραστηριότητές της την 1η Ιουνίου 1999 με το προσωπικό της παλαιάς ομάδας «Συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης», την οποία αντικατέστησε. Η πρόσληψη των νέων υπαλλήλων πραγματοποιήθηκε σταδιακά από τα μέσα του 2001 έως τα μέσα του 2002, ενώ αυτή η αλλαγή προσωπικού είχε ως συνέπεια την πλήρη αναδιοργάνωση της υπηρεσίας, τροποποιήσεις της στελεχώσεως και ανακατανομές των υποθέσεων.
- 280 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι οι εξηγήσεις αυτές δεν μπορούν, αφεαυτών, να δικαιολογήσουν τις μακρές αυτές προθεσμίες. Πράγματι, όπως ορθώς διαπιστώνουν οι ενάγοντες, οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι δεν μπορούν να υφίστανται τις συνέπειες της ανεπαρκούς διοικητικής οργανώσεως των υπηρεσιών της Επιτροπής. Το γεγονός ότι η OLAF αντιμετώπισε δυσκολίες κατά την έναρξη της λειτουργίας της δεν μπορεί να συνιστά λόγο απαλλαγής της Επιτροπής από την ευθύνη.
- 281 Πάντως, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, πρέπει να ληφθεί υπόψη και ο βαθμός πολυπλοκότητας της υποθέσεως. Η πολυπλοκότητα της υποθέσεως Ευρωστάτ, σύμφυτη με τις διάφορες έρευνες τις οποίες προκάλεσε και με την ενδεχόμενη αλληλεπίδραση μεταξύ τους, δεν αμφισβητείται και συνάγεται από τη δικογραφία.
- 282 Κατά συνέπεια, οι προθεσμίες δεν μπορούν να θεωρηθούν υπερβολικά μακρές υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως.
- 283 Όσον αφορά το επιχείρημα των εναγόντων ότι η OLAF ουδέποτε ενημέρωσε την επιτροπή εποπτείας της ως προς τους λόγους για τους οποίους η έρευνα δεν μπορούσε να περατωθεί εντός της προθεσμίας των εννέα μηνών, ούτε ως προς την προβλεπόμενη προθεσμία ολοκληρώσεως της έρευνας, αρκεί η διαπίστωση ότι, ακόμη και αν αυτό

συνέβη, οι ενάγοντες δεν απέδειξαν ότι πρόκειται για κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες.

284 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση των εναγόντων σχετικά με την υπερβολικά μακρά διάρκεια των ερευνών.

285 Από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων συνάγεται ότι η OLAF διέπραξε πλείονες παράνομες ενέργειες οι οποίες μπορούν να στοιχειοθετήσουν την ευθύνη της Επιτροπής. Οι παράνομες αυτές ενέργειες συνίστανται στη διαβίβαση των στοιχείων στις λουξεμβουργιανές και γαλλικές δικαστικές αρχές χωρίς προηγουμένως οι ενάγοντες και η επιτροπή εποπτείας να έχουν διατυπώσει συναφώς τη γνώμη τους και στις διαρροές σχετικά με τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές.

B — *Επί του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της Επιτροπής*

1. Επί της δημοσιοποίησης των πληροφοριών από την Επιτροπή

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

286 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι τα θεσμικά όργανα είναι υποχρεωμένα να διασφαλίσουν την τήρηση του απορρήτου των ερευνών της OLAF και τον σεβασμό των νομίμων

δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων προσώπων δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 3, του κανονισμού 1073/1999, καθώς και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, πράγμα το οποίο δεν έπραξε η Επιτροπή.

287 Εν προκειμένω, οι διαβιβάσεις πληροφοριών ή εκθέσεων της OLAF στις εθνικές δικαστικές αρχές κατέληξαν σε «διαρροές, λίγο ως πολύ ενορχηστρωμένες, προφανώς ηθελημένες, εκ μέρους της», οι οποίες είχαν ως συνέπεια δυσφημιστική για τους ενάγοντες εκστρατεία μέσω των μέσων μαζικής ενημερώσεως η οποία συνιστά σοβαρή προσβολή των νομίμων δικαιωμάτων τους, της τιμής τους και της αξιοπρέπειάς τους. Ομοίως, μετά τις ακροάσεις των εναγόντων που έλαβαν χώρα με τους υπευθύνους ερευνών της OLAF, περιήλθαν σε γνώση του Τύπου λίαν ακριβή στοιχεία της υποθέσεως Ευρωστάτ. Πράγματι, η Επιτροπή δεν εξασφάλισε την τήρηση του απορρήτου. Οι ενάγοντες επισημαίνουν, άλλωστε, ότι η Επιτροπή δεν αμφισβητεί τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά.

288 Επιπλέον, η ίδια η Επιτροπή προέβη στη διάδοση πληροφοριών, παραβαίνοντας την υποχρέωση τήρησης του απορρήτου που υπέχει καθώς και τις αρχές της εκατέρωθεν ακροάσεως και του τεκμηρίου αθωότητας. Οι ενάγοντες αναφέρονται σε ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003, με το οποίο η Επιτροπή γνωστοποιεί ότι προέβη στην κίνηση πειθαρχικών διαδικασιών κατά τριών εκ των υπαλλήλων της. Έστω και αν το ανακοινωθέν αυτό διευκρινίζει ότι η κίνηση των διαδικασιών αυτών είχε αποφασισθεί με την επιφύλαξη της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας, εντασσόταν σε ένα πλαίσιο το οποίο προσέβαλε οπωσδήποτε τα νόμιμα δικαιώματα των εναγόντων. Επιπλέον, με το εν λόγω ανακοινωθέν Τύπου, η Επιτροπή δημοσιοποίησε εμπιστευτικά στοιχεία σχετικά με την υπόθεση Ευρωστάτ στηριζόμενη σε έρευνες κατά τη διάρκεια των οποίων οι ενάγοντες ουδέποτε άσκησαν το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως.

289 Άλλωστε, στις 24 Σεπτεμβρίου 2003, η Επιτροπή διένειμε στο Κοινοβούλιο τρία έγγραφα τα οποία βάλλουν ή διατυπώνουν επικρίσεις κατά των εναγόντων (βλ. σκέψη 42 ανωτέρω), τα οποία δεν κοινοποιήθηκαν προηγουμένως στους ενάγοντες και επί των οποίων οι ενάγοντες δεν είχαν, κατά συνέπεια, την ευκαιρία να διατυπώσουν παρατηρήσεις και τα οποία κοινοποιήθηκαν στους ενάγοντες μόνον

κατόπιν αιτήσεώς τους, στις 10 Οκτωβρίου 2003, παρά τη λίαν ευρεία κυκλοφορία τους εντός των θεσμικών οργάνων και στον Τύπο ήδη από τις 25 Σεπτεμβρίου 2003.

290 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι, ακόμη και αν τα επίμαχα έγγραφα, που προέρχονται από την ομάδα και από τη SAI, δεν βάλλουν ειδικά και ατομικά κατά αυτών, δεδομένου ότι η αποστολή των οργάνων αυτών δεν ήταν να αποφαίνονται επισήμως επί της υπάρξεως απάτης ή να βάλλουν ατομικώς κατά ορισμένου προσώπου, το γεγονός και μόνον ότι περιέχουν ερωτήσεις ως προς το νομότυπο ορισμένων στοιχείων που διαπιστώθηκαν είναι επιζήμιο για τους ενάγοντες.

291 Με το υπόμνημα απαντήσεως, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η δημοσιοποίηση αυτή πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της συμφωνίας-πλαίσιου περί των σχέσεων μεταξύ του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής (παράρτημα XIII του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου), κατά την οποία τα δύο αυτά όργανα οφείλουν να σέβονται, στο πλαίσιο κάθε εμπιστευτικής πληροφορίας, ιδίως «τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσώπου, περιλαμβανομένων και των δικαιωμάτων άμυνας και της προστασίας του ιδιωτικού βίου». Επιπλέον, οι εμπιστευτικές πληροφορίες δεν μπορούν να κοινοποιηθούν παρά μόνο στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, στους προέδρους των ενδιαφερομένων κοινοβουλευτικών επιτροπών καθώς και στο Προεδρείο και στη Διάσκεψη των Προέδρων. Εν προκειμένω, όμως, η δημοσιοποίηση ήταν ευρύτερη, εφόσον τα έγγραφα που κυκλοφόρησαν ήσαν προσβάσιμα, στην πράξη, σε κάθε βουλευτή και, περαιτέρω, στον Τύπο. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Επιτροπής παρενέβη ενώπιον των προέδρων των κοινοβουλευτικών ομάδων, κατηγορία την οποία δεν αφορά το άρθρο 1, παράγραφος 4, της εν λόγω συμφωνίας-πλαίσιου.

292 Επιπλέον, στην ομιλία του της 25ης Σεπτεμβρίου 2003 ενώπιον της Διασκέψεως των Προέδρων των κοινοβουλευτικών ομάδων του Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος της Επιτροπής διατύπωσε άκρως σοβαρές κατηγορίες κατά των εναγόντων, ιδίως κατά του Y. Franchet. Μολονότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν κατηγόρησε ονομαστικά τον Y. Franchet ως υπεύθυνο των παρατυπιών, του προσήψε ότι άφησε να προκληθούν οι παρατυπίες αυτές. Ο Y. Franchet κατηγορήθηκε επίσης ότι προέβη σε

παραπληροφόρηση του μέλους της Επιτροπής που ασκούσε την εποπτεία, όπως αναγνώρισε η Επιτροπή, και ότι είχε συμφέρον «στην απόκρυψη της αλήθειας επί πραγματικών περιστατικών που ανάγονται στο παρελθόν».

293 Επομένως, με την εν λόγω πράξη κατηγορίας, ως προς την οποία δεν παρασχέθηκε στον κατηγορούμενο καμία ευκαιρία να διατυπώσει την άποψή του, με αποτέλεσμα να «αφεθεί βορά» στα μέλη της Cocobu και στον Τύπο, και μάλιστα βάσει στοιχείων περιεχομένων σε εκθέσεις οι οποίες καταρτίστηκαν σε κλίμα προκαταλήψεως κατά της Επιτροπής, η οποία, για τον λόγο αυτό έπρεπε να επιδείξει ιδιαίτερη αυστηρότητα, συνάγεται ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν υιοθέτησε συμπεριφορά αρμόζουσα προς την αξιοπρέπεια και την εντιμότητα που κάθε πολίτης δικαιούται να αναμένει από αυτόν. Δεν σεβάσθηκε τα θεμελιώδη δικαιώματα και, ειδικότερα, τα δικαιώματα άμυνας και στήριξε τις εκτιμήσεις του σε εσφαλμένα πραγματικά περιστατικά. Κατά τους ενάγοντες, είναι απαράδεκτο το ότι αποφάσισε, για λόγους αποκλειστικά πολιτικούς, να εντοπίσει έναν ένοχο για να απαλλαγεί από κάθε κριτική. Η εν λόγω «στρατηγική της ομπρέλας» όπως την χαρακτήρισε ο Τύπος, σκοπούσε μόνο στο να κερδίσει χρόνο.

294 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, δεδομένου ότι η OLAF ενεργεί, στο πλαίσιο της αποστολής έρευνας που της έχει ανατεθεί, με πλήρη ανεξαρτησία, η ίδια δεν μπορεί να επεμβαίνει στις πράξεις έρευνας της υπηρεσίας αυτής. Το άρθρο 12, παράγραφος 3, του κανονισμού 1073/1999 επιβάλλει στην Επιτροπή την τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των ερευνών της OLAF στο μέτρο που πρέπει να τις γνωρίζει. Η Επιτροπή αναλαμβάνει κάθε ευθύνη που καταλογίζεται ενδεχομένως στην OLAF, αλλά αυτό δεν της παρέχει καμία αρμοδιότητα να επεμβαίνει στις πράξεις έρευνας της υπηρεσίας αυτής για τη διασφάλιση του εμπιστευτικού τους χαρακτήρα.

295 Όσον αφορά το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 καθώς και τις αποφάσεις που ελήφθησαν την ίδια ημέρα, κατά την Επιτροπή, είναι κείμενα ιδιαιτέρως προσεκτικά, μετρημένα και χαρακτηρίζονται από την επιδίωξη προστασίας των ιδιωτών, αν ληφθεί υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται, «το οποίο χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση ενός αδιαμφισβήτητου κλίματος διοργανικής εντάσεως κατόπιν του οικονομικού έτους της απαλλαγής 2001».

296 Όσον αφορά τα τρία έγγραφα που κοινοποιήθηκαν στο Κοινοβούλιο στις 24 Σεπτεμβρίου 2003 (βλ. σκέψη 42 ανωτέρω), η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η περιληψη και τα συμπεράσματα των εργασιών της task-force δεν περιέχουν καμία αιτίαση κατά των εναγόντων. Το ενημερωτικό σημείωμα, το οποίο στηρίζεται στη δεύτερη ενδιάμεση έκθεση που κατήρτισε η SAI, περιέχει προκαταρκτικές διαπιστώσεις οι οποίες δεν είναι βέβαιο ότι έχουν εξαντλητικό χαρακτήρα και δεν εξετάζει την ενδεχόμενη άμεση και ατομική ευθύνη των εναγόντων, οι οποίοι δεν μπορούν, κατά συνέπεια, να διαμαρτύρονται για το γεγονός ότι τα έγγραφα αυτά δεν τους κοινοποιήθηκαν προηγουμένως και δεν είχαν την ευκαιρία να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους. Τα έγγραφα αυτά περιορίζονται στη διαπίστωση συστηματικών δυσλειτουργιών. Αν γινόταν δεκτό ότι οι εκθέσεις που προέρχονται από υπηρεσιακές μονάδες όπως η task-force ή η SAI μπορούν να προκαλέσουν ζημία σε υπαλλήλους απλώς και μόνον επειδή διατυπώνουν αμφιβολίες ως προς το νομότυπο ορισμένων πράξεων ή συμπεριφορών θα κατέληγε απλούστατα στην άρνηση κάθε δυνατότητας ασκήσεως δραστηριότητας ελέγχου.

297 Όσον αφορά την ομιλία του Προέδρου της Επιτροπής της 25ης Σεπτεμβρίου 2003, ο Πρόεδρος προέβη σε ανάλυση όλων των πτυχών μιας σοβαρής καταστάσεως, χωρίς πάντως να επιδιώκει να εμφανίσει τους ενάγοντες ως «αποδιοπομπαίους τράγους». Έστω και αν είχε προσάψει στον Υ. Franchet ότι δεν αποσύρθηκε εγκαίρως από ορισμένους φορείς, αντίθετα προς τις εντολές της προηγούμενης Επιτροπής, και ότι εξακολούθησε να διατηρεί συμβατικές σχέσεις με ορισμένες εταιρίες παρά τα αποτελέσματα ορισμένων οικονομικών ελέγχων που είχαν τεθεί υπόψη του, πράγμα που είναι αντίθετο προς την αρχή της προφυλάξεως στην πλέον στοιχειώδη εκδοχή της, πάντως, δεν κατηγόρησε τους ενάγοντες για τις παρατυπίες αυτές.

298 Κατά την Επιτροπή, η κυριότερη αιτίαση που διατυπώθηκε εις βάρος του Υ. Franchet δεν έγκειται στην ενδεχόμενη προσωπική εμπλοκή του σε απάτες ή παρατυπίες, αλλά στην ανεπαρκή ενημέρωση προς το μέλος της Επιτροπής που ασκούσε την εποπτεία, διότι, κατά την ανάληψη των καθηκόντων του, το μέλος της Επιτροπής που ασκεί την εποπτεία δεν ενημερώθηκε για την υπόθεση Ευρωστάτ. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής εντόπισε σαφώς και τα προβλήματα επικοινωνίας μεταξύ της OLAF και της Επιτροπής και αναγνώρισε την ανάγκη βελτιώσεως της οικονομικής διαχειρίσεως στο επίπεδο του κεντρικού ελέγχου. Ποτέ δεν έθεσε θέμα ποινικής ή πειθαρχικής ευθύνης των εναγόντων, αλλά επικαλέστηκε σαφώς τη «διοικητική και πολιτική ευθύνη» του Υ. Franchet.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 299 Εκ προοιμίου, όσον αφορά την αιτίαση των εναγόντων ότι η Επιτροπή δεν μερίμνησε για την τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των ερευνών κατά τις διαβιβάσεις πληροφοριών στις εθνικές δικαστικές αρχές, αρκεί να επισημανθεί ότι, βεβαίως, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 1073/1999, τα θεσμικά όργανα εξασφαλίζουν την τήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των ερευνών που πραγματοποιούνται από την Υπηρεσία και τον σεβασμό των νομίμων δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων ατόμων. Πάντως, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει στην Επιτροπή τη γενική υποχρέωση να διασφαλίσει ότι η OLAF, η οποία διεξάγει τις έρευνές της με πλήρη ανεξαρτησία, σέβεται τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των ερευνών. Πράγματι, η διάταξη αυτή πρέπει να εξετασθεί σε συνδυασμό με το προηγούμενο εδάφιο, κατά το οποίο ο γενικός διευθυντής της OLAF υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στα θεσμικά όργανα σχετικά με τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών, σεβόμενος τις ίδιες αρχές. Επομένως, από το άρθρο 12 του κανονισμού 1073/1999 προκύπτει ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο γενικός διευθυντής της OLAF κοινοποίησε στα θεσμικά όργανα, περιλαμβανομένης και της Επιτροπής, πληροφορίες που αφορούν τις έρευνες, τα θεσμικά όργανα πρέπει να διασφαλίζουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών αυτών και τα νόμιμα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων κατά την επεξεργασία των πληροφοριών αυτών.
- 300 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξετασθεί αν η συμπεριφορά της Επιτροπής ήταν παράνομη όταν κοινοποίησε η ίδια διάφορα στοιχεία στο πλαίσιο των επίμαχων ερευνών.

Επί του ανακoinωθέντος Τύπου της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 2003

- 301 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή προέβη η ίδια στη δημοσιοποίηση στοιχείων κατά παράβαση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου που υπέχει καθώς και των αρχών της εκατέρωθεν ακροάσεως και του τεκμηρίου αθωότητας, αναφερόμενοι στο ανακoinωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 (IP/03/979).

302 Πρέπει να παρατεθεί το εν λόγω ανακοινωθέν Τύπου:

«Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα συνεπεία αθέμιτων χρηματοοικονομικών πρακτικών στην Ευρωστάτ.

Τις τελευταίες αυτές εβδομάδες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη στη δική της έρευνα στο εσωτερικό [της Ευρωστάτ]. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα των ερευνών αυτών καταδεικνύουν σαφώς την ύπαρξη παραλείψεων και παρατυπιών στο σύστημα διαχείρισεως εντός της Ευρωστάτ. Με όλο τον σεβασμό που οφείλεται στα μέτρα που λαμβάνει επί του παρόντος με πλήρη ανεξαρτησία η [OLAF], η Επιτροπή φρονεί ότι πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα οι εν λόγω αιτίες ανησυχίας. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κατέληξε σήμερα σε μια σειρά μέτρων που σχεδιάσθηκαν για να επιλύσουν τα πλέον επείγοντα προβλήματα.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής [...] δήλωσε: “Αναμένουμε υπομονετικά το αποτέλεσμα διαφόρων ερευνών που βρίσκονται σε εξέλιξη. Πάντως, οι δικές μας έρευνες μας παρέχουν ήδη από τώρα λόγους να επέμβουμε και η Επιτροπή επιθυμεί διακαώς να επιταχυνθούν οι διαδικασίες. Λαμβάνουμε από σήμερα δραστικά και επίπονα πλην όμως αναγκαία μέτρα. Όποια γεγονότα και αν έλαβαν χώρα στο παρελθόν, θα εξετασθούν και η λειτουργία της Ευρωστάτ θα υπαχθεί στους κανόνες και στις αρχές που η παρούσα Επιτροπή δεσμεύθηκε να εφαρμόσει.”

Μέτρα

Η Επιτροπή κίνησε πειθαρχικές διαδικασίες κατά τριών υπαλλήλων της. Ως πρώτο μέτρο, ορισμένα διευθυντικά στελέχη της Ευρωστάτ θα μετατεθούν και θα τους ανατεθούν καθήκοντα συμβούλων.

Εάν αποδειχθεί ότι ένα μέλος που ανήκει ή ανήκε στο προσωπικό της Ευρωστάτ υπέπεσε σε παράβαση του δημοσιονομικού κανονισμού και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων, θα κινηθεί εναντίον του πειθαρχική διαδικασία. Η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι οι αποφάσεις περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας ή μεταθέσεως υπαλλήλων λαμβάνονται υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας.

[...]

[Η ανάλυση που πραγματοποίησε η ΓΔ “Προϋπολογισμός” των εκθέσεων οικονομικού ελέγχου που καταρτίστηκαν κατόπιν του εσωτερικού ελέγχου της Ευρωστάτ] καταδεικνύει ότι υπήρξαν ορισμένες σοβαρές παραβάσεις του δημοσιονομικού κανονισμού και ότι η συνέχεια που δόθηκε σε πλείονες σημαντικές πτυχές των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου δεν είχαν το αναγκαίο εύρος και την αναγκαία αυστηρότητα ούτε κατέληξαν σε ουσιαστικά μέτρα.

[...]

Τα αποτελέσματα της [SAI] έχουν προκαταρκτικό χαρακτήρα και χρήζουν επιβεβαιώσεως. Πάντως, τα αποτελέσματα αυτά και οι πρώτες ενδείξεις δημιουργούν την εντύπωση ότι διαπράχθηκαν σοβαρές παραβάσεις.

Η έκθεση της OLAF, η οποία προβλεπόταν για το τέλος Ιουνίου, αναμένεται ακόμη.»

303 Κατά τους ενάγοντες, το εν λόγω ανακοινωθέν Τύπου προσβάλλει τα νόμιμα δικαιώματά τους και παραβιάζει την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας.

304 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι οι ενάγοντες δεν κατονομάζονται ρητώς στο εν λόγω ανακοινωθέν Τύπου. Πάντως, δεδομένου ότι τα ονόματά τους είχαν ήδη δημοσιοποιηθεί ευρέως, ιδίως τον Μάιο του 2003, όσον αφορά την ύπαρξη παραλείψεων και παρατυπιών στο σύστημα διαχείρισεως της Ευρωστάτ, δεν υπήρχε καμία αμφιβολία ότι το εν λόγω ανακοινωθέν Τύπου αναφερόταν στους ενάγοντες.

305 Πράγματι, η Επιτροπή είχε ήδη η ίδια γνωστοποιήσει τα ονόματα των εναγόντων στο κοινό με τη δήλωση σχετικά με την Ευρωστάτ την οποία δημοσιοποίησε με το ανακοινωθέν Τύπου της 19ης Μαΐου 2003 (IP/03/709) και την οποία προσκόμισαν οι ενάγοντες απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου. Κατά τη δήλωση αυτή:

«Την προηγούμενη Παρασκευή, η Επιτροπή έλαβε σύντομο σημείωμα της OLAF επί των ερευνών που βρίσκονται σε εξέλιξη σχετικά με τους ισχυρισμούς περί παρατυπιών που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν στην Ευρωστάτ, οι οποίοι επιβεβαιώνουν ότι ορισμένα ζητήματα υπό έρευνα θα μπορούσαν να θεμελιώσουν την ατομική ευθύνη ορισμένων υψηλόβαθμων υπαλλήλων. Πάντως, το σημείωμα αυτό δεν παρέχει ακόμη αποδείξεις όσον αφορά συγκεκριμένους υπαλλήλους. Επιπλέον, οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι δεν ανέπτυξαν τα επιχειρήματά τους ενώπιον της OLAF.

Η Επιτροπή θα εξετάσει την κατάσταση αυτή κατά την επόμενη συνεδρίαση της Τετάρτης, με την προοπτική να λάβει κάθε πρόσφορο μέτρο προκειμένου να εξασφαλίσει την ταχεία ολοκλήρωση των ερευνών που βρίσκονται σε εξέλιξη και να προστατεύσει τα χρηματοοικονομικά συμφέροντα της Κοινότητας καθώς και την υπόληψη του θεσμικού οργάνου και των υπαλλήλων του. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα εξετάσει τις αιτήσεις των Y. Franchet, γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ, και D. Βγκ, διευθυντή της Ευρωστάτ, να μετακινηθούν από τη θέση που κατέχουν, προκειμένου να διασφαλίσουν τα συμφέροντα του οργάνου και να είναι σε θέση να αμυνθούν.

Η Επιτροπή ζητεί από την OLAF να επιταχύνει την εν εξελίξει έρευνά της και, ειδικότερα, να δώσει στους υπαλλήλους που θεωρεί ότι ενδεχομένως εμπλέκονται την ευκαιρία να ασκήσουν το δικαίωμα της προηγούμενης ακροάσεως.»

306 Επομένως, η Επιτροπή σαφώς συνέδεσε τα ονόματα των εναγόντων με τις προβαλλόμενες παρατυπίες στο πλαίσιο της υποθέσεως Ευρωστάτ. Αυτό επαναλήφθηκε και στις 21 Μαΐου 2003, όταν η Επιτροπή δημοσίευσε άλλο ανακοινωθέν Τύπου, με τίτλο «Η Επιτροπή αναλαμβάνει δράση για να προστατεύσει τα συμφέροντα του θεσμικού οργάνου και του προσωπικού του απέναντι στους ισχυρισμούς σχετικά με την Ευρωστάτ» (IP/03/723), το οποίο οι ενάγοντες προσκόμισαν απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου και το οποίο αναφέρει τα εξής:

«Η Επιτροπή εξέτασε σήμερα την κατάσταση που δημιουργήθηκε από τους ισχυρισμούς σχετικά με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, την Ευρωστάτ. Στο πλαίσιο αυτό, υιοθέτησε τέσσερα μέτρα τα οποία αποσκοπούν στην προστασία των συμφερόντων του θεσμικού οργάνου και του προσωπικού του.

Πρώτον, η Επιτροπή δέχεται, κατόπιν σχετικής αιτήσεώς τους, να αναθέσει στον γενικό διευθυντή της Ευρωστάτ, τον Y. Franchet, και στον διευθυντή της Ευρωστάτ, τον D. Byk, νέα καθήκοντα κατά τη διάρκεια της έρευνας. Οι μετατάξεις αυτές δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση πειθαρχικό μέτρο, αλλά πραγματοποιούνται για να προστατεύσουν τα συμφέροντα του θεσμικού οργάνου και να παράσχουν στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα τα πρόσφορα μέσα να αμυνθούν κατά των ισχυρισμών. Επομένως, από σήμερα, οι δύο ενδιαφερόμενοι τοποθετούνται προσωρινώς σε θέσεις συμβούλων στη γενική διεύθυνση [“Διοίκηση[”]. Η Επιτροπή αποφάσισε επίσης να τοποθετήσει προσωρινώς [τον V. A.], νυν γενικό διευθυντή για τη μετάφραση, στη θέση του γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ, προκειμένου να διασφαλίσει τη συνέχεια της διαχείρισεως της Ευρωστάτ.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι [η OLAF] προτίθεται να υποβάλει έκθεση για την ενδεχόμενη εμπλοκή υπαλλήλων της Επιτροπής στο πλαίσιο των ερευνών της μέχρι το τέλος Ιουνίου του τρέχοντος έτους.

Δεύτερον, δεδομένης της καταστάσεως που δημιουργήθηκε έναντι των Y. Franchet και D. Byk, στα μέσα ενημερώσεως, η Επιτροπή αποφάσισε να τους παράσχει αρωγή προκειμένου να υπερασπιστούν την υπόληψή τους και τα δικαιώματά τους άμυνας.

Τρίτον, ανέθεσε στη γενική διεύθυνση [“Προϋπολογισμός”] να αναλύσει τις εκθέσεις οικονομικού ελέγχου που εκπόνησε η Ευρωστάτ, προκειμένου να εξακριβώσει [ότι] τηρήθηκαν οι λεπτομέρειες εφαρμογής που προβλέπει ο δημοσιονομικός κανονισμός στις περιπτώσεις που αποτέλεσαν το αντικείμενο έρευνας της OLAF.

Τέλος, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει πολιτική αγωγή στο πλαίσιο της έρευνας που κίνησε ο Procureur de la République του Παρισιού, προκειμένου να υπερασπίσει τα αστικά και χρηματοοικονομικά συμφέροντα του θεσμικού οργάνου.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι έρευνες της OLAF βρίσκονται σε εξέλιξη και σημειώνει ότι η OLAF, αφενός, θα παράσχει στους υπαλλήλους τους οποίους αφορούν ενδεχομένως οι έρευνες το δικαίωμα ακροάσεως και, αφετέρου, θα προσπαθήσει να ολοκληρώσει τις έρευνές της το ταχύτερο δυνατόν.

Η Επιτροπή επιθυμεί επίσης να δώσει έμφαση στο δικαίωμα κάθε ατόμου στο τεκμήριο αθωότητας και υπενθυμίζει ότι οι πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της στο παρόν

στάδιο δεν παρέχουν τη δυνατότητα να συναγάγει συμπεράσματα σχετικά με την ευθύνη συγκεκριμένων υπαλλήλων.

Η OLAF δημιουργήθηκε ακριβώς για να υπερασπίσει τα οικονομικά συμφέροντα των Κοινοτήτων και η ανεξαρτησία της, λειτουργική και στον τομέα των ερευνών, είναι εγγυημένη. Η Επιτροπή σέβεται τις αρμοδιότητές της. Κατά συνέπεια, απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να αποδυναμώσει το αποτέλεσμα των ερευνών της και δεν προδικάζει τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών. Τούτο σημαίνει, πάντως, ότι η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να συναγάγει τα δικά της συμπεράσματα πριν η OLAF ολοκληρώσει την εργασία της και προσκομίσει έκθεση.»

307 Επομένως, το εν λόγω ανακοινωθέν Τύπου εκ νέου συνέδεσε σαφώς τα ονόματα των εναγόντων με τους ισχυρισμούς που αφορούν την υπόθεση Ευρωστάτ.

308 Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου και της δημοσιότητας που η ίδια η Επιτροπή είχε ήδη δώσει στους ενάγοντες και στην ενδεχόμενη εμπλοκή τους στις αθέμιτες χρηματοοικονομικές πρακτικές στο πλαίσιο της Ευρωστάτ, πρέπει να τονισθεί ότι η δημόσια κοινολόγηση της αποφάσεως της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 2003 να κινήσει πειθαρχικές διαδικασίες κατά τριών υπαλλήλων της δημιούργησε την εντύπωση ότι οι ενάγοντες ήσαν ενδεχομένως ένοχοι ή, τουλάχιστον, ύποπτοι αθέμιτων χρηματοοικονομικών πρακτικών που αποτελούν το αντικείμενο των ερευνών σχετικά με τη διαχείριση των προγραμμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωστάτ. Η εντύπωση αυτή δεν ήρθη από την ένδειξη ότι «[η] Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι οι αποφάσεις περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας ή μεταθέσεως υπαλλήλων λαμβάνονται υπό την επιφύλαξη της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας» (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2007, T-393/03, Clotuche κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 145, και T-118/04 και T-134/04, Caló κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 120).

- 309 Επισημαίνεται ότι οι μορφές που έλαβε η παρουσίαση στο κοινό της αποφάσεως περί κινήσεως των πειθαρχικών διαδικασιών της 9ης Ιουλίου 2003 είχαν δημιουργήσει στο κοινό ή τουλάχιστον σε τμήμα αυτού, την εντύπωση ότι οι ενάγοντες είχαν εμπλακεί στις παρατυπίες που διαπιστώθηκαν εντός της Ευρωστάτ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Clotuche κατά Επιτροπής, σκέψη 308 ανωτέρω, σκέψη 219, και απόφαση Caló κατά Επιτροπής, σκέψη 308 ανωτέρω, σκέψη 155).
- 310 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως διαπιστώθηκε στις σκέψεις 210 και 211 ανωτέρω, η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας απαιτεί ένα πρόσωπο που κατηγορείται επί αδικήματι να τεκμαίρεται ότι είναι αθώο μέχρι η ενοχή του να αποδειχθεί πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας στο πλαίσιο δίκης. Όμως, κατά τον χρόνο της δημοσιεύσεως του ως άνω ανακοινωθέντος Τύπου, όπως και μέχρι σήμερα ακόμη, η ενοχή των εναγόντων εξακολουθεί να μην έχει αποδειχθεί.
- 311 Πάντως, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι δεν μπορεί να απαγορευθεί στα θεσμικά όργανα να ενημερώνουν το κοινό για τις έρευνες που βρίσκονται σε εξέλιξη (βλ. σκέψη 212 ανωτέρω). Εν προκειμένω, όμως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή προέβη στην εν λόγω ενημέρωση με όλη τη διακριτικότητα και επιφύλαξη που απαιτείται, σεβόμενη τη σωστή ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των εναγομένων και των συμφερόντων του θεσμικού οργάνου. Πράγματι, με τη δημοσιότητα που αποφάσισε να δώσει στην υπόθεση Ευρωστάτ, ενώ φρόντισε να συνδέσει τους ενάγοντες με τις αθέμιτες χρηματοοικονομικές πρακτικές, δεν παρέμεινε εντός των ορίων των μέτρων που δικαιολογούσε το συμφέρον της υπηρεσίας.
- 312 Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 είναι διατυπωμένο κατά τρόπο ιδιαίτερος προσεκτικό και μετρημένο και μεριμνά για την προστασία των ατόμων, δεν μπορεί να γίνει δεκτό αν ληφθεί υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, «το οποίο χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση ενός αδιαμφισβήτητου κλίματος διοργανικής εντάσεως κατόπιν του οικονομικού έτους της απαλλαγής 2001».

- 313 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, με τη δημοσίευση του ως άνω ανακοινωθέντος Τύπου, προσέβαλε την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας.
- 314 Όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 209 ανωτέρω, η αρχή αυτή απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες. Επιπλέον, πρέπει να τονισθεί ότι, υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως, η προσβολή αυτή πρέπει να θεωρηθεί κατάφωρη, εφόσον η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την υποχρέωση που της επιβάλλεται να σεβαστεί το τεκμήριο αθωότητας.

Επί των εγγράφων που κοινοποιήθηκαν στο Κοινοβούλιο στις 24 Σεπτεμβρίου 2003

- 315 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι, στις 24 Σεπτεμβρίου 2003, η Επιτροπή διένειμε στο Κοινοβούλιο τρία έγγραφα που βάλλουν ή διατυπώνουν επικρίσεις κατά των εναγόντων, τα οποία δεν κοινοποιήθηκαν προηγουμένως στους ενάγοντες και επί των οποίων οι ενάγοντες δεν είχαν, κατά συνέπεια, την ευκαιρία να διατυπώσουν παρατηρήσεις.
- 316 Πρόκειται για τη «συνοπτική παρουσίαση των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί», την οποία συνέταξε ο γενικός διευθυντής της OLAF, για την έκθεση που φέρει τον τίτλο «Έκθεση της task-force Eurostat (TEFS) — Περίληψη και συμπεράσματα» και για ένα ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με την Ευρωστάτ, που στηρίζεται στη δεύτερη ενδιάμεση έκθεση που κατήρτισε η SAI.
- 317 Όσον αφορά τη «συνοπτική παρουσίαση των υποθέσεων Ευρωστάτ που έχουν επί του παρόντος περατωθεί», απεστάλη στον Πρόεδρο της Επιτροπής από τον γενικό διευθυντή της OLAF. Υπογραμμίζεται ότι οι ενάγοντες προσάπτουν απλώς στην Επιτροπή ότι δεν τους κοινοποίησε το έγγραφο αυτό και ότι δεν τους παρέσχε τη δυνατότητα να διατυπώσουν τα επιχειρήματά τους πριν από τη διαβίβαση. Αρκεί, πάντως, να επισημανθεί ότι, δεδομένου ότι δεν επρόκειτο για έγγραφο που συνέταξε η Επιτροπή, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να ακούσει τους ενάγοντες πριν το

διαβιβάσει στο Κοινοβούλιο. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 33 και 35 ανωτέρω, οι ενάγοντες είχαν ασκήσει το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως ενώπιον της OLAF τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2003, επομένως σαφώς πριν από τη σύνταξη της περιλήψεως αυτής.

- 318 Στη συνέχεια, όσον αφορά τα επίμαχα έγγραφα της task-force και της SAI, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι, ακόμη και αν δεν βάλλουν ειδικά και ατομικά κατά αυτών, δεδομένου ότι η αποστολή των οργάνων αυτών δεν ήταν να αποφαινόνται επισήμως επί της υπάρξεως απάτης ή να βάλλουν ατομικώς κατά ορισμένου προσώπου, το γεγονός και μόνον ότι διατυπώνουν αμφιβολίες ως προς το νομότυπο ορισμένων στοιχείων που διαπιστώθηκαν είναι επιζήμιο για τους ενάγοντες.
- 319 Συναφώς, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι το έγγραφο που περιέχει τη σύνοψη και τα συμπεράσματα της εκθέσεως της task-force δεν βάλλει άμεσα κατά των εναγόντων. Πράγματι, δεν πρόκειται για βλαπτική πράξη, οπότε οι ενάγοντες δεν μπορούν να προβάλουν λυσιτελώς την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας για να επικρίνουν το γεγονός ότι δεν άσκησαν το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως πριν από την κατάρτιση της εκθέσεως αυτής. Οι ενάγοντες δεν μπορούν να επικαλεστούν ούτε ενδεχόμενη βλάβη προκληθείσα από την αποστολή του εγγράφου στο Κοινοβούλιο.
- 320 Όσον αφορά το ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με την Ευρωστάτ, το οποίο στηρίζεται στη δεύτερη ενδιάμεση έκθεση που κατήρτισε η SAI, ούτε αυτό βάλλει άμεσα κατά των εναγόντων. Κατά τους ενάγοντες, το έγγραφο αυτό περιέχει επιζήμια στοιχεία, ιδίως, για τον Υ. Franchet καθόσον αναφέρει την έλλειψη διαφάνειας και επικοινωνίας μεταξύ του πρώην γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ και του μέλους της Επιτροπής που ασκούσε την εποπτεία. Επιπλέον, οι ενάγοντες υπογραμμίζουν ότι στο έγγραφο αυτό διαπιστώνεται ότι «η έλλειψη ελέγχων στη διαχείριση των κονδυλίων αυτών γεννά τον κίνδυνο εκθέσεως, σε απαράδεκτο βαθμό, στην απάτη και τις παρατυπίες». Πάντως, το Πρωτοδικείο τονίζει ότι οι ενάγοντες δεν παραθέτουν την ακόλουθη φράση κατά την οποία, «[λ]αμβανομένης υπόψη της φύσεως της εντολής της SAI, [δεν είναι δυνατόν να] αποφανθεί επί του ενδεχομένου απάτης που υποδηλώνει προσωπικό πλουτισμό». Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αυτά δεν αρκούν για να καταδείξουν ότι οι ενάγοντες έπρεπε να ασκήσουν συναφώς το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως πριν από την

κατάρτιση της εκθέσεως αυτής, ούτε ότι η κοινοποίησή της στο Κοινοβούλιο τους προκάλεσε οποιαδήποτε βλάβη. Εν πάση περιπτώσει, η έκθεση της SAI στην οποία στηριζόταν το σημείωμα αυτό δεν ήταν ακόμη η τελική έκθεση. Επιπλέον, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για βλαπτική πράξη.

321 Τέλος, με το υπόμνημα απαντήσεως, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η διάδοση των τριών επίμαχων εγγράφων πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση της συμφωνίας-πλαίσιου περί των σχέσεων μεταξύ του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής (παράρτημα XIII του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου), κατά την οποία τα δύο αυτά όργανα οφείλουν να σέβονται, στο πλαίσιο κάθε εμπιστευτικής πληροφορίας, ιδίως «τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσώπου, περιλαμβανομένων και των δικαιωμάτων άμυνας και της προστασίας του ιδιωτικού βίου».

322 Συναφώς, το Πρωτοδικείο φρονεί ότι αρκεί η διαπίστωση ότι πρόκειται για νέο ισχυρισμό που προβλήθηκε κατά τη διάρκεια της δίκης, ο οποίος δεν στηρίζεται σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

323 Επικουρικώς, τονίζεται ότι οι ενάγοντες ουδόλως κατέδειξαν ότι η Επιτροπή κοινοποίησε εμπιστευτικές πληροφορίες σε άλλους αποδέκτες από εκείνους των οποίων γίνεται μνεία στην εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο και ότι τα κοινοποιηθέντα έγγραφα ήσαν προσβάσιμα, στην πράξη, σε κάθε βουλευτή και, περαιτέρω, στον Τύπο.

324 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να ακούσει τους ενάγοντες πριν από τη διαβίβαση των τριών επίμαχων εγγράφων στο Κοινοβούλιο ούτε να τους κοινοποιήσει τα έγγραφα αυτά πριν από την εν λόγω διαβίβαση, η αιτίαση των εναγόντων πρέπει να απορριφθεί συναφώς.

Επί της ομιλίας του Προέδρου της Επιτροπής της 25ης Σεπτεμβρίου 2003

325 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι, με την ομιλία του της 25ης Σεπτεμβρίου 2003 ενώπιον της Διασκέψεως των προέδρων των κοινοβουλευτικών ομάδων του Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος της Επιτροπής διατύπωσε λίαν σοβαρές κατηγορίες εις βάρος των εναγόντων και, ιδίως του Υ. Franchet, και ότι, κατά συνέπεια, δεν σεβάστηκε τα θεμελιώδη δικαιώματά τους.

326 Κατά την Επιτροπή, ο Πρόεδρός της, κατά την ομιλία αυτή, ουδόλως κατηγόρησε τους ενάγοντες. Πάντως, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι η εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία της ομιλίας αυτής (βλ. σκέψεις 297 και 298 ανωτέρω) δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Βεβαίως, με την ομιλία αυτή, ο Πρόεδρος της Επιτροπής υπογραμμίζει την έλλειψη διαφάνειας και επικοινωνίας μεταξύ του γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ και του μέλους της Επιτροπής που ασκεί την εποπτεία. Πάντως, υπονοεί ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς την εμπλοκή του γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ, καθώς και ενός άλλου υψηλόβαθμου υπαλλήλου στις παρατυπίες.

327 Για παράδειγμα, διαπιστώνει ότι, «[π]αρά τις οδηγίες που έδωσε η προηγούμενη Επιτροπή περί απομακρύνσεως από τα όργανα αυτά [...], ο γενικός διευθυντής συνεχίζει, πάντως, τη συνεργασία με τους φορείς αυτούς υπό διαφορετικές μορφές και σύμφωνα με άλλες λεπτομέρειες εφαρμογής», ότι «[κ]ατά συνέπεια παρατηρήθηκαν παρεκκλίσεις» και «[ο]ρισμένες εκθέσεις οικονομικού ελέγχου [...] επισήμαιναν παρατυπίες ενίοτε σοβαρές ή πολύ σοβαρές σε σχέση με τα ισχύοντα νομοθετήματα, οι οποίες προκαλούσαν βλάβη στα οικονομικά συμφέροντα της Ενώσεως». Συνεχίζει

υπογραμμίζοντας ότι τα πραγματικά περιστατικά εκτέθηκαν στην Επιτροπή «σε όλη τη σοβαρότητα και σε όλη την έκτασή τους τον Μάιο του 2003, στο πρώτο λεπτομερές υπόμνημα που κοινοποίησε [η] OLAF στον γενικό γραμματέα », ότι, «[ε]κτός της σοβαρότητας των πραγματικών περιστατικών, το πρωτοφανές και πλέον επιβαρυντικό στοιχείο ήταν η μομφή κατά του ίδιου του γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ και ενός άλλου υψηλόβαθμου υπαλλήλου, στην υπόθεση Datashops» και ότι «[έ]νας ουσιαστικός κρίκος χάθηκε», δηλαδή «αυτός της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης της πολιτικής εξουσίας προς ένα γενικό διευθυντή, πράγμα που έθετε την υπόθεση Ευρωστάτ συνολικώς σε μια εντελώς διαφορετική προοπτική και απαιτούσε την ενδελεχή αναθεώρηση της χρονολογικής σειράς των γεγονότων».

328 Αντλεί, μεταξύ άλλων, το συμπέρασμα ότι τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά «συνιστούν, πέραν του ενδεχομένου να αποτελούν ποινικά αδικήματα, παράδειγμα εσφαλμένων πρακτικών, χαλαρότητας [...] ακόμη και ερασιτεχνισμού στη διαχείριση και τον έλεγχο, προδήλων παρατυπιών και κινδύνων απάτης, αν όχι απάτης με όλη τη σημασία της λέξεως» και ότι «[τ]ην ευθύνη για όλα αυτά [φέρει] η υψηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της Ευρωστάτ».

329 Επιπλέον, όσον αφορά την έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ του γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ και του μέλους της Επιτροπής που ασκεί την εποπτεία, ο Πρόεδρος της Επιτροπής διαπιστώνει ότι, αφής περιήλθε στο γραφείο του, κατόπιν αιτήσεώς του, ένα «συνοπτικό υπόμνημα» τον Ιούλιο του 2002, κατόπιν της δημοσιεύσεως του ανακοινωθέντος της OLAF που γνωστοποιούσε τη διαβίβαση στις λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές των φακέλων που αφορούσαν την Ευρωστάτ, «το γραφείο είχε στη διάθεσή του κάποια κομμάτια του μωσαϊκού, κομμάτια ανεπαρκή, αφεαυτών, για να προκαλέσουν κάποια αντίδραση, διότι εξακολουθούσε να λείπει το πλέον σημαντικό στοιχείο», δηλαδή η «μομφή κατά του ίδιου του γενικού διευθυντή». Συνεχίζει, αναγνωρίζοντας ότι «[ο] καθένας μπορεί, ανάλογα με τη διοικητική νοοτροπία του, να αξιολογήσει την προφανή αυτή έλλειψη επικοινωνίας και, επομένως, αντιδράσεις», μάλιστα ότι «[ο]ρισμένοι μπορούν να θεωρήσουν ότι το γραφείο όφειλε να επιδείξει μεγαλύτερη επιμέλεια και να απαιτήσει την ενημέρωση την οποία ο γενικός διευθυντής δεν παρείχε αυτοβούλως». Φρονεί, πάντως, ότι πρέπει να προσδιοριστεί «[π]οιος είχε

συμφέρον να αποκρύψει την αλήθεια ως προς τα πραγματικά περιστατικά που ανάγονταν στο παρελθόν» και ότι αυτός δεν ήταν «[β]εβαίως το [μέλος της Επιτροπής]».

330 Προσήκει να τονισθεί ότι από τα αποσπάσματα αυτά προκύπτει σαφώς ότι, ακόμη και αν ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν κατηγορήσε ονομαστικά τον Υ. Franchet ως υπεύθυνο των παρατυπιών, του προσήψε ότι άφησε να προκληθούν οι παρατυπίες αυτές και θεώρησε ότι δεν υπήρχε καμία αμφιβολία όσον αφορά την ευθύνη του. Επιπλέον, τον κατηγορεί ευθέως ότι απέκρυψε την αλήθεια ως προς τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά. Ομοίως, αναφέρεται σε «άλλον υψηλόβαθμο υπάλληλο» σε σχέση με την υπόθεση Datashop, πράγμα το οποίο δεν αφήνει καμία αμφιβολία ως προς την ταυτότητα του D. Byk, του οποίου το όνομα είχε ήδη γίνει γνωστό στο κοινό από την ίδια την Επιτροπή.

331 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι, με την ομιλία αυτή, ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν σεβάσθηκε πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα των εναγόντων και, μεταξύ άλλων, την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας, στο μέτρο που οι δηλώσεις όπως «[τ]ην ευθύνη για όλα αυτά [φέρει] η υψηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της Ευρωστάτ» και η «μομφή κατά του γενικού διευθυντή της Ευρωστάτ και ενός άλλου υψηλόβαθμου υπαλλήλου», που περιλαμβάνονται στην ομιλία αυτή απηχούν την αντίληψη ότι οι ενάγοντες ευθύνονται για τις αθέμιτες χρηματοοικονομικές πρακτικές των οποίων γίνεται μνεία στην ομιλία. Η εν λόγω συμπεριφορά συνιστά κατάφωρη προσβολή της αρχής αυτής η οποία απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες.

332 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η Επιτροπή προέβη σε κατάφωρη προσβολή της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας με συνέπεια να στοιχειοθετείται η ευθύνη της Επιτροπής με το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 και με την ομιλία του Προέδρου της 25ης Σεπτεμβρίου 2003.

2. Επί των πειθαρχικών διαδικασιών

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

- ³³³ Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή υιοθέτησε αντιφατική συμπεριφορά. Πράγματι, αποφάσισε να κινήσει πειθαρχικές διαδικασίες τις οποίες ανέστειλε αμέσως εν αναμονή των αποτελεσμάτων των διοικητικών ερευνών που είχε προκαλέσει, στάση η οποία είναι ακόμη λιγότερο κατανοητή αν ληφθεί υπόψη ότι η κίνηση των εν λόγω πειθαρχικών διαδικασιών στηρίζεται σε πραγματικά περιστατικά τα οποία δεν διαφέρουν από το πλαίσιο εντός του οποίου η Επιτροπή αποφάσισε να παράσχει την αρωγή της στους ενάγοντες. Οι ενάγοντες επισημαίνουν ότι το γεγονός ότι κατατέθηκε καταγγελία στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας δεν εμποδίζει το θεσμικό όργανο να συνεχίσει την πειθαρχική διαδικασία, διότι ενδεχόμενη κύρωση μπορεί να επιβληθεί στο πλαίσιο πειθαρχικής διαδικασίας μόνο μετά την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας που διεξήχθη ενώπιον των εθνικών δικαστικών αρχών.
- ³³⁴ Κατά τους ενάγοντες, η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας πριν από την ολοκλήρωση των εσωτερικών ερευνών στερείται παντελώς νοήματος και είναι αντίθετη προς την αρχή της ορθής διαχείρισης και της χρηστής διοικήσεως. Πράγματι, δυνάμει των γενικών διατάξεων που αφορούν τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στις *Informations administratives* αριθ. 86-2004, της 30ής Ιουνίου 2004, ο γενικός διευθυντής διοικήσεως και προσωπικού κινεί την πειθαρχική διαδικασία μετά την έκθεση της Υπηρεσίας ερευνών και πειθαρχικών κυρώσεων της Επιτροπής (IDOC) ή, ενδεχομένως, αμέσως μετά την έκθεση της OLAF.
- ³³⁵ Πάντως, εν προκειμένω, η Επιτροπή, κινώντας, στις 9 Ιουλίου 2003, πολλαπλές και παράλληλες πειθαρχικές διαδικασίες, ενήργησε υπό το κράτος πανικού για να «κατευνάσει τα πνεύματα», πράγμα το οποίο προκύπτει από τη θέση που έλαβε ο πρόεδρος της επιτροπής εποπτείας της OLAF κατά την παρέμβαση του γενικού γραμματέα της Επιτροπής επ' ευκαιρία της συνεδριάσεως της επιτροπής εποπτείας στις 3 Σεπτεμβρίου 2003. Πράγματι, η Επιτροπή όφειλε να αναμείνει την έκβαση των

εργασιών των εσωτερικών ερευνών που είχε αναθέσει, την έκβαση των εργασιών της OLAF και την έναρξη των εργασιών, οι οποίες δεν είχαν ακόμη αρχίσει, της IDOC και τα αποτελέσματά τους, πριν αποφανθεί επί του ζητήματος της κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά των εναγόντων.

336 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι, ακόμη και αν η απόφαση περί κινήσεως των πειθαρχικών διαδικασιών δεν συνιστά βλαπτική πράξη, μπορεί να προκαλέσει βλάβη λόγω του ατιμωτικού χαρακτήρα που ενέχει μια τέτοια απόφαση.

337 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας δεν είναι παρά ένα προπαρασκευαστικό στάδιο της διαδικασίας, το οποίο δεν προδικάζει την τελική θέση της διοικήσεως και δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ως βλαπτική πράξη. Επιπλέον, οι ενάγοντες δεν καταδεικνύουν ότι οι πράξεις στις οποίες πρόβη η ΑΔΑ στερούνταν παντελώς νομιμότητας, ενώ οι αιτιάσεις που διατύπωσε η ΑΔΑ για να δικαιολογήσει την κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών στηρίζονταν σε πλείονες εκθέσεις και σε πληροφορίες που κοινοποίησε η OLAF με τα σημειώματα της 3ης και της 19ης Απριλίου 2003.

338 Κατά την Επιτροπή, ήταν σκόπιμο να ανασταλούν οι πειθαρχικές διαδικασίες κατά των εναγόντων για να αποφευχθούν οι ενδεχόμενες παρεμβολές στις εν λόγω διαδικασίες των ποινικών διαδικασιών που έχουν ήδη κινηθεί σχετικά με παρεμφερή πραγματικά περιστατικά, τούτο δε κατά μείζονα λόγο εφόσον οι εθνικές δικαστικές αρχές έχουν στη διάθεσή τους μέσα έρευνας τα οποία δεν διαθέτουν οι διοικητικές αρχές.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

339 Οι ενάγοντες προσάπτουν στην Επιτροπή, αφενός, ότι αποφάσισε την κίνηση πειθαρχικών διαδικασιών τις οποίες ανέστειλε αμέσως εν αναμονή των αποτελεσμάτων ερευνών και, αφετέρου, ότι κίνησε τις πειθαρχικές διαδικασίες πριν ολοκληρωθούν οι εσωτερικές έρευνες.

340 Εκ προοιμίου, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η απόφαση της ΑΔΑ να κινήσει πειθαρχική διαδικασία δεν είναι παρά ένα προπαρασκευαστικό στάδιο της διαδικασίας. Δεν προδικάζει την τελική θέση της διοικήσεως και δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ως βλαπτική πράξη, υπό την έννοια του άρθρου 91 του ΚΥΚ. Επομένως, δεν μπορεί να προσβληθεί παρά παρεμπιπτόντως στο πλαίσιο ενδίκου βοηθήματος κατά τελικής πειθαρχικής αποφάσεως βλαπτικής για τον υπάλληλο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Μαρτίου 2003, T-166/02, Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2003, σ. I-A-89 και II-471, σκέψη 37).

341 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, το γεγονός ότι ανεστάλησαν οι πειθαρχικές διαδικασίες, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ προβλέπει ότι, «αν ο υπάλληλος διώκεται ποινικώς για τις ίδιες πράξεις, η κατάσταση του ρυθμίζεται οριστικά μόνο μετά την έκδοση αμετακλήτου δικαστικής αποφάσεως». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι η ΑΔΑ δεν μπορεί να ρυθμίσει οριστικά, από πειθαρχικής απόψεως, την κατάσταση του ενδιαφερομένου υπαλλήλου αποφαινόμενη επί πράξεων που αποτελούν συγχρόνως αντικείμενο ποινικής διαδικασίας, επί όσο χρόνο η εκδοθείσα από το επιληφθέν ποινικό δικαστήριο απόφαση δεν έχει καταστεί αμετάκλητη (απόφαση Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, σκέψη 340 ανωτέρω, σκέψη 45). Επομένως, το άρθρο 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ δεν παρέχει διακριτική ευχέρεια στην ΑΔΑ που είναι επιφορτισμένη με την οριστική ρύθμιση της καταστάσεως υπαλλήλου έναντι του οποίου έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία, σε αντιδιαστολή προς το άρθρο 7, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ, κατά το οποίο, στην περίπτωση ποινικής δίωξεως, το πειθαρχικό συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ότι αναβάλλει την έκδοση της αποφάσεως, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση

του δικαστηρίου (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 1998, Τ-74/96, Τζοάνος κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-129 και II-343, σκέψεις 32 και 33, και της 10ης Ιουνίου 2004, Τ-307/01, Françoise κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1669, σκέψη 59).

342 Διευκρινίζεται ότι το άρθρο 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ έχει διττό λόγο υπάρξεως. Αφενός, η εν λόγω διάταξη ανταποκρίνεται στην ανάγκη να μην επηρεάζεται η θέση του οικείου υπαλλήλου στο πλαίσιο της ποινικής διώξεως που έχει ασκηθεί εναντίον του λόγω πράξεων για τις οποίες έχει επίσης κινηθεί πειθαρχική διαδικασία εντός του θεσμικού οργάνου (απόφαση Τζοάνος κατά Επιτροπής, σκέψη 341 ανωτέρω, σκέψη 34). Αφετέρου, η αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας εν αναμονή της περατώσεως της ποινικής διαδικασίας παρέχει τη δυνατότητα να ληφθούν υπόψη, στο πλαίσιο της εν λόγω πειθαρχικής διαδικασίας, διαπιστώσεις επί των πραγματικών περιστατικών που περιλαμβάνονται στην απόφαση του ποινικού δικαστηρίου που έχει καταστεί αμετάκλητη. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι το άρθρο 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ καθιερώνει την αρχή κατά την οποία «εκκρεμούσης της ποινικής δίκης αναστέλλεται η πειθαρχική διαδικασία», η οποία δικαιολογείται, μεταξύ άλλων, από το γεγονός ότι τα εθνικά ποινικά δικαστήρια διαθέτουν σημαντικότερες εξουσίες έρευνας από ό,τι η ΑΔΑ (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Νοεμβρίου 2000, Τ-23/00, Α κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. I-A-263 και II-1211, σκέψη 37). Επομένως, στην περίπτωση κατά την οποία τα ίδια πραγματικά περιστατικά μπορούν να συνιστούν ποινικό αδίκημα και παράβαση των υποχρεώσεων του υπαλλήλου που απορρέουν από τον ΚΥΚ, η διοίκηση δεσμεύεται από τις διαπιστώσεις επί των πραγματικών περιστατικών που περιλαμβάνονται στην απόφαση του ποινικού δικαστηρίου. Αφού το ποινικό δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως, η διοίκηση δύναται, εν συνεχεία, να προβεί στον νομικό χαρακτηρισμό τους με γνώμονα την έννοια του πειθαρχικού παραπτώματος, εξετάζοντας ιδίως αν τα ως άνω περιστατικά συνιστούν παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ΚΥΚ (απόφαση Françoise κατά Επιτροπής, σκέψη 341 ανωτέρω, σκέψη 75).

343 Πράγματι, εν προκειμένω, δεδομένου ότι είναι σαφές ότι οι πειθαρχικές διαδικασίες που κινήθηκαν κατά των εναγόντων αφορούσαν, τουλάχιστον εν μέρει, τα ίδια πραγματικά περιστατικά με αυτά τα οποία αποτελούσαν το αντικείμενο των ποινικών διαδικασιών, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποφανθεί οριστικά ως προς την κατάσταση των εναγόντων, από πειθαρχικής απόψεως, εφόσον δεν είχε ακόμη εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση των ποινικών δικαστηρίων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Françoise κατά Επιτροπής, σκέψη 341 ανωτέρω, σκέψη 73).

344 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι ανέστειλε τις κινηθείσες κατά των εναγόντων πειθαρχικές διαδικασίες. Αντιθέτως, ήταν υποχρεωμένη να τις αναστείλει.

345 Όσον αφορά, στη συνέχεια, το γεγονός ότι η Επιτροπή κίνησε τις πειθαρχικές διαδικασίες πριν ολοκληρωθούν οι εσωτερικές έρευνες, είναι αληθές ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, των γενικών εκτελεστικών διατάξεων σχετικά με τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών, στο οποίο παραπέμπουν οι ενάγοντες, ορίζει τα εξής:

«Πριν αρχίσει την έρευνα, ο γενικός διευθυντής διοικήσεως και προσωπικού συμβουλευεται την [OLAF] για να βεβαιωθεί ότι η υπηρεσία αυτή δεν προβαίνει σε έρευνα από την πλευρά της και δεν προτίθεται να το πράξει. Εφόσον η OLAF διεξάγει έρευνα υπό την έννοια του κανονισμού 1073/1999, δεν θα κινηθεί καμία διοικητική έρευνα υπό την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, για τα ίδια πραγματικά περιστατικά.»

346 Επομένως, δυνάμει της ανωτέρω διατάξεως, δεν μπορεί να κινηθεί πειθαρχική διαδικασία, εφόσον βρίσκεται σε εξέλιξη η έρευνα της OLAF, η οποία αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά. Πάντως, η απόφαση αυτή δεν είχε ακόμη τεθεί σε εφαρμογή κατά τον χρόνο της εκδόσεως των αποφάσεων περί κινήσεως πειθαρχικών διαδικασιών, στις 9 Ιουλίου 2003. Τον χρόνο εκείνο, η ασκούσα επιρροή διάταξη ήταν το άρθρο 5, παράγραφος 2, της αποφάσεως C(2002) 540 της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών, η οποία όριζε τα εξής:

«Πριν αρχίσει την έρευνα, ο γενικός διευθυντής διοικήσεως και προσωπικού συμβουλευεται, κατ' αρχάς, την [OLAF] για να βεβαιωθεί ότι η υπηρεσία αυτή δεν προβαίνει σε έρευνα από την πλευρά της και δεν προτίθεται να το πράξει.»

347 Ακόμη και αν η διάταξη αυτή δεν περιείχε ρητή απαγόρευση κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας πριν από την περάτωση της έρευνας της OLAF που αφορούσε τα ίδια πραγματικά περιστατικά, ανακύπτει το ερώτημα ποια θα ήταν η χρησιμότητα της διατάξεως αυτής εάν δεν ερμηνευόταν υπό την ανωτέρω έννοια. Πράγματι, εάν είχε προβλεφθεί ότι ο γενικός διευθυντής διοικήσεως και προσωπικού όφειλε να βεβαιωθεί ότι η OLAF δεν προέβαινε από την πλευρά της σε έρευνα και δεν είχε την πρόθεση να το πράξει, αυτό θα κατέληγε στο να γίνει δεκτό ότι, εάν αυτό συνέβαινε, τότε δεν μπορούσε ακόμη να κινηθεί πειθαρχική έρευνα.

348 Εξάλλου, το άρθρο 5, παράγραφος 7, της αποφάσεως C(2002) 540 προέβλεπε ότι, «[ό]ταν η ΑΔΑ παραλαμβάνει έκθεση έρευνας της OLAF, την εξετάζει, εφόσον συντρέχει λόγος, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο εβδομάδων και, εάν το κρίνει σκόπιμο, ζητεί από την OLAF να συμπληρώσει την έκθεση ή να προβεί σε πρόσθετη διοικητική έρευνα». Επομένως, η ΑΔΑ ελάμβανε την απόφασή της να προβεί ενδεχομένως σε διοικητική έρευνα και, εφόσον είναι αναγκαίο, στην κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας βάσει της εν λόγω εκθέσεως έρευνας της OLAF.

349 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1073/1999, τα θεσμικά όργανα δίνουν στις εσωτερικές έρευνες τη συνέχεια, ιδίως πειθαρχική και δικαστική, την οποία απαιτούν τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών.

350 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή δεν έπρεπε να αποφασίσει την κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών στις 9 Ιουλίου 2003, ενώ οι έρευνες της OLAF, που αφορούσαν τα ίδια πραγματικά περιστατικά, δεν είχαν ακόμη περατωθεί. Θα μπορούσε να λάβει τέτοια απόφαση μόνο μετά τις 25 Σεπτεμβρίου 2003, αφού παρέλαβε τις τελικές εκθέσεις ερευνών.

351 Επομένως, η Επιτροπή παρέβη τους κανόνες που διέπουν την πειθαρχική διαδικασία και απαγορεύουν την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας πριν από την περάτωση των ερευνών της OLAF.

352 Επισημαίνεται ότι ο σκοπός που επιδιώκεται με τους κανόνες αυτούς είναι, ιδίως, να προστατευθεί ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος εξασφαλίζοντας ότι η ΑΔΑ διαθέτει, πριν από την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, τα ακριβή και ασκούντα επιρροή στοιχεία, ιδίως για την απαλλαγή του, τα οποία συγκεντρώθηκαν επ' ευκαιρία της έρευνας που διεξήγαγε η ΟΛΑΦ, η οποία έχει στη διάθεσή της περισσότερα μέσα έρευνας. Επομένως, οι προαναφερθέντες κανόνες που διέπουν την πειθαρχική διαδικασία συνιστούν κανόνες δικαίου που παρέχουν δικαιώματα στους ιδιώτες.

353 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι πρόκειται για κατάφωρη παράβαση των κανόνων αυτών εφόσον η Επιτροπή δεν διαθέτει περιθώρια εκτιμήσεως όσον αφορά την υποχρέωση που της επιβάλλεται να τηρεί τους κανόνες σχετικά με τη διοικητική διαδικασία. Άλλωστε, από τη δικογραφία προκύπτει ότι δεν αποκλείεται εντελώς το ενδεχόμενο να κίνησε η Επιτροπή τις εν λόγω πειθαρχικές διαδικασίες για να «κατευνάσει τα πνεύματα», όπως ισχυρίζονται οι ενάγοντες. Επομένως, η Επιτροπή δεν έλαβε αρκούντως υπόψη τα συμφέροντα των εναγόντων καθόσον προέβη στην κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών πριν από την ολοκλήρωση των ερευνών.

3. Επί των διαφόρων ερευνών της Επιτροπής και επί της διεξαγωγής τους

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

354 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι εθίγησαν τα θεμελιώδη δικαιώματά τους με τη σύσταση της task-force, διότι αυτή είχε συγκροτηθεί από υπαλλήλους οι οποίοι δεν ανήκαν στην ΟΛΑΦ και δεν υπάγονταν, επομένως, στους αυστηρούς κανόνες που ισχύουν για τους υπαλλήλους της ΟΛΑΦ όσον αφορά την εξουσιοδότηση, την εντολή και την τήρηση του απορρήτου σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 1073/1999, τούτο δε έστω και αν η task-force είχε τεθεί, στις 23 Ιουλίου 2003, υπό την άμεση εποπτεία του γενικού

διευθυντή της OLAF. Επιπλέον, καθώς η Επιτροπή είχε αποφασίσει να ενισχύσει το προσωπικό της OLAF κατά 20 διοικητικές μονάδες για τον φάκελο Ευρωστάτ, οι διασυνδέσεις μεταξύ των δύο αυτών ομάδων εργασίας δεν ήταν γνωστές.

355 Κατά τους ενάγοντες, η σύγχυση που δημιούργησαν οι διαδικασίες προέρχεται από τον μεγάλο αριθμό των διοικητικών ερευνών. Πράγματι, τουλάχιστον οκτώ έρευνες διεξήγοντο, παράλληλα, στην υπόθεση Ευρωστάτ: τουλάχιστον πέντε έρευνες από την OLAF, μια έρευνα από τη SAI, μια έρευνα από την task-force και μια έρευνα από τη γενική διεύθυνση (ΓΔ) «Προϋπολογισμός» της Επιτροπής. Επιπλέον, είχαν επιληφθεί της υποθέσεως δύο εθνικές δικαστικές αρχές. Η ύπαρξη των διαφόρων αυτών ερευνών, οι λεπτομέρειες εφαρμογής τους και οι επικαλύψεις είχαν προκαλέσει πολλά ερωτηματικά, όπως αν στο πλαίσιο των ερευνών αυτών τηρείται η αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με τις δαπάνες.

356 Το έγγραφο του γενικού γραμματέα της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2003, δεν απαντά στα ερωτήματά τους συναφώς. Οι ενάγοντες σημειώνουν ότι ο σκοπός της task-force μέχρι τις 23 Ιουλίου 2003 ήταν να επιφορτισθεί με τις εσωτερικές και εξωτερικές πτυχές των ερευνών που διεξήγαγε η OLAF και να αναλάβει διοικητική έρευνα προκειμένου να αξιολογήσει τις ευθύνες του προσωπικού ως προς τις δημοσιονομικές παρατυπίες. Με την έκθεσή της της 24ης Σεπτεμβρίου 2003, με τίτλο «Έκθεση της task-force Eurostat (TFES) — Περίληψη και συμπεράσματα», η task-force τόνισε μια σειρά προβλημάτων και ερωτημάτων που αφορούσαν πράγματι τους ενάγοντες και, εν πάση περιπτώσει, τον Y. Franchet.

357 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι το γεγονός ότι το προσωπικό της IDOC τέθηκε στη διάθεση της task-force δεν είναι αθώο και δεν στερείται συνεπειών για τη διοικητική έρευνα την οποία η IDOC θα μπορούσε να κληθεί να πραγματοποιήσει στον φάκελο Ευρωστάτ. Πράγματι, δεδομένου ότι η task-force είχε οπωσδήποτε εξετάσει τα ζητήματα σχετικά με τους ενάγοντες και τα οποία μπορούσαν να αφορούν την προσωπική εμπλοκή τους, η IDOC φαίνεται ότι προέβη σε έρευνα εκτός του οργανικού πλαισίου της.

- 358 Εξάλλου, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή προσέβαλε την αρχή της χρηστής διοικήσεως. Πράγματι, ποτέ δεν άσκησαν το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως στο πλαίσιο των πολυάριθμων ερευνών που κίνησε η Επιτροπή. Τους είχε παρασχεθεί μόνον η δυνατότητα να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις του επί της εκθέσεως της ΓΔ «Προϋπολογισμός» του Ιουνίου του 2003.
- 359 Η συμπεριφορά αυτή καταδεικνύει χρόνια έλλειψη επικοινωνίας και διαφάνειας έναντι της Ευρωστάτ. Οι ενάγοντες διερωτώνται γιατί ο δημοσιονομικός ελεγκτής ουδέποτε απευθύνθηκε στην Ευρωστάτ για να ζητήσει εκ μέρους της διευκρινίσεις ή ανταλλαγή απόψεων κατόπιν της διαβίβασης της εκθέσεως ελέγχου Datashop και γιατί απευθύνθηκε άμεσα στην OLAF κατά τρόπο ιδιαίτερα ανησυχητικό. Ο δημοσιονομικός ελεγκτής δεν κράτησε για την Ευρωστάτ κανένα αντίτυπο του υπομνήματός του της 2ας Μαρτίου 2000 προς την OLAF, και τούτο αντίθετα προς τις συστάσεις που περιείχονταν στο υπόμνημα αυτό. Ουδέποτε απευθύνθηκε στην Ευρωστάτ ούτε όσον αφορά ενδεχόμενες ανεπάρκειες ως προς τους μηχανισμούς διαχείρισεως ή ελέγχου ενώ ο ίδιος, η SAI και η ΓΔ «Προϋπολογισμός» είχαν διατυπώσει τέτοιες αιτιάσεις το 2003. Εάν οι αιτιάσεις αυτές ήσαν βάσιμες και αν υπήρχε υλικό για τις σοβαρές κατηγορίες που διατύπωσε και δημοσιοποίησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, οι υπηρεσίες αυτές θα έπρεπε να προσφύγουν στο ενδιαφερόμενο μέλος της Επιτροπής. Πάντως, παρέμειναν αδρανείς επί πλείονα έτη. Κατά τους ενάγοντες, τίποτε δεν μπορεί να δικαιολογήσει την αδράνεια που κατ' επανάληψη επέδειξε η Επιτροπή.
- 360 Επιπλέον, οι ενάγοντες αναφέρονται σε δύο κοινοβουλευτικές ερωτήσεις που απευθύνθηκαν στην Επιτροπή τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο του 2003, οι οποίες καθιστούν εμφανή την αμηχανία που προκαλούν οι συμπεριφορές της Επιτροπής και της OLAF στην υπόθεση Ευρωστάτ, καθώς και τη νομιμότητα των αποφάσεων που ελήφθησαν. Ισχυρίζονται επίσης ότι ο Τύπος αποκάλυψε τον «σάλο» που προκάλεσαν η Επιτροπή και η OLAF.
- 361 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, όσον αφορά τη σύσταση της task-force, ότι ο γενικός γραμματέας της παρέσχε διεξοδικές εξηγήσεις ως προς το σημείο αυτό στους ενάγοντες, με το έγγραφο της 10ης Οκτωβρίου 2003. Επιπλέον, από την έκθεση της task-force, της 24ης Σεπτεμβρίου 2003, προκύπτει σαφώς ότι αυτή επικέντρωσε τις εργασίες της στις συστηματικές δυσλειτουργίες και δεν διατύπωσε συμπεράσματα όσον αφορά τα πρόσωπα. Ο ορισμός μελών της IDOC προκειμένου να αποτελέσουν τμήμα της task-force πραγματοποιήθηκε ad hoc, για να εμπλουτίσει τη δέσμη

αρμοδιοτήτων της task-force. Κατά την Επιτροπή, ο ορισμός αυτός ήταν δυνατός, διότι οι δραστηριότητες της task-force δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως C(2002) 540, αλλά εξυπηρετούσαν διαφορετικό σκοπό από αυτόν των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών, δηλαδή την επισήμανση των συστηματικών δυσλειτουργιών.

362 Εν πάση περιπτώσει, οι ενάγοντες δεν μπορούν να κρίνουν τη σκοπιμότητα του τρόπου με τον οποίον η Επιτροπή αποφάσισε να προβεί στις εσωτερικές έρευνες που σκοπούσαν στη διαλεύκανση του συνόλου των δραστηριοτήτων της Ευρωστάτ, εφόσον οι διάφορες αυτές έρευνες δεν είχαν επηρεάσει τα ατομικά τους δικαιώματα.

363 Όσον αφορά το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως, οι ενάγοντες αναγνωρίζουν οι ίδιοι ότι είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους επί της εκθέσεως της ΓΔ «Προϋπολογισμός» του Ιουνίου του 2003.

364 Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν απόκειται σ' αυτήν, στο παρόν στάδιο, να απαντήσει σε ισχυρισμούς που αναφέρονται ειδικά στο περιεχόμενο των κατηγοριών συνεπεία των οποίων κίνησε πειθαρχικές διαδικασίες κατά των εναγόντων. Μόνο στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών θα εξετάζονταν τα επιχειρήματα των εναγόντων που τείνουν να καταδείξουν την έλλειψη ερείσματος των αιτιάσεων που διατυπώθηκαν σε βάρος τους, με σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

365 Πρώτον, όσον αφορά τη σύσταση της task-force, αρκεί η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες δεν απέδειξαν συγκεκριμένα ως προς τι η απλή σύσταση της task-force προσέβαλε τα

θεμελιώδη δικαιώματά τους και ως προς τι η ενδεχόμενη έλλειψη δυνατότητας δημιουργίας της θα είχε επηρεάσει άμεσα τα δικαιώματά τους. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το επιχειρήμα αυτό.

366 Δεύτερον, όσον αφορά τον μεγάλο αριθμό των ερευνών, αρκεί επίσης η διαπίστωση ότι οι ενάγοντες δεν αποδεικνύουν συγκεκριμένα ως προς τι η απλή κίνηση και η ύπαρξη των διαφόρων αυτών ερευνών συνιστά κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που τους απονέμει δικαιώματα. Ακόμη και αν πράγματι υπήρχε σύγχυση αντικειμένου αυτών των ερευνών, δεν απόκειται στους ενάγοντες να κρίνουν τη σκοπιμότητα του τρόπου με τον οποίον η Επιτροπή αποφάσισε να διεξαγάγει τις εσωτερικές έρευνες που αποσκοπούσαν στη διαλεύκανση του συνόλου των δραστηριοτήτων της Ευρωστάτ, όπως διαπιστώνει η Επιτροπή. Επιπλέον, το ζήτημα σχετικά με την τήρηση, στο πλαίσιο των ερευνών, της αρχής της αναλογικότητας σε σχέση με τις δαπάνες ουδόλως εμπίπτει σε κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα στους ιδιώτες. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα σχετικά με τον μεγάλο αριθμό των ερευνών.

367 Τρίτον, όσον αφορά την προβαλλόμενη προσβολή της αρχής της χρηστής διοικήσεως στο μέτρο που η Επιτροπή ουδέποτε άκουσε τους ενάγοντες στο πλαίσιο των πολυαριθμών ερευνών τις οποίες κίνησε, αρκεί η διαπίστωση ότι το δικαίωμα της προηγούμενης ακροάσεως των εναγόντων ήδη εξετάστηκε ανωτέρω, στο πλαίσιο της εξετάσεως των συγκεκριμένων επιχειρημάτων που προβλήθηκαν συναφώς. Πρέπει απλώς να υπομνησθεί ότι, εφόσον δεν επρόκειτο, εκ μέρους της Επιτροπής, για βλαπτικές για τους ενάγοντες πράξεις, η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας δεν μπορεί να προβληθεί λυσιτελώς από τους ενάγοντες για να επικρίνουν το γεγονός ότι δεν είχαν ακουστεί πριν από την κατάρτιση των εκθέσεων ή υπομνημάτων στο πλαίσιο των διαφόρων ερευνών.

368 Τέλος, όσον αφορά τις άλλες γενικές επικρίσεις που διατυπώθηκαν σχετικά με τη συμπεριφορά της Επιτροπής, αρκεί να διαπιστωθεί εκ νέου ότι οι ενάγοντες δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη κατάφωρης παραβάσεως κανόνα δικαίου που τους απονέμει δικαιώματα.

4. Επί της αρνήσεως προσβάσεως στα έγγραφα

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

- 369 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή αρνείται να τους κοινοποιήσει τα έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή της και προέρχονται από την OLAF, προσβάλλοντας έτσι το θεμελιώδες δικαίωμα της προσβάσεως στα έγγραφα, το οποίο καθιερώνουν το άρθρο 255 ΕΚ, το άρθρο 41 του Χάρτη και ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43).
- 370 Οι ενάγοντες αναφέρονται στις προσφυγές που άσκησαν βάσει του κανονισμού 1049/1999 στο πλαίσιο των συνεκδικασθεισών υποθέσεων T-391/03 και T-70/04. Πάντως, υπογραμμίζουν ότι η αιτιάσή τους στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής είναι ανεξάρτητη από τον κανονισμό 1049/1999, διότι αφορά το δικό τους συμφέρον, ανεξαρτήτως του δικαιώματος προσβάσεως κάθε πολίτη σε έγγραφα της Επιτροπής. Έχουν εντελώς ιδιαίτερο συμφέρον στην κοινοποίηση των εγγράφων τα οποία βρίσκονται στην κατοχή της Επιτροπής και προέρχονται από την OLAF, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής καταστάσεώς τους στο πλαίσιο της υποθέσεως Ευρωστάτ.
- 371 Ειδικότερα, η Επιτροπή αρνήθηκε να κοινοποιήσει το έγγραφο και το σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003 που απευθύνθηκαν στις γαλλικές δικαστικές αρχές, δικαιολογώντας την άρνηση αυτή, στο έγγραφο της 10ης Οκτωβρίου 2003, με το γεγονός ότι τα ως άνω έγγραφα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα ανακριτικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο. Πάντως, πρόκειται για ουσιώδη έγγραφα στο πλαίσιο του φακέλου αυτού τα οποία μπορούν να παράσχουν στους ενάγοντες τη δυνατότητα να εκτιμήσουν και να επικρίνουν το νομότυπο της συμπεριφοράς της Επιτροπής και της διοικητικής υπηρεσίας της, της OLAF, καθώς και να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους.

372 Η Επιτροπή αναφέρεται απλώς στο γεγονός ότι οι ενάγοντες άσκησαν προσφυγές στο πλαίσιο των συνεκδικασθεισών υποθέσεων T-391/03 και T-70/04 στηριζόμενες στον κανονισμό 1049/1999 και υπογραμμίζει ότι η αίτηση προσβάσεως και η απόρριψή της εντάσσονται στο πλαίσιο του κανονισμού αυτού.

β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

373 Στο μέτρο που επικαλούνται την πρόσβαση στα έγγραφα βάσει του κανονισμού 1049/1999, το αίτημα των εναγόντων δεν εμπίπτει στην παρούσα διαδικασία, διότι το αίτημα αυτό εξετάστηκε ήδη στο πλαίσιο της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 2006, T-391/03 και T-70/04, Franchet και Byk κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. II-2023).

374 Επιπλέον, στο μέτρο που οι ενάγοντες επικαλούνται το ιδιαίτερο συμφέρον τους, αρκεί η διαπίστωση ότι τους παρεσχέθη, κατά την παρούσα διαδικασία, η πρόσβαση στο έγγραφο και στο σημείωμα της 19ης Μαρτίου 2003, τα οποία κοινοποιήθηκαν στις γαλλικές δικαστικές αρχές και, επομένως, υπερασπίστηκαν λυσιτελώς τα δικαιώματά τους. Ομοίως, τους παρεσχέθη, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η πρόσβαση στο σημείωμα της OLAF της 16ης Μαΐου 2003, για το οποίο γίνεται λόγος στο ανακοινωθέν Τύπου της 19ης Μαΐου 2003, και υπερασπίστηκαν λυσιτελώς τα δικαιώματά τους.

375 Επομένως, παρέλκει η εξέταση του αιτήματος προσβάσεως στα έγγραφα της OLAF τα οποία βρίσκονται στην κατοχή της Επιτροπής.

376 Από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων προκύπτει ότι η Επιτροπή διέπραξε πλείονα πταίσματα δυνάμενα να θεμελιώσουν την ευθύνη της Κοινότητας. Τα πταίσματα αυτά συνίστανται στη δημοσίευση του ανακοινωθέντος Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003, στην ομιλία του Προέδρου της της 25ης Σεπτεμβρίου 2003 και στην κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών πριν από την ολοκλήρωση των ερευνών.

377 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί το υποστατό των προβαλλομένων ζημιών και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των παρανόμων ενεργειών που διαπίστωσε το Πρωτοδικείο και των ζημιών που υπέστησαν οι ενάγοντες.

Γ — *Επί της ζημίας και του αιτιώδους συνδέσμου*

378 Λαμβανομένου υπόψη της ιδιαίτερας στενής σχέσεως που υφίσταται, υπό τις συνθήκες της παρούσας υποθέσεως, μεταξύ του ζητήματος αν οι ενάγοντες υπέστησαν ζημία δυνάμενη να αποκατασταθεί και του ζητήματος του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των διαπιστωθεισών παρανομιών και της προβαλλομένης ζημίας, τα δύο αυτά ζητήματα πρέπει να εξετασθούν από κοινού.

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

α) Επί της ηθικής βλάβης

379 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται, κατ' αρχάς, ότι η επαγγελματική φήμη τους, η οποία ετύχχανε καθολικής αναγνώρισεως και εκτιμήσεως, τόσο εντός της Ευρωστάτ και της Επιτροπής όσο και εκτός του οργάνου αυτού, «σπιλώθηκε δημοσίως». Οι ενάγοντες,

χωρίς προειδοποίηση, χωρίς να ασκήσουν το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως, «κακολογήθηκαν, στο πλαίσιο ενστικτώδους αντιδράσεως άμυνας» η οποία δεν είναι αντάξια του συνόλου της ιεραρχίας. Επιπλέον, οι βίαιες επιθέσεις μιας μερίδας του γερμανικού Τύπου κατά των εναγόντων, στηριζόμενες σε δηλώσεις εντελώς ξένες προς τα πραγματικά περιστατικά, οι οποίες διατυπώθηκαν εντός του Κοινοβουλίου και από ορισμένους υπαλλήλους, υποχρέωσαν τους ενάγοντες να υποβάλουν μηνύσεις λόγω συκοφαντικής δυσφημίσεως, στις 21 Μαΐου 2003.

380 Οι ενάγοντες επικαλούνται, πράγματι, απόρριψη από το επαγγελματικό τους περιβάλλον και ανεπανόρθωτη βλάβη της υπολήψεώς τους. Ισχυρίζονται ότι υπέστησαν ένα πραγματικό «επαγγελματικό “λιντσάρισμα”». Συναφώς, οι ενάγοντες αναφέρονται στην παρέμβαση του γενικού γραμματέα της Επιτροπής, ενώπιον της επιτροπής εποπτείας της OLAF, στις 3 Σεπτεμβρίου 2003.

381 Ο Υ. Franchet, ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε τον Μάρτιο του 2004, αντιμετώπισε την πλήρη και απότομη διακοπή κάθε σχέσεως με τους συνεργάτες του, τους συναδέλφους του και το επαγγελματικό του περιβάλλον. Εκστομίσθηκαν «φήμες» κατά τρόπο επιθετικό και άδικο απέναντί του.

382 Όσον αφορά τον D. Byk, έστω και αν θεωρήθηκε ο καλύτερος, από την επιτροπή επιλογής, για τη θέση του διευθυντή της Ευρωστάτ, για την οποία είχε υποβάλει υποψηφιότητα κατόπιν της αναδιοργανώσεως της Ευρωστάτ, δεν διορίστηκε λόγω της διαδικασίας που είχε κινηθεί εναντίον του. Αφού μετατέθηκε στη ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση», αναγκάστηκε να εγκαταλείψει κάθε προοπτική και κάθε ελπίδα να ανεύρει στο μέλλον εργασία αντίστοιχη προς την εξειδίκευσή του και την πείρα του. Οι αβάσιμες κατηγορίες, που διαδόθηκαν στον Τύπο, είναι η αιτία τεράστιας οδύνης και βέβαιης απογνώσεως.

383 Άλλωστε, οι ενάγοντες εκθέτουν τις σοβαρές συνέπειες για την ιδιωτική και την κοινωνική τους ζωή. Οι οικείοι τους είχαν αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αυτό. Επιπλέον, υπήρξαν επιπτώσεις στην κατάσταση της υγείας των εναγόντων και ο D. Byk

υπέστη εγκεφαλικό επεισόδιο, που οφειλόταν ενδεχομένως στο άγχος και τον εκνευρισμό που προκάλεσε η υπόθεση Ευρωστάτ. Θεωρούν ότι υπήρξαν τα εξιλαστήρια θύματα ενός πολιτικού παιχνιδιού το οποίο αναπτύχθηκε γύρω τους και το οποίο υπέστησαν σε μεγάλο βαθμό σεβόμενοι το καθήκον εξεμύθειας.

384 Όσον αφορά την εκτίμηση της ηθικής βλάβης, οι ενάγοντες την υπολογίζουν, προσωρινώς, σε 800 000 ευρώ, πράγμα που αντιστοιχεί στη σοβαρότητα των πταισμάτων στα οποία υπέπεσαν η Επιτροπή και η OLAF και των συνεπειών που αυτές είχαν στη σωματική και ψυχική υγεία τους. Το ποσόν αυτό θα πρέπει να κατανεμηθεί ισομερώς μεταξύ των εναγόντων, διότι επλήγησαν από τις ίδιες παράνομες ενέργειες, υπό τις ίδιες συνθήκες και οι συνέπειες για την κατάσταση της υγείας τους, μολονότι ελαφρώς διαφορετικές, πρέπει να εκτιμηθούν κατά τον ίδιο τρόπο.

385 Κατά τους ενάγοντες, εάν η Επιτροπή και η OLAF είχαν αντιδράσει ήδη από της διαβίβασης των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου στην οποία είχε προβεί ο Υ. Franchet, από το 2000, για τους επίμαχους φακέλους, και εάν είχε αρχίσει διάλογος από τότε, δεν θα είχε ανακύψει ποτέ υπόθεση Ευρωστάτ και κανείς δεν θα είχε ενοχληθεί άδικα. Η έλλειψη αντιδράσεως της Επιτροπής και της OLAF ήταν σε μεγάλο βαθμό η αιτία της τροπής που έλαβαν τα γεγονότα στη συνέχεια και των αδικαιολόγητων κατηγοριών που διατυπώθηκαν κατά των εναγόντων.

386 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι, κατά γενική αντίληψη, είναι ένοχοι, έστω και αν η ποινική ανάκριση που αφορά τον D. Byk βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη στο Παρίσι και οι πειθαρχικές διαδικασίες δεν έχουν ολοκληρωθεί. Η δημόσια καταδίκη χωρίς δικαστική απόφαση και χωρίς προηγούμενη έρευνα συνιστά σοβαρό παράπτωμα και την πηγή σημαντικής και αυξανόμενης ηθικής βλάβης, στο μέτρο που η οδύνη επιμένει. Η εν λόγω δημόσια καταδίκη θα μπορούσε να έχει επιπτώσεις και στην έκβαση της έρευνας ενώπιον των γαλλικών δικαστικών αρχών.

387 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η κατάσταση που βίωσαν οι ενάγοντες μπορεί να συνιστά ηθική βλάβη. Πάντως δεν αντιλαμβάνεται πώς η ενδεχόμενη βλάβη υπολογίστηκε σε 800 000 ευρώ, ούτε άλλωστε ποιο τμήμα του ποσού αυτού αντιστοιχεί σε έκαστο εκ των εναγόντων και επί ποίας βάσεως.

β) Επί της υλικής ζημίας

388 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η υλική ζημία τους συνίσταται κατ' ουσίαν στα σημαντικά έξοδα στα οποία χρειάστηκε να υποβληθούν για να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους από την ημερομηνία (Μάιος του 2003) κατά την οποία έλαβαν γνώση, για πρώτη φορά, των εναντίον τους κατηγοριών.

389 Υπολογίζουν την υλική ζημία σε 200 000 ευρώ, προσωρινώς και υπό την επιφύλαξη προσαυξήσεως. Η ζημία αυτή θα μπορούσε να μειωθεί στην περίπτωση κατά την οποία το Πρωτοδικείο θα αποφάσιζε να καταδικάσει την Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

390 Με το υπόμνημα απαντήσεως, οι ενάγοντες διευκρινίζουν ότι η υλική ζημία δεν συνίσταται αποκλειστικά στην εξόφληση των εξόδων και αμοιβών δικηγόρων ως δικαστικών εξόδων. Πράγματι εξακολουθούν να βαρύνονται με σημαντικές δαπάνες που δεν καλύπτονται από τα δικαστικά έξοδα, όπως τα έξοδα μετακινήσεως που προκύπτουν από τις πολυάριθμες μετακινήσεις μεταξύ Νίκαιας και Λουξεμβούργου, μάλιστα δε και μέχρι τις Βρυξέλλες, από της ενάρξεως της διαδικασίας αυτής τον Μάιο του 2003. Επιπλέον, οι ενάγοντες χρειάστηκε να αμυνθούν, από της ημερομηνίας αυτής, και να ζητήσουν την αρωγή των δικηγόρων τους, ενώπιον της OLAf και καθ' όλη τη διάρκεια της διοικητικής προδικασίας αιτήσεως και ενστάσεως, ενώ οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτονται από τα δικαστικά έξοδα. Επιπλέον, υπήρξαν πρόσθετες δαπάνες και έξοδα που προέκυψαν από τις έρευνες που διεξήχθησαν στη Γαλλία και καλύπτουν μετακινήσεις και αμοιβές Γάλλων δικηγόρων. Οι ενάγοντες αναφέρονται και στην προσφυγή τους στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/1999.

391 Οι ενάγοντες είναι έτοιμοι, εφόσον το ζητήσει το Πρωτοδικείο, να αναλύσουν διεξοδικά τα στοιχεία που συνιστούν την υλική ζημία τους, εξαιρουμένων των εξόδων που συνδέονται με την παρούσα δίκη.

392 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι ενάγοντες δεν αποδεικνύουν καμία υλική ζημία. Οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν οι ενάγοντες για την άμυνά τους δεν συνιστούν υλική ζημία αλλά δικαστικά έξοδα. Δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν την επιστροφή του μη δυνάμενου να αναζητηθεί τμήματος των εξόδων, διότι απορρέει από δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν κατά τη διοικητική προδικασία, χαρακτηρίζοντάς το ως υλική ζημία.

γ) Επί του αιτιώδους συνδέσμου

393 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι το σύνολο των ζημιών που υπέστησαν έχουν ως άμεση αιτία την παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής και της OLAF και των άλλων υπηρεσιών. Έχουν συγκλονισθεί, για παράδειγμα, από τον απρόβλεπτο χαρακτήρα των επιθέσεων που δέχθηκαν, από την κατηγορία, χωρίς προηγούμενη έρευνα και χωρίς τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας, από τις γαλλικές δικαστικές αρχές, από την έλλειψη προηγούμενης ακροάσεως, από τις διαρροές που ενορχηστρώθηκαν σκοπίμως και αποσκοπούσαν στην πρόκληση βλάβης τους, καθώς και από την κίνηση πειθαρχικών διαδικασιών που ανεστάλησαν αμέσως, για να παράσχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να «κρατήσει τα προσχήματα» έναντι του Κοινοβουλίου.

394 Οι ενάγοντες υπογραμμίζουν ότι, εάν η Επιτροπή είχε ενεργήσει συννόμως, δεν θα υπήρχε μομφή κατά των εναγόντων και η υπόληψή τους δεν θα είχε σπιλωθεί δημοσίως. Δεν θα είχαν «εγκαταλειφθεί» από το εργασιακό τους περιβάλλον και δεν θα είχαν χαρακτηριστεί υπεύθυνοι για τις πλέον ποταπές πράξεις από τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Πράγματι, δεν θα υπήρχε υπόθεση Ευρωστάτ. Η «σπατάλη ενέργειας στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων» που θα έπρεπε να καταλήξει σε καταδίκη της Επιτροπής δεν θα μπορούσε να αποφευχθεί παρά μόνο με το τέχνασμα αυτό, που

συνίστατο στην ενοχοποίηση των εναγόντων. Επιπλέον, οι δημόσιες κατηγορίες ήσαν ικανές να προδικάσουν τις έρευνες που διεξήγαγαν έναντι του D. Byk οι γαλλικές δικαστικές αρχές.

395 Τέλος, οι ενάγοντες διερωτώνται ποια άλλη θα μπορούσε να είναι η αιτία της ζημίας τους, εάν δεν είναι ο τρόπος που τους αντιμετώπισε η Επιτροπή και η OLAF. Διερωτώνται πώς η Επιτροπή μπορεί, αφενός, να αναγνωρίζει την ύπαρξη της πραγματικής ηθικής βλάβης τους και, αφετέρου, να αρνείται την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της γενέσεως της βλάβης αυτής και των παρανόμων ενεργειών τις οποίες διέπραξε.

396 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι ενάγοντες δεν απέδειξαν την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου. Η άμεση αιτία της ζημίας που υπέστησαν οι ενάγοντες έγκειται στις διαρροές στον Τύπο, αλλά δεν προσκομίζουν κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι για τις διαρροές αυτές την ευθύνη φέρουν η Επιτροπή ή η OLAF.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

397 Πρέπει να υπομνησθεί, εκ προοιμίου, ότι, κατά παγία νομολογία, η ζημία, για να μπορεί να γίνει αντικείμενο αποζημίωσης, πρέπει να απορρέει κατά τρόπο επαρκώς άμεσο από την προσαπτόμενη συμπεριφορά (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1979, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, Dumortier Frères κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 515, σκέψη 21, αποφάσεις του Πρωτοδικείου International Procurement Services κατά Επιτροπής, σκέψη 93 ανωτέρω, σκέψη 55, της 25ης Ιουνίου 1997, T-7/96, Perillo κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1061, σκέψη 41, και της 27ης Ιουνίου 2000, T-72/99, Meyer κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2521, σκέψη 49). Από παγία νομολογία προκύπτει επίσης ότι ο ενάγων φέρει το βάρος της αποδείξεως του αιτιώδους

συνδέσμου, υπό την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Ιανουαρίου 1992, C-363/88 και C-364/88, Finsider κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-359, σκέψη 25 αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-168/94, Blackspur κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2627, σκέψη 40, και της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, T-149/96, Coldiretti κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3841, σκέψη 101).

³⁹⁸ Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι οι παράνομες ενέργειες της OLAF που μπορούν να στοιχειοθετήσουν την ευθύνη της Κοινότητας συνίστανται στη διαβίβαση των πληροφοριών στις λουξεμβουργιανές και γαλλικές δικαστικές αρχές χωρίς να έχει ακούσει τους ενάγοντες και την επιτροπή εποπτείας της και στις διαρροές σχετικά με τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές (βλ. σκέψη 285 ανωτέρω) οι παράνομες ενέργειες της Επιτροπής που μπορούν να στοιχειοθετήσουν την ευθύνη της Κοινότητας συνίστανται στη δημοσίευση του ανακοινωθέντος Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003, στην ομιλία του Προέδρου της της 25ης Σεπτεμβρίου 2003 και στην κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών πριν από την ολοκλήρωση των ερευνών (βλ. σκέψη 376 ανωτέρω).

³⁹⁹ Οι ενάγοντες επικαλέστηκαν δύο διακεκριμένες μεταξύ τους ζημίες εν προκειμένω, δηλαδή ηθική βλάβη και υλική ζημία. Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι πρέπει να εξετάσει διαδοχικά καθένα από αυτά τα είδη ζημίας για να εκτιμήσει κατά πόσον έχουν αποδειχθεί το υποστατό τους, αφενός, και ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ εκάστου εξ αυτών και μιας από τις παράνομες ενέργειες που διέπραξαν η OLAF ή η Επιτροπή, αφετέρου.

α) Επί της ηθικής βλάβης

⁴⁰⁰ Επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι η OLAF διαβίβασε τους φακέλους των υποθέσεων Eurocost και Datashop — Planistat στις εθνικές δικαστικές αρχές χωρίς να ακούσει τους ενάγοντες, τους προκάλεσε βλάβη. Πράγματι, το γεγονός ότι δεν μπόρεσαν να διατυπώσουν την άποψή τους επί των πραγματικών περιστατικών που τους αφορούσαν άμεσα και να αμυνθούν προκάλεσε οπωσδήποτε αισθήματα αδικίας και απογοητεύσεως στους ενάγοντες. Διαπιστώνεται ότι η βλάβη αυτή προκύπτει άμεσα

από την παράνομη συμπεριφορά της OLAF και ότι υφίσταται, επομένως, αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της εν λόγω βλάβης.

401 Όσον αφορά το γεγονός ότι η OLAF δεν ενημέρωσε την επιτροπή εποπτείας της πριν από τις διαβιβάσεις, αρκεί να επισημανθεί ότι αυτό δεν προκάλεσε καμία πρόσθετη βλάβη στους ενάγοντες. Πράγματι, οι συνέπειες της παρανομίας αυτής είναι οι ίδιες με αυτές που απορρέουν από το γεγονός ότι οι ενάγοντες δεν άσκησαν το δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως και, επομένως, δεν μπορούν να συνιστούν χωριστή βλάβη.

402 Όσον αφορά τις διαρροές σχετικά με τη διαβίβαση του φακέλου της υποθέσεως Datashop — Planistat στις γαλλικές δικαστικές αρχές, ακόμη και η Επιτροπή παραδέχεται ότι υπήρξε προσβολή της τιμής και της επαγγελματικής φήμης των εναγόντων λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που δημοσιεύθηκαν στον Τύπο. Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς τον άμεσο χαρακτήρα του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης ενέργειας της OLAF και της ηθικής βλάβης των εναγόντων. Πράγματι, εφόσον μια εμπιστευτική πληροφορία αποτελεί το αντικείμενο διαρροής, η δημοσίευσή της είναι η προβλέψιμη και φυσική συνέπεια της εν λόγω παράνομης ενέργειας, οπότε ο αιτιώδης σύνδεσμος παραμένει επαρκώς άμεσος.

403 Όσον αφορά τη δημοσίευση του ανακοινθέντος Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 (βλ. σκέψη 302 ανωτέρω), επισημαίνεται ότι, καθόσον δημιούργησε την εντύπωση, μέσω του εν λόγω ανακοινθέντος Τύπου στο οποίο το κοινό είχε ελεύθερη πρόσβαση, ότι οι ενάγοντες συνδέονταν με τις επίμαχες αθέμιτες χρηματοοικονομικές πρακτικές, η Επιτροπή προσέβαλε την υπόληψη και την τιμή τους (βλ. σκέψεις 308 έως 310 ανωτέρω). Δεδομένου ότι το εν λόγω ανακοινθέν Τύπου δημοσιεύθηκε από την ίδια την Επιτροπή, δεν υφίσταται καμία αμφιβολία ως προς την ύπαρξη του άμεσου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της εν λόγω παράνομης ενέργειας της Επιτροπής και της ως άνω ηθικής βλάβης.

404 Ομοίως, όσον αφορά την ομιλία του Προέδρου της Επιτροπής, δεν μπορεί να μη γίνει δεκτό ότι, με τις δηλώσεις του ενώπιον του Κοινοβουλίου, προσέβαλε την υπόληψη και την τιμή των εναγόντων (βλ. σκέψεις 326 έως 331 ανωτέρω) και ότι, επομένως, υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των δηλώσεων αυτών και της εν λόγω βλάβης.

405 Όσον αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή κίνησε τις πειθαρχικές διαδικασίες κατά των εναγόντων πριν από την περάτωση των ερευνών της OLAF, επισημαίνεται ότι αυτό προκάλεσε στους ενάγοντες προσβολή της υπολήψεώς τους και διαταράξεις της ιδιωτικής ζωής τους και τους περιήγαγε σε κατάσταση αβεβαιότητας, που συνιστά ηθική βλάβη για την οποία οφείλεται αποζημίωση (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση François κατά Επιτροπής, σκέψη 341 ανωτέρω, σκέψη 110). Επιπλέον, μολονότι η Επιτροπή ανέστειλε αμέσως τις πειθαρχικές διαδικασίες, η αναστολή αυτή δεν είχε κανένα αποτέλεσμα έναντι του κοινού, διότι το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 ανέφερε μόνον τις αποφάσεις περί κινήσεως πειθαρχικών διαδικασιών, όχι όμως και περί αναστολής τους. Πάντως, δεδομένου ότι οι έρευνες της OLAF περατώθηκαν δύο μήνες μετά την κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών, χρονική στιγμή κατά την οποία η Επιτροπή μπορούσε νομίμως να κινήσει τις διαδικασίες αυτές, η εν λόγω κατάσταση αβεβαιότητας δεν διήρκεσε πολύ.

406 Επιπλέον, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι ο D. Byk, μολονότι κρίθηκε ως ο καλύτερος, από την επιτροπή επιλογής, για τη θέση του διευθυντή στην Ευρωστάτ, θέση για την οποία είχε υποβάλει υποψηφιότητα κατόπιν της αναδιαρθρώσεώς της το φθινόπωρο του 2003, δεν μπόρεσε να διοριστεί λόγω της διαδικασίας που εκκρεμούσε εναντίον του. Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι ενάγοντες δεν απέδειξαν τον ισχυρισμό τους. Αντιθέτως, από σημείωμα της 5ης Μαρτίου 2004 που οι ενάγοντες προσκόμισαν στο Πρωτοδικείο απαντώντας σε γραπτή ερώτησή του προκύπτει ότι τρεις υποψήφιοι, μεταξύ των οποίων και ο D. Byk, συγκέντρωναν τα απαιτούμενα προσόντα για την επίμαχη θέση. Από το σημείωμα αυτό προκύπτει ακόμη ότι η συμβουλευτική επιτροπή είχε επισημάνει τα σημαντικά προσόντα των δύο άλλων υποψηφίων. Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί.

407 Εν πάση περιπτώσει, ο D. Byk είχε τη δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωση της ως άνω προβαλλομένης απορριψεως της υποψηφιότητάς του εάν θεωρούσε ότι αυτή είχε,

εσφαλμένως, στηριχθεί στην ύπαρξη της εν εξελίξει πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, σκέψη 340 ανωτέρω, σκέψη 69).

408 Άλλωστε, οι ενάγοντες επικαλούνται βλάβη που συνδέεται με την κατάσταση της υγείας τους. Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι οι ενάγοντες ουδόλως στήριξαν τα επιχειρήματά τους με δικαιολογητικά έγγραφα, όπως ιατρικά πιστοποιητικά και ότι, επομένως, η βλάβη αυτή ουδόλως αποδεικνύεται.

409 Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι οι ενάγοντες δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι οι παράνομες ενέργειες που εντοπίστηκαν ανωτέρω ήσαν η άμεση αιτία, υπό την έννοια της νομολογίας που παρατέθηκε στη σκέψη 397 ανωτέρω, ενδεχόμενης βλάβης της καταστάσεως της σωματικής ή ψυχικής τους υγείας. Επιπλέον, αναφέρθηκαν οι ίδιοι στις «βίαιες επιθέσεις μερίδας του γερμανικού Τύπου» εναντίον τους, πράγμα το οποίο μπορεί επίσης να είναι αιτία της εν λόγω βλάβης.

410 Τέλος, όσον αφορά το στοιχείο της ηθικής βλάβης που συνδέεται με τις σοβαρές συνέπειες επί των οικείων τους, υπογραμμίζεται ότι οι ισχυρισμοί των εναγόντων δεν στηρίζονται σε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο που να αποδεικνύει την ύπαρξη του στοιχείου βλάβης που επικαλούνται καθώς και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προβαλλομένης βλάβης και των διαδικασιών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών που διεξήχθησαν εναντίον τους (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2002, T-21/01, Ζαννος κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2002, σ. I-A-101 και II-483, σκέψη 334).

411 Από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων προκύπτει ότι οι ενάγοντες ένιωσαν αισθήματα αδικίας και απογοητεύσεως και ότι υπέστησαν προσβολή της τιμής και της επαγγελματικής φήμης τους λόγω της παράνομης συμπεριφοράς της OLAF και της Επιτροπής. Λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως και το

γεγονός ότι η υπόληψη των εναγόντων υπέστη λίαν σοβαρή προσβολή, το ύψος της βλάβης αυτής πρέπει να υπολογισθεί *ex aequo et bono* σε 56 000 ευρώ.

β) Επί της υλικής ζημίας

412 Οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι η υλική ζημία τους συνίσταται κατ' ουσίαν στις σημαντικές δαπάνες που αντιμετώπισαν για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους από την ημερομηνία (Μάιος του 2003) κατά την οποία έλαβαν γνώση, για πρώτη φορά, των εναντίον τους κατηγοριών.

413 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι το αίτημα αποκατάστασης της υλικής ζημίας δεν μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτό. Μολονότι οι ενάγοντες εκτίμησαν συνολικά τη ζημία αυτή σε 200 000 ευρώ, δεν υπολόγισαν τα διάφορα στοιχεία που συνθέτουν την προβαλλόμενη ζημία και δεν απέδειξαν, ούτε καν επικαλέστηκαν, τη συνδρομή ιδιαίτερων περιστάσεων που δικαιολογούν την παράλειψη υπολογισμού, στο δικόγραφο της αγωγής, του ύψους της ζημίας αυτής. Συναφώς, δεν αρκεί να αναφερθεί ότι, «[ε]φόσον το ζητήσει το Πρωτοδικείο», είναι «έτοιμοι να αναλύσουν διεξοδικά τα στοιχεία που συνιστούν την [προβαλλόμενη] υλική ζημία τους, εξαιρουμένων των εξόδων που συνδέονται με την παρούσα δίκη». Επομένως, επισημαίνεται ότι το αίτημα αποκατάστασης της επίμαχης υλικής ζημίας δεν πληροί τις επιταγές του άρθρου 44, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας και πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθεί ως απαράδεκτο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2004, C-150/03 P, *Hectors κατά Κοινοβουλίου*, Συλλογή 2004, σ. I-8691, σκέψη 62 αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Σεπτεμβρίου 1990, T-37/89, *Hanning κατά Κοινοβουλίου*, Συλλογή 1990, σ. II-463, σκέψη 82, και της 6ης Απριλίου 2006, T-309/03, *Camós Grau κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2006, σ. II-1173, σκέψη 166).

414 Επικουρικώς, επισημαίνεται ότι, όπως ορθώς διαπιστώνει η Επιτροπή, οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν οι ενάγοντες για την άμυνά τους δεν συνιστούν υλική ζημία αλλά δικαστικά έξοδα. Συναφώς, προσήκει να υπομνησθεί ότι τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας δεν μπορούν να

θεωρηθούν, καθευατά, ως συνιστώντα ζημία χωριστή από την επιβάρυνση των δικαστικών εξόδων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουνίου 1999, C-334/97, Επιτροπή κατά Montorio, Συλλογή 1999, σ. I-3387, σκέψη 54).

- 415 Όσον αφορά τα έξοδα δικηγόρου στα οποία υποβλήθηκαν πριν από την έναρξη της ένδικης διαδικασίας, η προβαλλόμενη ζημία απορρέει στην πραγματικότητα από την προσωπική επιλογή των εναγόντων και δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να καταλογιστεί άμεσα στην Επιτροπή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2007, C-331/05 P, Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-5475, σκέψη 27).
- 416 Επομένως, οι ενάγοντες δεν μπορούν βασίμως να ζητήσουν, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, την αποκατάσταση της ζημίας που απορρέει από τα έξοδα στα οποία ισχυρίζονται ότι υποβλήθηκαν κατά το διοικητικό στάδιο της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής. Επισημαίνεται ότι η ίδια λύση πρέπει να γίνει δεκτή και όσον αφορά τα έξοδα δικηγόρων που συνδέονται με τη διαδικασία ενώπιον της OLAF.
- 417 Όσον αφορά τα ενδεχόμενα έξοδα που αντιστοιχούν στη διεξαγωγή των διαδικασιών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν μπορούν να επιστραφούν στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, ελλείψει αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της εν λόγω προβαλλόμενης ζημίας και των παρανόμων ενεργειών της OLAF και της Επιτροπής (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Françoise κατά Επιτροπής, σκέψη 341 ανωτέρω, σκέψη 109). Εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα της επιστροφής των εξόδων που προκλήθηκαν στο εθνικό επίπεδο εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του εθνικού δικαστή, αυτός δε οφείλει, ελλείψει κοινοτικών μέτρων εναρμονίσεως στον τομέα αυτόν, να επιλύσει το ζήτημα αυτό κατ' εφαρμογή των διατάξεων του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 243 ανωτέρω, σκέψη 37).
- 418 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το αίτημα των εναγόντων περί αποκαταστάσεως της υλικής ζημίας είναι απαράδεκτο και, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμο.

Επί των δικαστικών εξόδων

419 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων, εξυπακουμένου ότι, δυνάμει του άρθρου 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους.

420 Εν προκειμένω, επειδή η αγωγή έγινε εν μέρει δεκτή, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, κατ' ακριβοδίκαιη εκτίμηση και λαμβανομένου υπόψη του ειδικού πλαισίου της υποθέσεως, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί να φέρει, πέραν των δικών της εξόδων, όλα τα έξοδα των εναγόντων

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Η Επιτροπή θα καταβάλει στους Yves Franchet και Daniel Byk το ποσό των 56 000 ευρώ.

II - 1728

- 2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την αγωγή.
- 3) Η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδα.

Jaeger

Tiili

Tchipev

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 2008.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

M. Jaeger

Περιεχόμενα

Το νομικό πλαίσιο	II - 1597
Το ιστορικό της διαφοράς	II - 1608
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 1617
Σκεπτικό	II - 1619
I — Επί του αιτήματος αποσύρσεως ορισμένων παραρτημάτων του δικογράφου της αγωγής	II - 1619
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1619
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1621
II — Επί του προώρου της αγωγής	II - 1625
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1625
B — Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1626
III — Επί της στοιχειοθετήσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.	II - 1627
A — Επί του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της OLAF	II - 1629
1. Επί των παρανόμων ενεργειών που διαπράχθηκαν επ' ευκαιρία των διαβιβάσεων από την OLAF των φακέλων σχετικά με την υπόθεση Ευρωστάτ στις γαλλικές και λουξεμβουργιανές δικαστικές αρχές	II - 1629
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1629
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1634
Επί του χαρακτηρισμού των ερευνών	II - 1634
Ενημέρωση των εναγόντων, της Επιτροπής και της επιτροπής εποπτείας της OLAF	II - 1637
— Ενημέρωση των εναγόντων	II - 1637
— Ενημέρωση της Επιτροπής	II - 1647
— Ενημέρωση της επιτροπής εποπτείας της OLAF	II - 1649
H επιρροή που ασκείται στις εθνικές δικαστικές αρχές	II - 1651

2. Επί της δημοσιοποιήσεως στοιχείων εκ μέρους της OLAF	II - 1652
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1652
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1654
Επί των διαρροών	II - 1654
— Επί του υποστατού και του περιεχομένου των διαρροών	II - 1655
— Ανάλυση των προβαλλομένων παραβάσεων των κανόνων δικαίου που απονέμουν δικαιώματα στους ιδιώτες οι οποίες απέρρευσαν από τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών εκ μέρους της OLAF	II - 1664
Επί των αποσταλέντων στις 24 Σεπτεμβρίου 2003	II - 1667
Επί των τοποθετήσεων του γενικού διευθυντή της OLAF	II - 1668
3. Επί των προβαλλομένων παρανόμων ενεργειών όσον αφορά την κατάρτιση και την κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων	II - 1670
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1670
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1673
4. Επί της αρνήσεως προσβάσεως σε ορισμένα έγγραφα	II - 1676
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1676
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1677
5. Επί της υπερβολικά μεγάλης διάρκειας εξετάσεως της υποθέσεως Ευρωστάτ και επί της παραβάσεως των άρθρων 6 και 11 του κανονισμού 1073/1999.	II - 1679
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1679
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1681
B — Επί του παράνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς της Επιτροπής	II - 1684
1. Επί της δημοσιοποιήσεως των πληροφοριών από την Επιτροπή.	II - 1684
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1684
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1689
Επί του ανακοινωθέντος Τύπου της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 2003.	II - 1689

Επί των εγγράφων που κοινοποιήθηκαν στο Κοινοβούλιο στις 24 Σεπτεμβρίου 2003	II - 1697
Επί της ομιλίας του Προέδρου της Επιτροπής της 25ης Σεπτεμβρίου 2003	II - 1700
2. Επί των πειθαρχικών διαδικασιών	II - 1703
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1703
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1705
3. Επί των διαφόρων ερευνών της Επιτροπής και επί της διεξαγωγής τους	II - 1709
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1709
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1712
4. Επί της αρνήσεως προσβάσεως στα έγγραφα	II - 1714
α) Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1714
β) Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1715
Γ — Επί της ζημίας και του αιτιώδους συνδέσμου	II - 1716
1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1716
α) Επί της ηθικής βλάβης	II - 1716
β) Επί της υλικής ζημίας	II - 1719
γ) Επί του αιτιώδους συνδέσμου	II - 1720
2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 1721
α) Επί της ηθικής βλάβης	II - 1722
β) Επί της υλικής ζημίας	II - 1726
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 1728